

2025

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ústřední kontrolní a zkušební
ústav zemědělský

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	6
ZÁKLADNÍ ÚDAJE	8
Základní identifikační údaje	8
Organizační struktura.....	9
Rozmístění pracovišť	10
Personální oblast	11
Ekonomické a majetkové údaje	12
VÝSLEDKY KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ČINNOSTI	
V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH	16
Hnojiva a půda	17
Odrůdy.....	27
Osivo a sadba	31
Trvalé kultury	35
Ochrana proti škodlivým organismům.....	43
Přípravky na ochranu rostlin	47
Dovoz a vývoz rostlin	54
Krmiva	69
Ekologické zemědělství	73
Národní referenční laboratoř	79
Mák a konopí	85
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	87
VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	91
AUDIT	97

ÚVOD

Vážení čtenáři,

rok 2025 byl pro Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský rokem náročné odborné práce, ale také rokem nových úkolů, mimořádných situací a významných organizačních i odborných změn. Výroční zpráva, kterou držíte v rukou, ukazuje šíři činností ÚKZÚZ — od kontrol v zemědělské praxi, přes odrůdové zkušebnictví, laboratorní analýzy a rostlinolékařskou diagnostiku až po mezinárodní projekty a podporu českých pěstitelů.

Jedním z viditelných témat roku 2025 byl nárůst požadavků zemědělské praxe v oblasti přípravků na ochranu rostlin. Zvláště významná byla agenda menšinových použití, kde se počet podnětů oproti předchozímu roku dále zvýšil. ÚKZÚZ v této oblasti aktivně komunikoval se zástupci pěstitelských sdružení i jednotlivými pěstiteli a vydal více než 100 rozhodnutí ve věci menšinových použití. Právě tato agenda dobře ukazuje, že ústav není pouze kontrolním orgánem, ale také odbornou institucí, která hledá praktická a zákonná řešení pro potřeby zemědělské výroby, zejména u plodin a použití, která nejsou pro držitele povolení komerčně hlavním směrem, ale pro konkrétní pěstitele mohou být zásadní.

Rok 2025 zároveň připomněl význam odborného zázemí ústavu při mimořádných událostech. Po havárii vlaku převážejícího benzen u Hustopečí nad Bečvou poskytoval ÚKZÚZ součinnost České inspekci životního prostředí a zapojil se do vzorkování půd a krmiv v dotčeném okolí. V souvislosti s touto havárií bylo odebráno 61 vzorků půdy a 12 vzorků krmiv na stanovení polycyklických aromatických uhlovodíků. Tato činnost ukazuje schopnost ústavu rychle reagovat i mimo běžný plán kontrolní činnosti a poskytovat odborné podklady pro ochranu půdy, potravního řetězce i veřejného zájmu.

Novinkou roku 2025 bylo také převzetí kontroly ohlašovacích povinností u pěstitelů máku setého a technického konopí. Ústav tuto agendu převzal od Celní správy České republiky k 1. červenci 2025. Ohlašovací povinnost se vztahuje na pěstitelů máku setého a technického konopí na ploše přesahující 100 m² a ústav se v první fázi zaměřil zejména na administrativní ověřování hlášení o osevu, zneškodnění a sklizni. Již v roce 2025 obdržel celkem 1 927 hlášení od 962 pěstitelů, z toho 923 pěstitelů máku a 39 pěstitelů konopí. Jde o příklad nové agendy, která vhodně navazuje na kontrolní zkušenosti ústavu v zemědělské prvovýrobě.

Významným krokem bylo také sjednocení akreditace v Národní referenční laboratoři. V roce 2025 byly tři dosavadní akreditované laboratoře sloučeny do jednoho akreditovaného subjektu. Tento krok je důležitý nejen administrativně, ale především z hlediska jednotného řízení kvality, srozumitelnosti systému a dalšího rozvoje laboratorních kapacit ústavu. Laboratorní zázemí je přitom jedním ze základních pilířů důvěryhodnosti kontrolní, zkušební i diagnostické činnosti ÚKZÚZ.

Vedle těchto novinek pokračovala rozsáhlá každodenní práce ústavu v oblasti hnojiv, půdy, osiv, sadby, odrůd, trvalých kultur, krmiv, ekologického zemědělství, dovozu a vývozu rostlin a rostlinolékařského dozoru. V oblasti půdy se podařilo díky navýšení prostředků prozkoušet více než 469 tisíc hektarů zemědělské půdy a odebrat a analyzovat přes 67 tisíc půdních vzorků, čímž byl dorovnán schodek neprozkoušené výměry z předchozích let. V odrůdové oblasti bylo pro účely registrace, ověřování odrůd, doporučování odrůd a ochrany práv založeno 797 pokusů a testů, což představovalo více než 75 tisíc parcel na 16 pracovištích ústavu a 33 smluvních pracovištích.

Do této každodenní odborné práce patřily také rozsáhlé průzkumy karanténních a rizikových škodlivých organismů. V rostlinolékařské oblasti byl rok 2025 z pohledu mimořádných nálezů klidný, což je samo o sobě dobrá zpráva. Příkladem je průzkum fytoplazmového zlatého žloutnutí révy, provedený v obou stávajících vymezených územích, kde byly všechny odebrané vzorky testovány s negativním výsledkem. Celkem bylo u tohoto škodlivého organismu provedeno 130 průzkumů a odebráno 181 vzorků; pozitivní nebyl žádný. Průzkum bude pokračovat i v roce 2026.

V oblasti osiva a sadby ústav zajišťoval uznávací řízení množitelských porostů a osiva, laboratorní zkoušení vzorků i kontrolu kvality rozmnožovacího materiálu. Ve sklizňovém roce 2024 prošlo uznávacím řízením přes 91 tisíc hektarů množitelských porostů a téměř 200 tisíc tun uznaného osiva polních plodin, vedle toho více než 54 tisíc tun sadby brambor. Semenářská laboratoř analyzovala téměř 10 tisíc vzorků, z toho významnou část tvořily obilniny, luskoviny, jeteloviny, trávy, olejnin a přadné rostliny.

Ústav se věnoval také kontrole krmiv a ekologického zemědělství. V rámci delegovaných kontrol pro Státní zemědělský intervenční fond prověřoval plnění podmínek agroenvironmentálně-klimatických opatření, ekologického zemědělství, ekoplateb a minimálních požadavků na hnojení a používání přípravků na ochranu rostlin. Celkem bylo v roce 2025 v této oblasti provedeno 651 delegovaných kontrol, z toho 25 se zjištěným porušením právních předpisů. Ústav rovněž odebíral vzorky technického konopí ke stanovení obsahu THC.

Rok 2025 byl významný také v mezinárodní spolupráci. Vedle pokračování projektu zaměřeného na posílení kontrolní a laboratorní kapacity v oblasti rostlinolékařství v Moldavské republice byl zahájen nový projekt „Zlepšení fyto-sanitárního systému v Bosně a Hercegovině“. Projekt byl slavnostně zahájen v říjnu 2025 podpisem memoranda o spolupráci v Sarajevu a je plánován na tři roky. Mezi jeho klíčové aktivity patří posílení laboratorních kapacit pro diagnostiku škodlivých organismů, digitalizace fyto-sanitárního registru, rozvoj systému certifikace osiva a sadby, zavádění moderních vědeckých přístupů v precizním zemědělství a zefektivnění fyto-sanitárních kontrol. I tato oblast ukazuje, že odbornost ÚKZÚZ má přesah za hranice České republiky a je využitelná při rozvoji správních a kontrolních systémů v partnerských zemích.

Důležitá byla i komunikace s odbornou i laickou veřejností. Odborníci ústavu se účastnili seminářů, školení, výstav, přednášek, akcí pro školy, Noci vědců, Mezinárodního dne zdraví rostlin a dalších popularizačních aktivit. Ústav připravoval metodické pokyny, informační materiály pro vývozce, turisty i odbornou veřejnost a průběžně zveřejňoval informace o výskytu škodlivých organismů, změnách v podmínkách dovozu a vývozu a dalších odborných tématech.

Za všemi těmito výsledky stojí práce zaměstnanců ÚKZÚZ na pracovištích po celé České republice — inspektorů, laboratorních pracovníků, diagnostiků, zkušebních techniků, metodiků, specialistů, administrativních i provozních zaměstnanců. Velmi si vážím jejich odbornosti, odpovědnosti a schopnosti zvládat nejen rutinní agendy, ale také nové úkoly, mimořádné situace a rostoucí požadavky zemědělské praxe. Zvláště pak děkuji těm zaměstnancům, jejichž práce pro ústav byla speciálně oceněna: David Beneš, Alena Horáková, Karel Hradil, Eva Klementová, Bibiána Kotzianová, Martin Kubík, Tomáš Kučera, Petra Nováková, Michal Perutka, Šárka Poláková, Vladislav Rašovský, Eva Sehnalová a Dan Spáčil.

Děkuji Ministerstvu zemědělství, spolupracujícím orgánům státní správy, odborným institucím, profesním organizacím, zemědělcům, podnikatelům i zahraničním partnerům za spolupráci v roce 2025. Věřím, že ÚKZÚZ bude i nadále odborně respektovanou institucí, která spojuje výkon státní správy s praktickou znalostí zemědělství, kvalitním laboratorním zázemím a odpovědností vůči veřejnému zájmu.

Ing. Daniel Jurečka
ředitel Ústavu

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AEKO23	Agroenvironmentálně-klimatická opatření dle NV č. 80/2023
AZZP	Agrochemické zkoušení zemědělských půd
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BMP	Bazální monitoring půd
CAC	Konformní rozmnožovací materiál
CEN	Evropský výbor pro normalizaci
CIPAC	Collaborative International Pesticides Analytical Council
ČIA	Český institut pro akreditaci
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírny odpadních vod
ČR	Česká republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČSÚ	Český statistický úřad
DOM	Dřevěný obalový materiál
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
EPPO	Evropská a Středozemní organizace ochrany rostlin
ESPAC	English Speaking Pesticides Analytical Council
EU	Evropská unie
EZ	Ekologické zemědělství
FI	Fytosanitární inspekce
GM	Geneticky modifikovaný
HP	Havarijní plán
IOR	Integrovaná ochrana rostlin
IP	Integrovaná produkce
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
ISTA	Mezinárodní asociace pro zkoušení semen
JPP	Jednotné pracovní postupy
KL	Kalibrační laboratoř
KT	Kontrolní testování
LPIS	Veřejný registr půdy
MIRS	Spektroskopie ve střední infračervené oblasti
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽp	Ministerstvo životního prostředí
NAP	Národní akční plán
NIRS	Spektroskopie v blízké infračervené oblasti
NOÚ	Národní odrůdový úřad
NRL	Národní referenční laboratoř
NV	Nařízení vlády
NZM	Národní zemědělské muzeum
OAŘK	Odbor auditu a řízení kvality
OdMB	Oddělení mikrobiologie a biochemie
OdSARK	Oddělení speciálních analýz rostlin a krmiv
ODŠOR	Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin
ONRL	Odbor Národní referenční laboratoř
OPOR	Odbor přípravků na ochranu rostlin
OPVZ	Ochranná pásma vodních zdrojů
PLO	Přírodní lesní oblasti
PO	Požární ochrana

POR	Přípravky na ochranu rostlin
PP	Pomocné prostředky
PPOR	Pomocné prostředky na ochranu rostlin
RKP	Registr kontaminovaných ploch
RS	Registr sadů
SDO	Seznam doporučených odrůd
SRV	Sekce rostlinné výroby
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZPI	Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci
SZV	Sekce zemědělských vstupů
ŠO	Škodlivé organismy
THC	Tetrahydrokanabinol
ÚKZÚZ	Ústřední a kontrolní ústav zemědělský
ZAP	Zařízení pro aplikaci přípravků
ZP	Zemědělská půda
ZS	Zkušební stanice

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)
Adresa sídla	Hroznová 63/2, 603 00 Brno
Identifikační číslo (IČ)	00020338
Poštovní adresa	Hroznová 63/2, 603 00 Brno
Telefonní spojení	(+ 420) 543 548 111
Adresa elektronické pošty	podatelna@ukzuz.gov.cz
Internetové stránky	www.ukzuz.gov.cz
ID datové schránky	ugbaiq7

ZPŮSOB ZŘÍZENÍ

Zřizovací listina, ze dne 13. 12. 2013, č. j. 81374/2013-MZE-12142; Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů.

Název zřizovatele: Ministerstvo zemědělství České republiky

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský je držitelem certifikátu ISO 9001:2016.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

ROZMÍSTĚNÍ PRACOVÍŠŤ

ústředí ústavu

regionální pracoviště

zemědělská inspekce

laboratoře

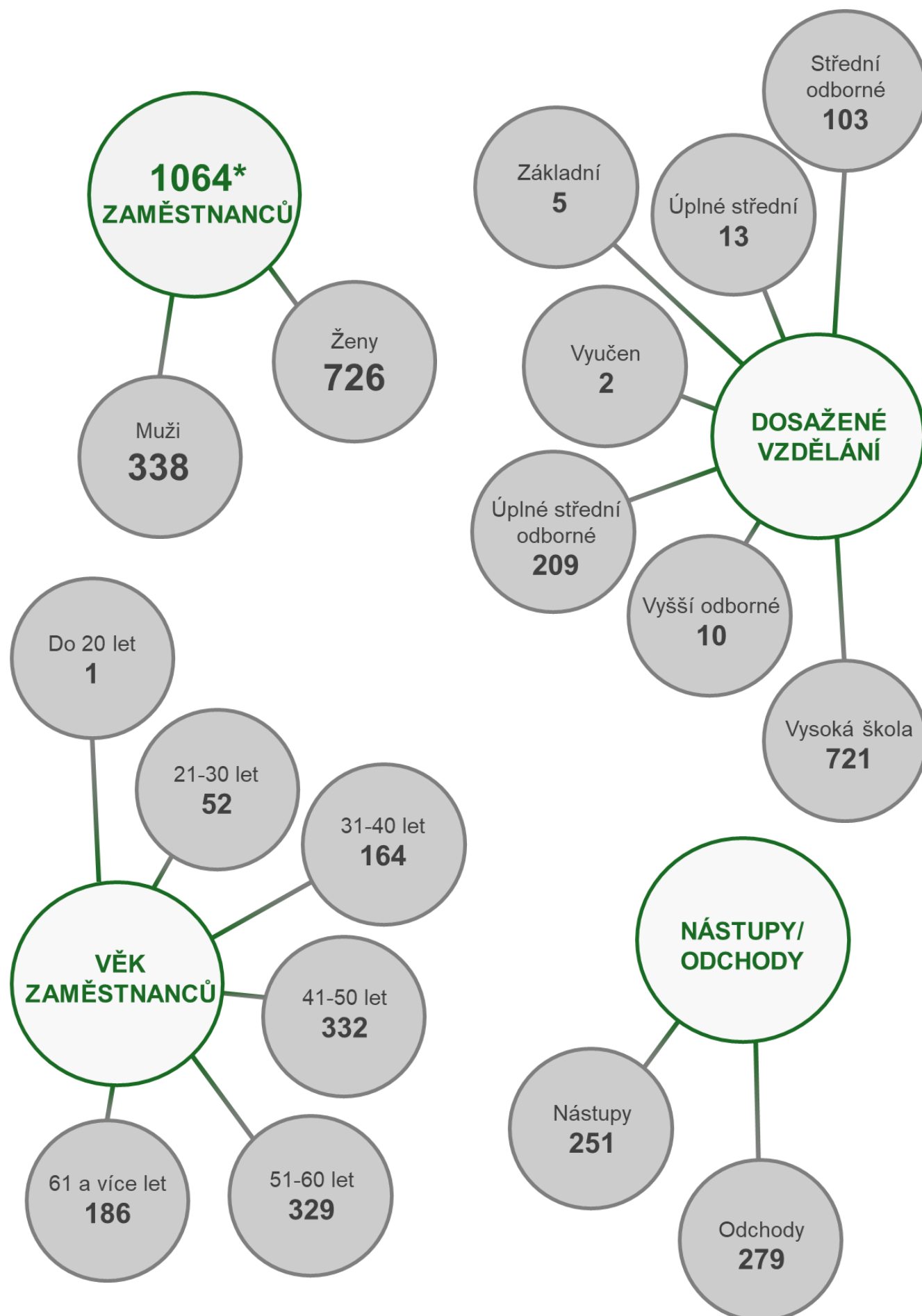
zkušební stanice

veřejné známkovny chmele

lukařsko - pícinářská stanice

biologická testovací stanice

PERSONÁLNÍ OBLAST

*včetně mimoevidenčních stavů a sezónních zaměstnanců

EKONOMICKÉ ÚDAJE

Rozvaha						
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, organizační složka státu IČ: 00020338						
sestavená k 31.12.2025						
Číslo položky	AKTIVA	Syntetický účet	Období			
			Běžné			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	
			1	2	3	4
AKTIVA CELKEM			2 272 770 099,90	1 231 054 069,13	1 041 716 030,77	1 084 430 787,51
A. Stálá aktiva			2 142 579 015,75	1 231 013 946,83	911 565 068,92	920 457 704,81
I. Dlouhodobý nehmotný majetek			152 312 376,31	125 613 285,38	26 699 090,93	25 847 726,63
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Software	013	131 805 641,99	105 106 551,06	26 699 090,93	25 847 726,63	
3. Ocenitelná práva	014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	20 506 734,32	20 506 734,32	0,00	0,00	0,00
6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II. Dlouhodobý hmotný majetek		1 990 254 299,44	1 105 400 661,45	884 853 637,99	894 597 638,18	
1. Pozemky	031	131 200 962,97	0,00	131 200 962,97	129 484 932,80	
2. Kulturní předměty	032	12 240,00	0,00	12 240,00	12 240,00	
3. Stavby	021	720 758 852,08	258 427 613,29	462 331 238,79	468 751 027,29	
4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	893 565 205,95	603 331 383,22	290 233 822,73	295 602 781,56	
5. Pěstitelské celky trvalých porostů	025	955 758,18	454 448,00	501 310,18	508 538,18	
6. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	243 187 216,94	243 187 216,94	0,00	0,00	0,00
7. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	489 063,32	0,00	489 063,32	223 118,35	
9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	85 000,00	0,00	85 000,00	15 000,00	
III. Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1. Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Dlouhodobé půjčky	067	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	053	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV. Dlouhodobé pohledávky		12 340,00	0,00	12 340,00	12 340,00	12 340,00
1. Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Dlouhodobé pohledávky z ručení	466	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	12 340,00	0,00	12 340,00	12 340,00	
6. Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Dlouhodobé zprostředkování transferů	475	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Oběžná aktiva		130 191 084,15	40 122,30	130 150 961,85	163 973 082,70	
I. Zásoby		13 603 883,28	0,00	13 603 883,28	14 829 706,49	
1. Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Materiál na skladě	112	13 052 990,00	0,00	13 052 990,00	14 290 029,39	
3. Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Výrobky	123	550 893,28	0,00	550 893,28	539 677,10	
7. Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Zboží na skladě	132	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Ostatní zásoby	139	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II. Krátkodobé pohledávky		25 171 636,86	40 122,30	25 131 514,56	28 706 807,41	
1. Odběratelé	311	1 236 431,15	13 815,00	1 222 616,15	1 244 543,68	
2. Směnky k inkasu	312	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	313	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	4 732 310,80	0,00	4 732 310,80	5 410 279,36	
5. Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	5 879 270,59	26 307,30	5 852 963,29	7 543 702,61	
6. Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Pohledávky za zaměstnanci	335	80 306,00	0,00	80 306,00	17 079,00	
10. Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	336	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11. Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12. Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13. Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14. Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15. Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Číslo položky	AKTIVA	Syntetický účet	Období			
			Běžné			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	
			1	2	3	4
16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pohledávky za vybrannými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Pohledávky za vybrannými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Pohledávky ze správy daní	352	0,00	0,00	0,00	0,00
20.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0,00	0,00	0,00	0,00
21.	Pohledávky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	356	0,00	0,00	0,00	0,00
22.	Ostatní pohledávky ze správy daní	358	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361	0,00	0,00	0,00	0,00
24.	Pevné termínové operace a opce	363	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Pohledávky z neukončených finančních operací	369	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Pohledávky z finančního zajištění	365	0,00	0,00	0,00	0,00
27.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367	0,00	0,00	0,00	0,00
28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Náklady příštích období	381	13 167 887,27	0,00	13 167 887,27	13 002 116,28
31.	Příjmy příštích období	385	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Dohadné účty aktivní	388	75 431,05	0,00	75 431,05	1 489 086,48
33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Krátkodobý finanční majetek		91 415 564,01	0,00	91 415 564,01	120 436 568,80
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Jiné běžné účty	245	89 944 773,04	0,00	89 944 773,04	117 384 709,03
6.	Účty státních finančních aktiv	247	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Účty řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Běžný účet	241	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Běžný účet FKSP	243	1 470 790,97	0,00	1 470 790,97	3 051 859,77
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Ceniny	263	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pokladna	261	0,00	0,00	0,00	0,00

Číslo položky	PASIVA	Syntetický účet	Období	
			Běžné	Minulé
			1	2
PASIVA CELKEM			1 041 716 030,77	1 084 430 787,51
C.	Vlastní kapitál		968 008 558,56	987 696 736,97
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		947 698 640,73	946 201 687,31
1.	Jmění účetní jednotky	401	1 622 453 056,34	1 620 960 998,92
2.	Fond privatizace	402	0,00	0,00
4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-587 246 783,08	-587 246 783,08
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	19 599,00	14 703,00
7.	Opravy předcházejících účetních období	408	-87 527 231,53	-87 527 231,53
II.	Fondy účetní jednotky		1 529 110,97	3 010 529,77
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1 529 110,97	3 010 529,77
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	0,00
III.	Výsledek hospodaření		-10 893 394 069,13	-10 063 368 248,67
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-830 025 820,46	-775 642 402,98
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	-10 063 368 248,67	-9 287 725 845,69
IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		10 912 174 875,99	10 101 852 768,56
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222	-128 925 064,84	-102 992 391,38
2.	Zvláštní výdajový účet	223	939 247 172,27	884 801 716,08
3.	Účet hospodaření státního rozpočtu	227	0,00	0,00
4.	Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období	404	10 101 852 768,56	9 320 043 443,86
D.	Cizí zdroje		73 707 472,21	96 734 050,54
I.	Rezervy		0,00	0,00
1.	Rezervy	441	0,00	0,00
II.	Dlouhodobé závazky		110 538,00	110 538,00
1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00
3.	Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	453	0,00	0,00
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	0,00	0,00
5.	Dlouhodobé závazky z ručení	456	0,00	0,00
6.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457	0,00	0,00
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	110 538,00	110 538,00
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	0,00
9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475	0,00	0,00

Číslo položky	P A S I V A	Syntetický účet	Období	
			Běžné	Minulé
			1	2
III.	Krátkodobé závazky		73 596 934,21	96 623 512,54
1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282	0,00	0,00
3.	Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	283	0,00	0,00
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
5.	Dodavatelé	321	0,00	0,00
6.	Směnky k úhradě	322	0,00	0,00
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	157 318,36	140 039,88
8.	Závazky z dělené správy	325	100 313,00	1 589,00
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00
10.	Zaměstnanci	331	40 670 009,00	52 527 893,00
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	61 921,00	68 845,00
12.	Sociální zabezpečení	336	15 138 678,00	20 866 343,00
13.	Zdravotní pojištění	337	6 521 838,00	8 838 944,00
14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00
15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	4 302 588,00	6 748 428,00
17.	Daň z přidané hodnoty	343	98 093,00	35 332,00
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00
21.	Přijaté zálohy daní	351	0,00	0,00
22.	Přeplatky na daních	353	0,00	0,00
23.	Závazky z vrátek nepřímých daní	354	0,00	0,00
24.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0,00	0,00
25.	Závazky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	357	0,00	0,00
26.	Ostatní závazky ze správy daní	359	0,00	0,00
27.	Krátkodobé závazky z ručení	362	0,00	0,00
28.	Pevné termínové operace a opce	363	0,00	0,00
29.	Závazky z neukončených finančních operací	364	0,00	0,00
30.	Závazky z finančního zajištění	366	0,00	0,00
31.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368	0,00	0,00
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	0,00	0,00
33.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0,00	0,00
34.	Závazky z řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0,00	0,00
35.	Výdaje příštích období	383	4 281 223,46	4 552 417,68
36.	Výnosy příštích období	384	75 034,00	69 584,00
37.	Dohadné účty pasivní	389	2 135 867,39	2 699 627,98
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	54 051,00	74 469,00

Přehled pohledávek organizace určených k vymáhání za rok 2025

CELKOVÁ HODNOTA POHLEDÁVEK URČENÝCH K VYMÁHÁNÍ	1 466 591,00 Kč
Celková hodnota pohledávek již uhrazených	1 202 436,00 Kč
Celková hodnota pohledávek dosud neuhrazených	264 155,00 Kč
Celková hodnota odepsaných pohledávek	0,00 Kč
Celková hodnota dobropisovaných pohledávek	0,00 Kč
Celková hodnota pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení	0,00 Kč
Celková hodnota pohledávek, které jsou předmětem právních sporů	0,00 Kč
Celková hodnota pohledávek přihlášených do vyrovnání	0,00 Kč
Zajištění pohledávek (zástavní právo, uznání závazku aj.)	0,00 Kč

Schválený rozpočet ÚKZÚZ na rok 2025 a jeho skutečné plnění

Kapitola: 329		Schválený rozpočet 2025	Skutečné plnění 2025
Příjmy celkem		77 949 704	128 925 065
Daňové příjmy		4 300 000	9 860 755
Nedaňové příjmy		73 649 704	119 064 310
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie (EU) bez společné		6 649 704	9 520 588
kapitálové příjmy		0	299 517
Výdaje celkem		881 560 532	939 247 172
Běžné výdaje		831 560 532	892 668 972
v tom: Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci		486 302 137	507 864 710
	ostatní platby za prov. práci	5 846 955	8 894 784
	odbytné	0	722 846
	odbytné	0	2 670 080
	platy celkem	480 455 182	495 577 000
	v tom: platy zaměstnanců v prac. poměru	93 338 446	99 687 185
	v tom: platy státních zaměstnanců ve správ. úřadech	387 116 736	395 889 815
	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	163 276 103	167 025 390
	Příděl fondu kult. a soc. potřeb	4 804 552	4 955 771
	Účelové a ostatní běžné výdaje	177 177 740	212 823 101
	v tom: členské příspěvky mezinárodních organizací	200 000	155 924
Kapitálové výdaje		50 000 000	46 578 200

VÝSLEDKY KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ČINNOSTI

HNOJIVA A PŮDA

HNOJIVA A PŮDA

Hnojiva

Schvalování hnojiv a programů použití kalů

Oddělení hnojiv schvaluje hnojiva (včetně rostlinných biostimulantů, pomocných půdních látek a substrátů – dále jen hnojiva) uváděná do oběhu čtyřmi legálními způsoby. Jedná se o registraci a ohlášení (podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech), vzájemné uznávání (podle Nařízení Evropského parlamentu (EP) a Rady (ES) č. 2019/515) a CE hnojiva (podle Nařízení EP a Rady (ES) č. 2019/1009). CE hnojiva jsou však evidována a následně zveřejněna v Registru hnojiv pouze na základě žádosti výrobce, resp. dodavatele, protože tato hnojiva ze své podstaty žádné evidenci ani povinnému hlášení nepodléhají.

Správní řízení kvůli nevyhovujícím vzorkům v rámci odborného dozoru byla vedena za překročení limitů rizikových prvků (2x) a nedodržení jakostních parametrů (14x).

Do působnosti oddělení patří také schvalování programů použití kalů podle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Důvodem zamítnutí jednoho programu bylo zamýšlené použití kalů v ochranném pásmu lázeňských zdrojů.

Tabulka: Schvalování hnojiv a programů použití kalů	2023	2024	2025
Registrace	557	510	472
Ohlášení	179	255	187
Vzájemná uznávání	141	125	103
Hnojiva ES	262	78	102
Zrušená schválení	12	11	15
Podané žádosti programů použití kalů	351	341	306
z toho zamítnuté	7	7	1

Tabulka: Odebrané vzorky hnojiv (z toho nevyhovující vzorky)	2023	2024	2025
Odborný dozor (bez cílených kontrol)	139 (5)	142 (5)	155 (10)
Cílené kontroly (digestáty, komposty, statková hnojiva)	128 (7)	122 (6)	127 (6)

Kontrola používání a skladování hnojiv, upravených kalů a sedimentů a kontrola uvádění hnojiv do oběhu

V rámci prvovýroby je při kontrolách ověřováno vedení evidence o použitých hnojivech, skladování a používání hnojiv, vše v souladu s platnou legislativou. V prvovýrobě kontroluje ÚKZÚZ rovněž používání upravených kalů z čistíren odpadních vod (kontroly ČOV) a sedimentů na zemědělské půdě.

Mimo prvovýrobu je ústavem kontrolována oblast uvádění hnojiv a pomocných látek do oběhu – jejich balení, označování, výroba a distribuce v obchodní síti.

Tabulka: Kontroly hnojiv - národní 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly výroby, uvádění hnojiv do oběhu, označování, balení, skladování	107	122	6
Kontroly prvovýroba			
Kontroly používání, skladování hnojiv v prvovýrobě	15	45	10
Kontrola sedimentů	7	7	1
Kontrola oprávněných osob	13	13	0
Celkem prvovýroba	35	65	11
Cílené kontroly - kontroly zaměřené na odběr vzorku v prvovýrobě i v obchodní síti	122	122	0
<i>*plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek</i>			

Tabulka: Kontroly upravených kalů z ČOV 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly používání upravených kalů z ČOV	30	30	0
<i>*plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek</i>			

Nejčastější pochybení:

V rámci kontrolní činnosti se inspektoři v praxi opakovaně setkávají s případy, kdy jsou statková hnojiva ukládána na místech, která nejsou uvedena ve schváleném havarijním plánu (HP), případně na místech, jež nejsou pro ukládání hnojiv vhodná (např. na historických melioracích nebo v ochranných pásmech). Během kontrol na místě bylo dále zjištěno, že tuhá statková hnojiva jsou ukládána na stejném místě po delší dobu než umožňuje platná právní úprava, tj. více než 24 měsíců. Současně byly zaznamenány případy opakovaného ukládání tuhých statkových hnojiv na zemědělské půdě na totožném místě, což je v rozporu s požadavky platné legislativy. Nedostatky byly zjištěny i u samotné aplikace hnojiv, kdy kontrolovaný subjekt aplikoval tuhé statkové hnojivo ve vrstvách 10-40 cm a nerovnoměrně tak pokryl pozemek. Dále inspektoři zaprotokolovali vniknutí hnojiva do okolního prostředí, kdy výluh z hnojiva byl zjištěn v melioračních skružích a odběrem vzorku bylo prokázáno znečištění meliorační vody. Během kontroly zaměřené na aplikaci digestátu na zemědělskou půdu bylo prokázáno, že digestát nebyl zapraven do 24 hod od rozprostření.

U kontrol používání sedimentů v zemědělské prvovýrobě nebylo zasláno hlášení o aplikaci sedimentů na zemědělské půdě nejpozději 14 dní před jejich použitím.

Do oběhu byla uvedena hnojiva, která nebyla v souladu (příp. byla v rozporu) s podmínkami registrace, např. nesplnění limitních hodnot rizikových prvků, nebo byla na trh uvedena hnojiva, která nesplňovala podmínky označování nebo v označení hnojiva nebyly uvedeny všechny povinné údaje. V rozporu s údaji uvedenými na oficiální etiketě bylo hnojivo na webových stránkách kontrolované osoby uváděno do oběhu a propagováno s použitím nepovolených tvrzení o účincích na škodlivé organismy.

Kontroly podmíněnosti

ÚKZÚZ zajišťuje úřední kontrolu nad dodržováním požadavků kontrol podmíněnosti v oblasti životního prostředí u zemědělských podnikatelů hospodařících ve zranitelných oblastech (kontrola tzv. nitrátové směrnice), u požadavků platných pro ochranu podzemních vod před znečištěním fosforečnany (PPH 1), kontrolu zákazu hnojení a aplikace přípravků na ochranu rostlin (POR) v ochranných pásmech kolem vodních útvarů (DZES 4).

Tabulka: Kontroly hnojiv - kontroly podmíněnosti v roce 2025	Kontroly řádné	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Ochrana vod před znečištěním fosforečnany	199	206	4
Nitrátová směrnice	120	127	7
DZES 4	205	205	0
Celkem	524	538	11

*plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek CC nebo NK

Nejčastější pochybení:

Porušení požadavků podmíněnosti má vliv na konečnou výši přiznaných dotací. K nejčastěji konstatovaným pochybením se řadí nepředložení aktuálního schváleného HP. I během kontrol podmíněnosti je zaprotokolováno nesprávné uložení hnojiv na zemědělské půdě na místech, která nebyla uvedena v HP jako místa vhodná k uložení hnojiv. U některých subjektů nebylo během kontrol na místě předloženo platné povolení pro nakládání s podzemními/povrchovými vodami. Jedna kontrolovaná osoba provozovala nezastřešenou zpevněnou plochu bez technického zabezpečení proti úniku hnojůvky. Plocha nebyla žádným způsobem zajištěna proti úniku hnojůvky, absence záchytného žlabu, jímky na zachytávání hnojůvky nebo zastřešení. Přilehlé konstrukční stěny a obruby měly viditelné praskliny a beton byl na některých místech narušen. Při skladování hnoje zde hrozilo prosakování hnojůvky do okolního terénu a uvedená plocha neplnila funkci bariéry proti možnému úniku závadných látek.

U zemědělských podnikatelů hospodařících v oblastech zranitelných dusičnany bylo zjištěno nesprávné uložení hnojiv na zemědělské půdě (ZP), kdy byla hnojiva ukládána na místech, která nebyla v HP uvedena jako místa vhodná k uložení hnojiv. Dále bylo zjištěno použití dusíkatých hnojivých látek na trvalé travní porosty na zamokřených půdách. V neposlední řadě byla porušena podmínka max. doby uložení na pozemku (12 měsíců).

Delegované kontroly

Delegované kontroly jsou ústavem zajišťovány pro Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Během kontrol je inspektory prověřováno dodržování požadavků plynoucích žadatelům žádajícím o některý z titulů v rámci agroenvironmentálně-klimatických opatření dle nařízení vlády (NV) č. 80/2023 (AEKO23). Dále ústav prověřuje plnění podmínek u ekologicky hospodařících subjektů v návaznosti na NV č. 81/2023 a dodržování minimálních požadavků na hnojení a aplikaci POR u žadatelů o ekoplatbu dle NV 83/2023. Pro SZIF jsou navíc každoročně odebírány vzorky technického konopí pro stanovení obsahu tetrahydrokanabinolu (THC).

Tabulka: Delegované kontroly v roce 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením*
AEKO23	292	293	6
EZ23 (výběr SZIF + ÚKZÚZ)	200	204	6
EK - ekoplatba základní a udržitelné hospodaření se živinami	143	144	12
Kontroly konopí	10	10	1
Celkem	645	651	25
Vzorky konopí	20	20	0

* plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek

Nejčastější pochybení:

V případě titulu vodárenská nádrž Švihov bylo zjištěno překročení maxim. povolené dávky POR s účinnou látkou tebuconazole odpovídající nejnižší hranici povolené dávky pro ječmen jarní. Ve stejném titulu vodárenské nádrže Švihov bylo ve třech případech zjištěno „nedodržení minimální dávky účinné látky v plodině, jelikož snížení o 25 % z max. povolené dávky v plodině bylo nad touto min. dávkou“. Jednalo se o POR s účinnou látkou trinexapac-ethyl, thienicarbazone-methyl, diflufenican a flufenacet. Dále bylo v jednom případě zjištěno na pozemcích zařazených do dotačního titulu vodárenské nádrže Švihov použití POR, který je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů povrchové vody pro aplikaci do obilnin a pro jarní aplikaci do ozimé řepky olejky a nezaznamenání aplikace POR do následujícího pracovního dne po jeho použití. Tím došlo k porušení stanovených požadavků pro používání přípravků na ochranu rostlin v rámci NV č. 80/2023/ Sb. (AEKO23).

V rámci kontrol ekologického zemědělství (EZ) bylo zjištěno používání rozmnožovacího materiálu rostlin nezískaného ekologickým způsobem produkce, bez udělené výjimky k jeho používání.

Během kontrol ekoplateb bylo nejčastěji zjištěno nesplnění minimální požadované hodnoty přísunu fosforu, a to v důsledku nedostatečného hnojení.

Vzorky technického konopí jsou u pěstitelů odebírány na stanovení obsahu THC, přičemž plochy využívané k produkci konopí je možné považovat za způsobilé pouze tehdy, pokud obsah THC v použitých odrůdách nepřesáhne hodnotu 0,3 %. Maximální přípustná hodnota 0,3 % byla překročena v jednom ze sledovaných vzorků.

Půda

Monitoring půd a monitoring vstupů do půdy

Bazální monitoring půd (BMP) je program zaměřený na dlouhodobé sledování půdních charakteristik v předem stanovených intervalech na přesně prostorově definovaných plochách. Systém monitoringu byl založen v roce 1992 a jedním z jeho cílů je definovat stav a vývoj sledovaných parametrů v čase. Systém sestává z 214 monitorovacích ploch.

Rok 2025 byl rokem tzv. základního vzorkování. V jeho rámci proběhly odběry půdních vzorků ze všech monitorovacích ploch. Na regionech vzorky procházejí úpravou a postupně jsou předávány do laboratoří k analýzám. Výsledky z předchozích vzorkovacích kampaní jsou veřejnosti dostupné na webových stránkách ústavu pod názvem „Vizualizace dat“.

Na vybraných monitorovacích plochách BMP a pěti plochách v chráněných územích proběhly v roce 2025 také každoroční odběry vzorků půd a rostlin.

Monitoring vstupů do půdy zahrnuje odběry vzorků kalů z ČOV, půd po aplikaci kalů, rostlin pěstovaných na pozemcích s aplikovanými kaly a odběry sedimentů. ÚKZÚZ vede také tzv. Registr kontaminovaných ploch (RKP), což je databáze obsahující výsledky stanovení rizikových prvků ve vybraných půdních vzorcích. Půdní vzorky pro potřeby RKP se ve většině případů neodebírají v terénu, ale vybírají se ze vzorků odebraných v rámci Agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP). Ve vzorcích se stanovují obsahy rizikových prvků, které se vyhodnocují vzhledem k preventivním, případně indikačním hodnotám uvedených ve vyhlášce č. 153/2016 Sb.

V roce 2025 bylo překročení indikačních hodnot potvrzeno u 10 vzorků. V devíti případech se jednalo o zvýšené obsahy Cd podle tabulky č. 1 (při překročení indikační hodnoty může být ohrožena zdravotní nezávadnost potravin nebo krmiv) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 153/2016 Sb. V jednom vzorku byla překročena indikační hodnota pro Cu podle tabulky č. 2 (podezření z ohrožení růstu rostlin a produkční funkce půdy) přílohy č. 2 uvedené vyhlášky.

Na základě žádostí orgánů státní správy a samosprávy plánují a realizují pracovníci Sekce zemědělských vstupů (SZV) odběry půdních vzorků, včetně vyhodnocení výsledků analýz. V roce 2025 bylo na základě žádostí České inspekce životního prostředí (ČIŽP) o součinnost provedeno vzorkování půd a krmiv v okolí městyse Hustopeče nad Bečvou, kde v únoru 2025 vykolejil vlak převážející benzen a vzorkování půd v okolí obce Suchonice v souvislosti s požárem provozovny ke sběru a výkupu odpadů.

Oddělení půdy a lesnictví je zapojeno do Akčního plánu Národního antibiotického programu úkolem „Antimikrobiální rezistence v půdě“. Řešení úkolu probíhá v těsné spolupráci s Fakultou chemickou Vysokého učení technického, Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity a Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv. V roce 2025 byl úkol zaměřen na chov krůt a sledování výskytu genů rezistence ke kolistinu a enrofloxacinu a stanovení reziduí enrofloxacinu a jeho metabolitu ciprofloxacinu ve faeces s podestýlkou, ve stěrech z výkrmové haly, ve zrající mrvě a v půdě.

Tabulka: Monitoring půd a vstupů do půdy

Agenda	Odebrané vzorky v roce 2025	Počet vzorků	Analyzované parametry
	půdy BMP, CHÚ	45	organické polutanty
BMP (roční vzorkování)	rostliny BMP	90	rizikové prvky
	půdy na mikrobiologická stanovení	39	15 mikrobiologických analýz
	půdy na stanovení minerálního N	46	nitrátový N, amoniakální N
BMP (základní vzorkování)	základní vzorkování – půda	1912	rizikové prvky, přístupné živiny, přístupné mikroelementy, pH, vybrané parametry POH, KVK
RKP	půdy RKP – rozšiřování	299	rizikové prvky
	půdy RKP – ekologičtí zemědělci	77	rizikové prvky
	půdy RKP – z AZZP na základě M3	271	rizikové prvky
	zjišťování indikačních hodnot	66	rizikové prvky
Monitoring vstupů do půdy	kaly ČOV	40	rizikové prvky, ve vybraných vzorcích org. polutanty
	půda po aplikaci kalů z ČOV	24	rizikové prvky
	rostliny po aplikaci kalů z ČOV	15	rizikové prvky
	sedimenty	20	rizikové prvky, pH, zrnitost, živiny, ve vybraných org. polutanty
Hustopeče nad Bečvou (havárie)	půda	61	PAH
	krmiva	12	PAH
Suchonice	půda	7	PAH

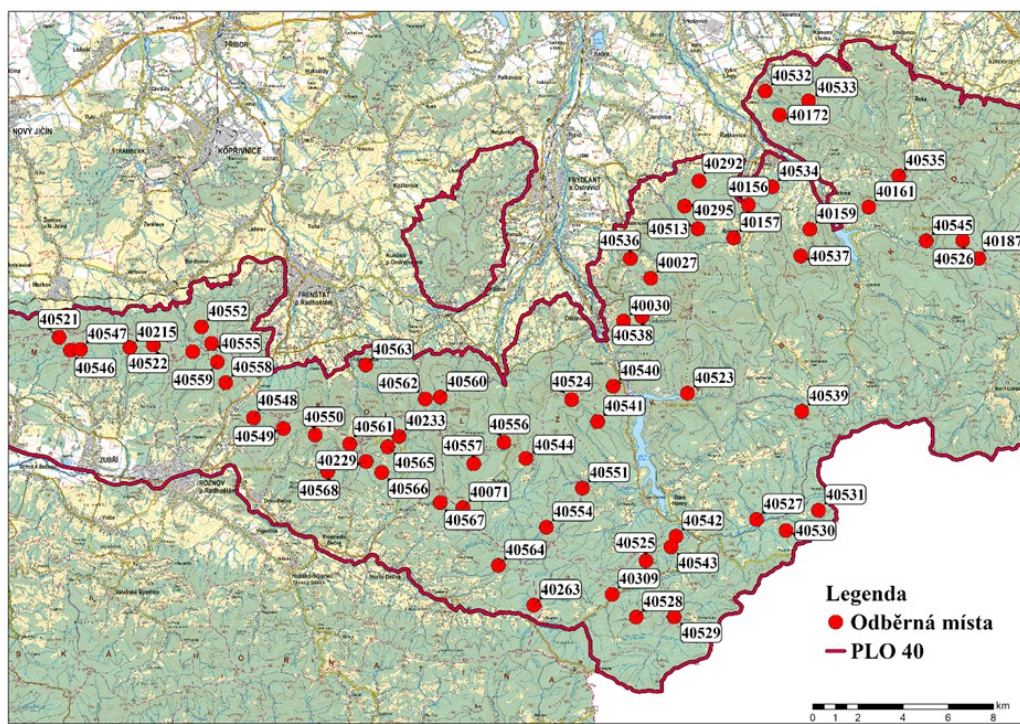
Lesnická činnost

Průzkum výživy lesa a hodnocení účinnosti vápnění

V roce 2025 bylo provedeno vzorkování (odběry vzorků půdy a asimilačních orgánů hlavních hospodářských dřevin) v přírodní lesní oblasti (PLO) č. 40 Moravskoslezské Beskydy.

Tabulka: Počty odběrných míst a vzorků v PLO 40

PLO	Odběrná místa	Horizont nadloží organický	Horizonty organominerální (A) a minerální (B)	Asimilační orgány
40	65	65	65+65	130

Obrázek: Pokrytí PLO 40 odběrnými místy

Toto vzorkování proběhlo z podnětu Lesů České republiky, s.p. a Biskupských lesů jako reakce na rozsáhlé žloutnutí smrkových porostů v této PLO.

V PLO č.1 (Krušné hory) proběhlo vzorkování (odběr vzorků půdy a asimilačních orgánů hlavních hospodářských dřevin) pro účely kontroly účinnosti vápnění, přičemž uvedené vzorky byly odebrány po pěti nebo po deseti letech od provedení vápnění. Celkově bylo odebráno 85 vzorků z horizontu nadložního organického, (85+85) vzorků z horizontů A a B, a 183 vzorků asimilačních orgánů dřevin, celkem z 85 stanovišť.

V rámci dlouhodobého sledování vlivu vápnění na lesní ekosystémy bylo v lokalitě Javořice na Českomoravské vrchovině odebráno celkem 40 vzorků půdní a povrchové vody. Toto vzorkování proběhlo v měsících duben–říjen 2025.

Na pokusných plochách ÚKZÚZ ve Stachách na Šumavě proběhlo měření výškových přírůstků výmladků rychle rostoucích dřevin (topolů a vrb) současně s hodnocením schopnosti různých klonů topolů zmlazovat se pomocí výmladků v podmínkách podhorského klimatu. Na těchto plochách byly také odebrány půdní vzorky k posouzení vlivu rychle rostoucích dřevin na půdní vlastnosti.

Odborná lesnická veřejnost byla s průběžným hodnocením účinnosti vápnění v Krušných horách seznámena na semináři konaném na Lesní správě Litvínov v únoru 2025 a na konferenci pořádané Českou pedologickou společností v září 2025 v Mostě. Výsledky průzkumu výživy lesa z let 2019 až 2020 provedeného v Krušných horách byly prezentovány na odborném semináři konaném Českou lesnickou společností v Českých Hamrech v říjnu 2025.

Zájemci z řad široké veřejnosti se nově mají možnost seznámit s generalizovanými výsledky rozborů půdních vzorků prostřednictvím vizualizace výsledků, která je k dispozici na webových stránkách ústavu.

Agrochemické zkoušení zemědělských půd

Je pravidelná kontrola úrodnosti půdy prováděná v šestiletých cyklech, při níž se na zemědělské půdě zjišťuje hodnota pH, obsah P, K, Ca, Mg, S, B, Cu, Zn, Mn, Fe, Cd metodou Mehlich 3. Výsledky hodnocené podle kategorií zásobenosti se zobrazují uživatelům půdy ve veřejném registru půdy (LPIS). Ve vybraných vzorcích se od roku 2014 stanovují parametry půdní organické hmoty (CTOC, Cox, NTOT, glomalin, Q4/6) metodou spektroskopie v blízké infračervené oblasti (NIRS). Databáze 50 tis. výsledků, která se každoročně rozšiřuje umožňuje hodnotit trendy v České republice (ČR).

Výsledky slouží od roku 2025 pro výpočet poskytování ekoplátby udržitelného hospodaření se živinami. Statistické hodnocení výsledků od r. 2005 do r. 2024 je dostupné na webu ÚKZÚZ prostřednictvím vizualizace výsledků, která umožňuje tvorbu variabilních tabulkových a grafických reportů.

Díky navýšení rozpočtu bylo v roce 2025 prozkoušeno 469 tis. ha ZP, odebráno a analyzováno 67 tis. půdních vzorků, náklady na odběry činily 9,4 mil. Kč. Dorovnal se tak schodek neprozkoušené výměry předchozích let.

Porovnání odběru vzorků AZZP v roce 2023–2025 uvádí tabulka:

Tabulka: Přehled zkoušení půd v roce 2023, 2024 a 2025						
Region	Počet ha ZP			Počet vzorků		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Středočeský	82 190	80 281	83 085	8 911	10 129	10 500
Jihočeský	50 287	60 885	72 965	9 200	8 900	11 550
Západočeský	45 583	45 560	64 844	6 201	6 565	9 500
Severočeský	30 570	30 569	30 880	4 877	4 271	4 300
Východočeský	56 409	56 450	65 410	10 824	8 385	9 650
Jihomoravský	75 935	73 019	92 789	13 597	11 245	14 100
Severomoravský	38 000	37 991	59 240	6 091	4 882	7 750
ČR celkem	378 974	384 755	469 213	59 701	55 502	67 350

Dlouhodobé polní výživářské zkoušky

Cílem dlouhodobých stacionárních zkoušek vedených od roku 1972 je získávání poznatků o různých systémech hnojení, vlivu organických a minerálních hnojiv na výnosy, kvalitu produkce a půdní vlastnosti, včetně bilancování dodaných a odčerpaných živin. V roce 2025 byly na 10 stanicích vedeny 4 stacionární polní zkoušky, celkem na 1 320 pokusných parcelách. Ve zranitelné oblasti na třech lokalitách v rozsahu 72 parcel byla vedena 14. rokem dlouhodobá polní zkouška porovnávající účinnost organických hnojiv (kejdy, digestátů, kompostu) a minerálního dusíkatého hnojiva.

Vliv obhospodařování travního porostu na produkci se sleduje od roku 1969 na pokusné ploše v Závišíně. Hodnotí se vývoj produktivity, botanického složení a kvality píce a změny vlastností půdy pod trvalým travním porostem.

Lyzimetrická stanoviště umožňují sledovat pohyb živin v půdě v různých horizontech, na základě analýz průsakové vody. Na 10 stanovištích v odlišných klimatických a půdních podmínkách jsou od roku 1987 dlouhodobě sledovány vstupy živin a doprovodných látek do půdy. Hodnotí se vstupy z organických a minerálních hnojiv, srážkových vod, případně závlahové vody a dále výstupy živin odčerpané sklizní a ztráty živin zjištěné v průsakovém eluátu. Na vybraných stanovištích se sledují rezidua účinných pesticidních látek a jejich metabolity v půdě, rostlinné produkci a lyzimetrické vodě. Laboratorní analýzy prokazují, že naměřené koncentrace splňují přísné limity pro pitnou vodu a v rostlinných produktech nepřekračují maximální limity reziduí. To umožňuje klasifikovat naši zemědělskou pokusnou produkci jako bezpečnou.

Nádobové zkoušky

Vegetační nádobové zkoušky jsou zakládány k získání nebo ověření objektivních podkladů pro registraci substrátů, kompostů, netypových hnojiv a biostimulantů. V roce 2025 bylo ve vegetační hale v Brně v 375 nádobách založeno 10 nádobových zkoušek.

ODRŮDY

ODRŮDY

Registrace a zkoušení odrůd

Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd

Národní odrůdový úřad ve spolupráci s Odborem provozním a zkušebním a ostatními odbornými pracovišti ústavu i mimo ústav zajistil řízení pro účely udělení ochranných práv k odrůdám a registrační řízení u všech odrůd v odborně zdůvodněném rozsahu. Pro účely registrace, ověřování odrůd po registraci, doporučování odrůd a udělení ochranných práv k odrůdám bylo založeno 797 pokusů a testů, což představovalo celkem 75 062 parcel na 16 pracovištích ústavu a 33 smluvních pracovištích mimo ústav. Žadatelé o registraci a ochranu práv byli průběžně seznamováni s výsledky příslušných zkoušek, a to okamžitě po jejich zpracování v komplexní tabulkové formě.

V roce 2025 bylo přijato 42 žádostí o udělení ochranných práv, vydáno 46 osvědčení o udělení ochranných práv a u 27 odrůd byla ochranná práva ukončena.

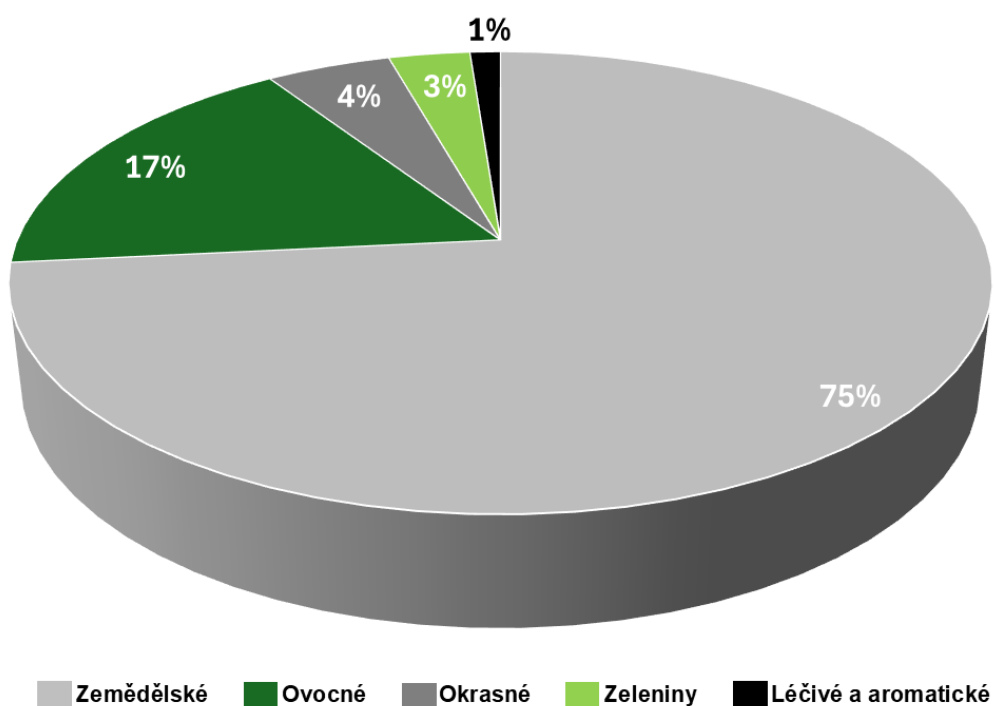
V řízení o registraci a prodloužení registrace bylo přijato 819 žádostí, bylo vydáno 481 rozhodnutí o registraci a prodloužení registrace, výmaz ze Státní odrůdové knihy byl proveden u 149 odrůd z důvodu podání žádosti o zrušení registrace nebo uplynutí doby registrace. Byla zamítnuta 1 žádost o registraci z důvodů nesplnění požadavku na užitnou hodnotu, jejíž podklad pro vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti projednala Odrůdová komise. Odrůdová komise následně vydala souhlasné stanovisko s návrhem ÚKZÚZ.

Tabulka: Přehled správních řízení 2025

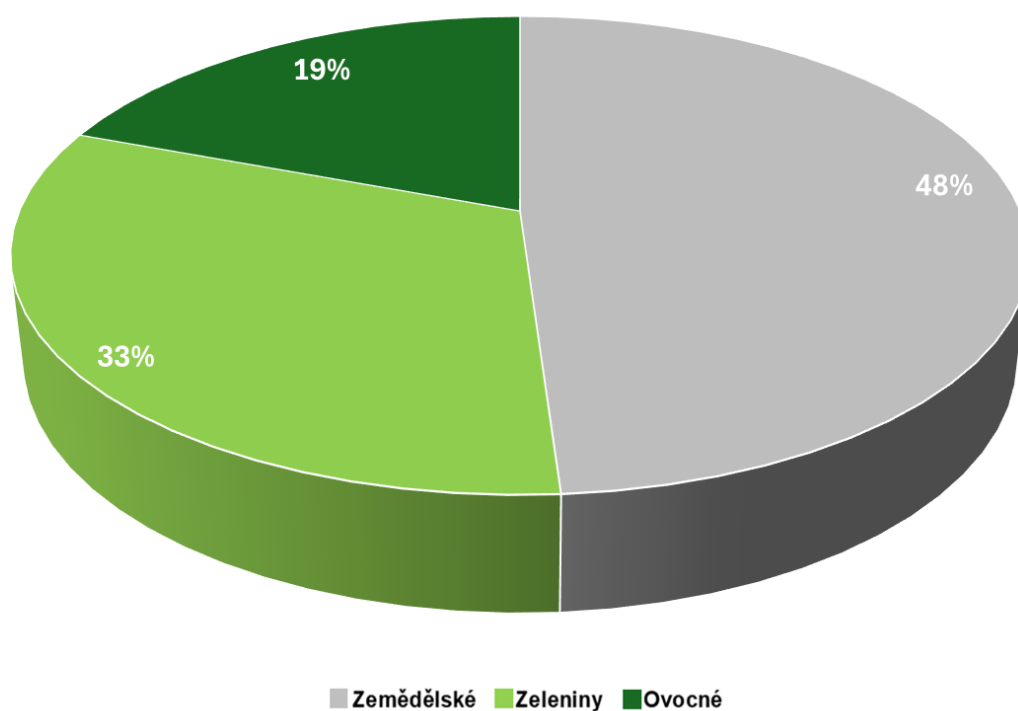
	Registrace	Prodloužení registrace		Ochrana práv
Žádosti přijaté	571	248	Žádosti přijaté	42
Zemědělské druhy	432	113	Zemědělské druhy	30
Zeleninové druhy	122	132	Zeleninové druhy	-
Ovocné druhy	17	3	Ovocné druhy	10
Okrasné druhy	-	-	Okrasné druhy	1
Léčivé a aromatické rostliny	-	-	Léčivé a aromatické rostliny	1
Žádosti vzaté zpět	362	5	Žádosti vzaté zpět	7
Žádosti zamítnuté	1	-	Žádosti zamítnuté	-

	Registrace	Prodloužení registrace		Ochrana práv
Rozhodnutí o registraci	252	229	Rozhodnutí o udělení ochranných práv	46
Zemědělské druhy	153	86	Zemědělské druhy	38
Zeleninové druhy	95	143	Zeleninové druhy	-
Ovocné druhy	4	-	Ovocné druhy	7
Okrasné druhy	-	-	Okrasné druhy	1
Léčivé a aromatické rostliny	-	-	Léčivé a aromatické rostliny	-
Zrušení registrace	72		Zánik ochranných práv	27
Uplynutí doby registrace	77		Uplynutí ochranných práv	-

Odrůdy chráněné na národní úrovni - zastoupení jednotlivých skupin plodin

Odrůdy registrované v ČR - zastoupení jednotlivých skupin plodin

Zkoušky pro Seznam doporučených odrůd (SDO)

V roce 2025 bylo podáno 267 žádostí do zkoušek pro SDO. Pro tento účel Národní odrůdový úřad (NOÚ) zorganizoval a zajistil 67 samostatných pokusů založených na 28 lokalitách mimo ústav financovaných z dotačního titulu 9.A.b.4 – podpora pro samostatné odrůdové zkoušky. Zkoušky proběhly dle metodik zpracovaných ústavem a schválenými jednotlivými Komisemi pro SDO, sumarizaci a publikaci výsledků zajistili specialisté odboru.

Metodické změny

V návaznosti na evropskou legislativu byly pravidelně aktualizovány metodiky zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti. Seznamy aktualizovaných metodik byly uveřejněny ve vyhlášce č. 218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd.

Rozsah zkoušení odrůd révy ve zkušební vinici v r. 2025

Zkoušené odrůdy révy jsou vysazené ve zkušební vinici ÚKZÚZ v k.ú. Znojmo viniční trať Načeratický kopec. Celková výměra vinice včetně travní a ostatní plochy je 5,2 ha. V roce 2025 nebyly zaregistrovány žádné moštové odrůdy. Počet odrůd révy zapsaných ve státní odrůdové knize je 95 a počet odrůd v registračním řízení je 8.

Tabulka: Pokusy ve vinici

Dělení pokusů ve vinici	Plocha pokusů (m ²)	Počet odrůd révy (ks)
Společný pokus registrace a odlišnosti, uniformity a stálosti	1 408	8
Ověřovací pokus	21 209	95
Provozní pokus	7 744	39
Pokus odlišnosti, uniformity a stálosti	9 398	309
Celkem	39 759	451

Tabulka: Počet odrůd révy zapsaných ve Státní odrůdové knize a počet odrůd v registračním řízení

	Odrůdy révy zapsané ve Státní odrůdové knize ČR			Odrůdy révy v řízení o registraci		
	Celkem	CZ*	PO*	Celkem	CZ*	PO*
Moštová bílá odrůda révy	44	23	15	4	4	1
Moštová modrá odrůda révy	32	15	6	4	4	1
Stolní odrůda révy	11	5	0	0	0	0
Podnož	8	2	0	0	0	0
Celkem	95	45	21	8	8	2

*CZ – původ odrůdy ČR, PO – odrůda právně chráněná

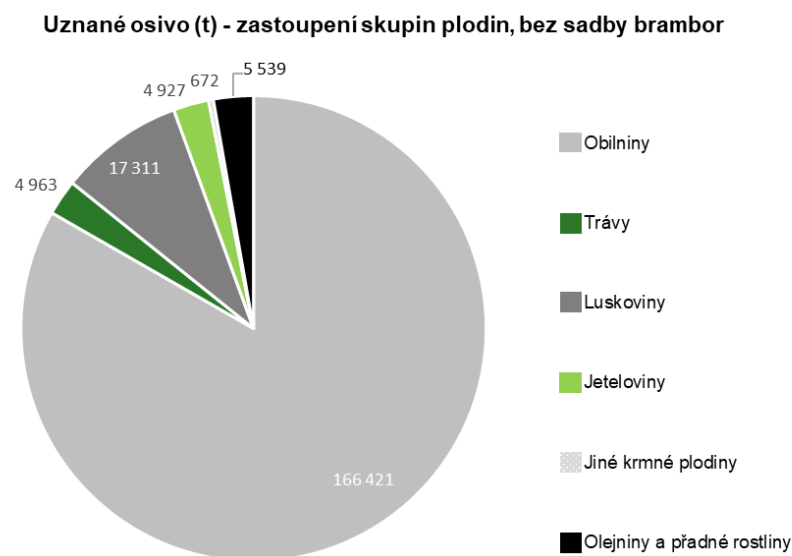
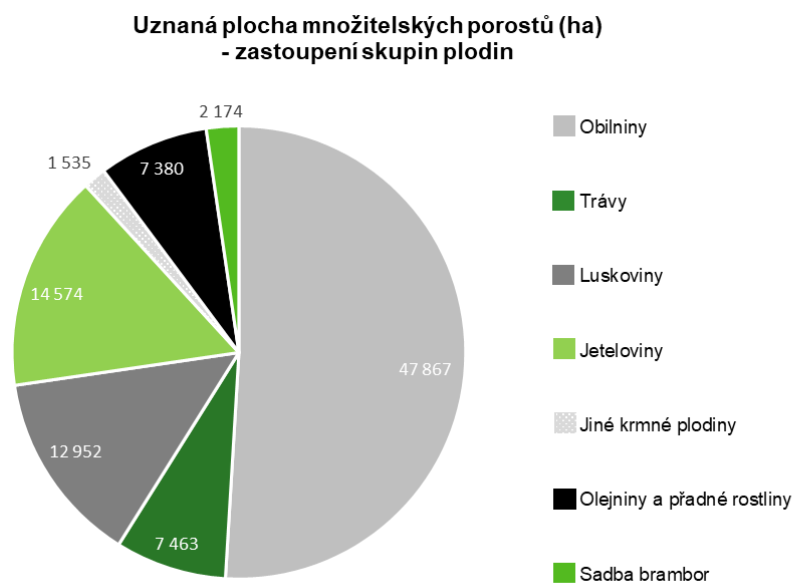

OSIVO A SADBA

OSIVO A SADBA

Jednoznačně největší podíl na celkovém množství osiva, které prošlo uznávacím řízením, měly ve sklizňovém roce 2024 tradičně obilniny, s velkým odstupem následovány jetelovinami:

Tabulka: Uznaná plocha množitelských porostů a uznané osivo, sadba v roce 2024		
Skupina plodin	Uznaná plocha (ha)	Uznané osivo, sadba (t)
Obilniny	47 867	166 421
Trávy	7 463	4 963
Luskoviny	12 952	17 311
Jeteloviny	14 574	4 927
Jiné krmné plodiny	1 535	672
Olejniny a přadné rostliny	7 380	5 539
Celkem	91 771	199 833
Sadba brambor	2 174	54 839

Celková plocha uznaných množitelských porostů se v posledních pěti letech významněji nezměnila, ale zvýšil se podíl kukuřice na úkor luskovin a jetelovin:

Tabulka: Vývoj uznané plochy množitelských porostů v letech 2020 až 2024 (ha)								
Rok	Obilniny bez kukuřice	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniný a přádné rostliny	Celkem polní plodiny bez sadby brambor	Sadba brambor
2020	52 759	155	10 121	10 771	12 210	11 497	97 513	2 542
2021	53 594	571	10 049	11 024	13 543	12 518	101 299	1 658
2022	49 052	540	9 266	10 524	12 743	11 662	93 787	2 180
2023	47 017	491	7 635	10 490	12 498	10 408	88 539	2 054
2024	47 357	510	7 463	12 952	14 574	7 380	90 326	2 174

Celkové množství uznaného osiva v posledních pěti letech mírně klesá, a to zejména díky poklesu množství uznaného osiva olejnin a přádných rostlin:

Tabulka: Vývoj množství uznaného osiva, sadby v letech 2020 až 2024 (t)								
Rok	Obilniny bez kukuřice	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniný a přádné rostliny	Celkem polní plodiny bez sadby brambor	Sadba brambor
2020	172 937	1 291	5 436	17 363	3 882	6 488	207 396	57 015
2021	171 358	1 744	7 685	20 008	4 835	10 031	215 661	52 743
2022	167 175	1 280	6 106	20 998	5 709	9 341	210 609	48 977
2023	167 609	1 554	4 820	18 774	6 081	8 566	207 404	51 142
2024	164 898	1 523	4 963	17 311	4 927	5 539	199 161	54 839

Nedílnou součástí procesu uznání osiva je testování vzorku osiva v semenářské laboratoři. Nejčastěji testovanými druhy byly opět obilniny, následované luskovinami a jetelovinami:

Tabulka: Počet analyzovaných vzorků od 1. 7. 2024 do 30. 6. 2025	
Skupina plodin	Počet vzorků
Obilniny, kukuřice	5 080
Trávy	1 168
Luskoviny a jeteloviny	1 858
Jiné krmné plodiny	176
Olejniný a přádné rostliny	1 023
Řepy	70
Zeleninové druhy	509
Ovocné druhy	2
Květiny, léčivky, jahodník	4
CELKEM	9 890
z toho: Mezinárodní certifikace	416
Kontrola osiva z jiné země původu	21
Informativní rozbor	977

Kontroly uznaného osiva před setím ve skladech vykonané v období od 1. 7. 2024 do 30. 6. 2025 přinesly celkem uspokojivé výsledky:

Tabulka: Kontrola uznaného osiva a sadby před setím ve skladech

Druh osiva	Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
Ječmen ozimý	58	8	13,8
Ječmen jarní	202	7	3,5
Oves setý + oves nahý	61	13	21,3
Pšenice setá ozimá	218	32	14,7
Pšenice setá jarní	27	2	7,4
Tritikale ozimé	20	2	10
Tritikale jarní	7	1	14,2
Žito ozimé	16	3	18,8
Žito jarní	1	0	0
Kukuřice	5	0	0
Jeteloviny + trávy	34	10	29,4
Luskoviny	92	24	26,1
Olejniny a přadné rostliny	18	1	5,6
Ostatní	9	3	33,3
Celkem	768	106	13,8

Výsledky kontrol klíčivosti osiva zelenin v malospotřebitelských baleních s blížícím se koncem doby použitelnosti poukázaly na to, že této oblasti je potřeba nadále věnovat zvýšenou pozornost:

Tabulka: Kontrola osiva uvedeného do oběhu v malém balení

Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
282	49	17,4

Zjišťování případných příměsí geneticky modifikovaného (GM) materiálu v konvenčním osivu nezachytilo žádnou kontaminaci:

Tabulka: Kontrola osiva za účelem zjištění geneticky modifikovaných příměsí v osivu pocházejícím z jiných členských států EU a ze třetích zemí v roce 2024

Druh	Počet analyzovaných vzorků	Výsledek analýzy	
		bez GM příměsí	s GM příměsí
Kukuřice	45	45	0
Řepka	15	15	0
Sója	5	5	0

Při kontrole zdravotního stavu sadby brambor bylo zjištěno 5 nevyhovujících případů:

Tabulka: Kontrola zdravotního stavu sadby brambor

Počet kontrolovaných partií	Z toho nevyhovujících	% nevyhovujících vzorků
93	5	5,4

TRVALÉ KULTURY

TRVALÉ KULTURY

Registry

Registr chmelnic

Vedením registru chmelnic je dle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, pověřen ÚKZÚZ – Oddělení chmele a certifikace produktů v Žatci.

V registru jsou vedeny plochy chmelnic podle jednotlivých producentů, odrůd a způsobu využití v návaznosti na LPIS. V roce 2025 bylo registrováno 4 812 ha sklizňové plochy, což je oproti roku 2024 o 33 ha méně. Bylo provedeno 437 změn a vydáno 85 rozhodnutí ve správním řízení. Vedené plochy dle pěstitelů slouží k auditu požadavků SZIF pro administraci dotací. Výstupem jsou údaje o chmelařských polohách a oblastech pro Český statistický úřad (ČSÚ) a hlášení dle Prováděcího Nařízení Komise (EU) 2017/1185.

Registr vinic

Vedením registru vinic je dle zákona č. 321/2004 Sb., (zákon o vinohradnictví a vinařství) v platném znění pověřen ÚKZÚZ, Oddělení registru vinic ve Znojmě - Oblekovicích.

V registru jsou vedeny údaje o pěstitelích, vinicích, provozovnách výrobců, vyrobeném a zatříděném víně, obchodních zprostředkovatelích hroznů a vína, dovozech vína, zásobách vín a moštu, prodejnách se sudovým vínem, kontrolách, přestupcích a další údaje podle předpisů EU. Prostřednictvím registru je spravován mimo jiné produkční potenciál ČR, přidělování povolení pro novou a opětovnou výsadbu vinic a další zákonná činnost. Stav produkčního potenciálu révy dle níže uvedené tabulky je 17 555,54 hektarů.

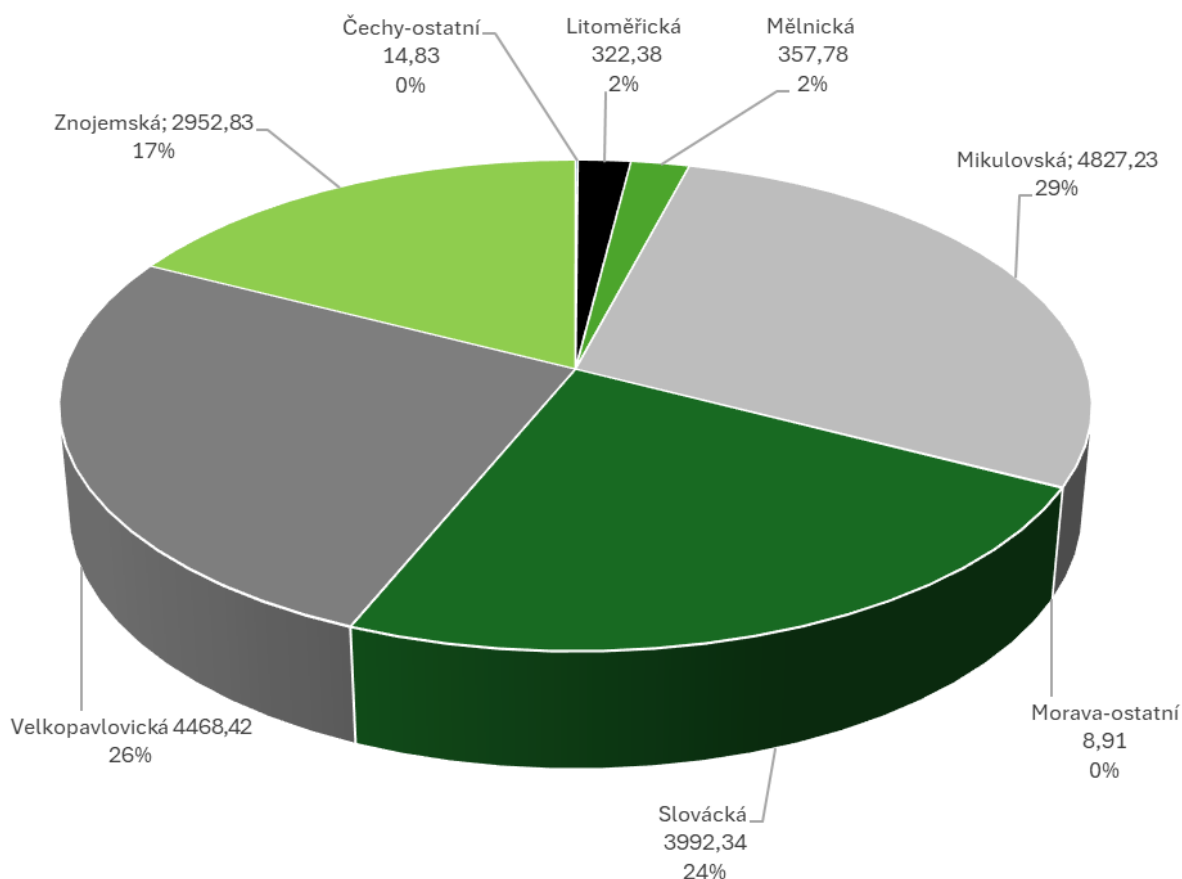
Tabulka: Produkční potenciál vinic k 31.12.2025 (v hektarech)

Povolení pro novou výsadbu		Využitelná plocha (v držení pěstitele)	138,78
Povolení pro opětovnou výsadbu		Využitelná plocha (v držení pěstitele)	139,03
Vyklučená plocha vinic		Využitelné na základě žádosti pěstitele	333,01
Osázená plocha vinic	K 31. 12. 2025		16 944,72
Celkem produkční potenciál	K 31. 12. 2025		17 555,54

V roce 2025 bylo vysázeno 216,39 ha vinic, což je o 92,81 ha více než v roce minulém. Osázená plocha vinic je 16 944,72 ha. Oproti roku 2024, kdy činila 17 304,4 ha, je nižší o 359,68 ha.

Nejvíce vysazovanými odrůdami v roce 2025 byly bílé odrůdy. Pálava (18,27 ha), Rulandské šedé (15,48 ha), a Ryzlink vlašský (14,11 ha) z bílých odrůd; z modrých odrůd Merlot (8,98 ha). Z PIWI odrůd se nejvíce sázel Solaris (13,93 ha).

Plocha vinic v ČR dle podoblastí k 31. 12. 2025 (ha)

V roce 2025 byla stanovená kvóta pro přidělení povolení pro novou výsadbu ve výši 173,3 ha. Ve stanoveném termínu požádalo 98 pěstitelů o povolení výsadby na plochu 52,39 ha. V tomto roce nebyla kvóta naplněna, bylo vyhověno všem žadatelům.

K 31. 12. 2025 bylo v registru vinic vedeno 12 242 pěstitelů, což je o 446 méně než v roce 2024. Tento pokles byl způsoben vyřazením neaktivních subjektů z registru vinic. V roce 2025 bylo vydáno 3 854 rozhodnutí o vinicích. Z toho 637 z moci úřední. Na žádost pěstitele bylo vydáno 3 217 rozhodnutí, což je o 270 více než v roce 2024.

K 31. 12. 2025 bylo v LPIS vedeno 12 354 dílů půdních bloků s kulturou vinice o ploše 14 712,46 ha. To činí 0,43 % z výměry zemědělské půdy evidované v LPIS v ČR.

K 31. 12. 2025 bylo vedeno 1913 výrobců, tzn. o 7 subjektů méně než k 31. 12. 2024. Provozoven s výrobou produktů bylo 2 226, což je o 20 méně než k 31.12.2024.

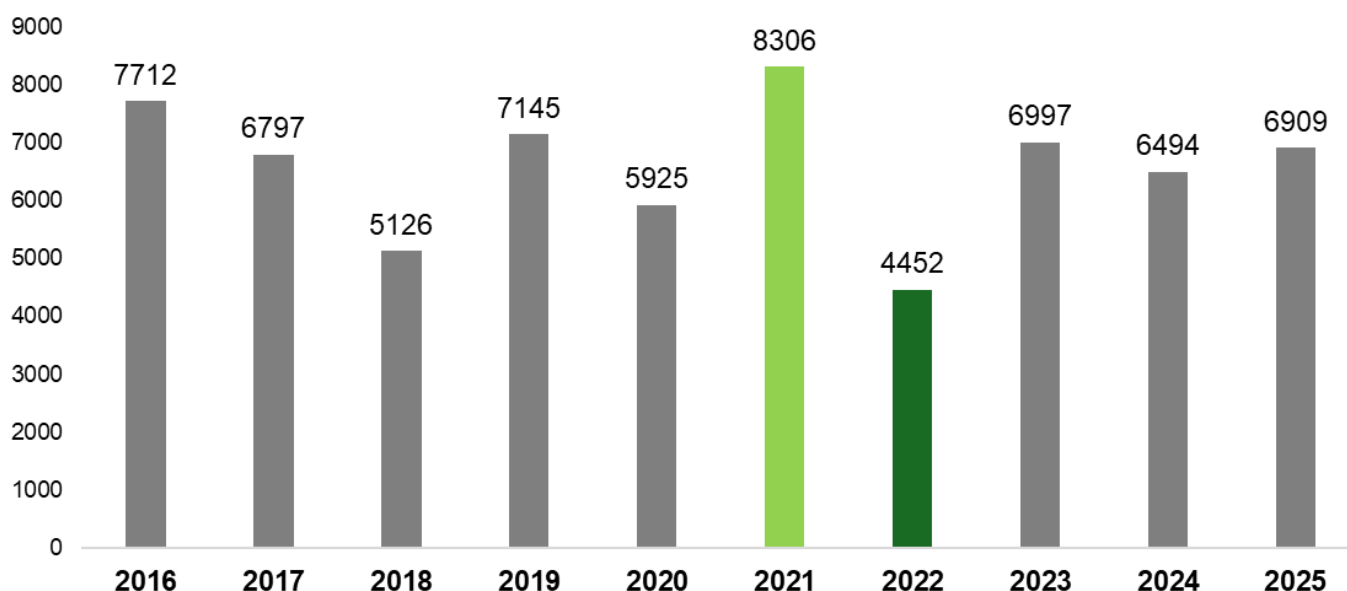
Certifikace produkce chmele

Sklizeň chmele v roce 2025 byla nadprůměrná, s celkovou produkcí chmele 6909,24 t a průměrným výnosem 1,44 t z hektaru. Ve srovnání s ročníkem 2024 došlo ke zvýšení produkce chmele o 414,83 t (v roce 2024 bylo sklizeno 6 494,41 t), což je meziroční nárůst o 6,39 %.

V certifikační sezóně 2024/2025 (od 1. 8. 2024 – 31. 7. 2025) bylo podáno 513 žádostí o ověření chmele a chmelových produktů. Ověřeno bylo 6 294 t chmele a chmelových produktů, což je o 9,76 % méně než v certifikační sezóně 2023/2024, a bylo vydáno 1 734 certifikátů - ověřovacích listin.

Pro kontrolu dodržování minimálních kvalitativních požadavků chmele pro certifikaci dle Prováděcího nařízení Komise (EU) 2024/601 bylo odebráno plánovaných 50 vzorků.

Sklizeň chmele 2016 - 2025 (t)

Certifikace konzumních brambor v režimu kvality Q CZ

Certifikační orgán (Oddělení chmele a certifikace produktů) v pátém roce čtyřletého certifikačního cyklu vydal 107 žadatelům celkem 152 certifikátů, z toho 95 certifikátů pro produkt B1 (konzumní brambory vyprodukované v režimu kvality Q CZ), 13 certifikátů pro produkt B2/1 (konzumní brambory zabalené a upravené v režimu jakosti Q CZ), 40 certifikátů pro produkt B2/2 (konzumní brambory zabalené v režimu Q CZ), 2 certifikáty pro produkt B2/3 (konzumní brambory upravené v režimu jakosti Q CZ) a 2 certifikáty pro produkty B3 (smažené a před smažené výrobky obsahující pouze brambory v režimu jakosti Q CZ).

Registr sadů (RS)

RS je na Oddělení trvalých kultur veden od roku 2005 podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů.

V RS jsou evidovány sady jak v konvenčním, tak i v ekologickém režimu pěstování, primárně určené pro tržní produkci ovoce o celkové výměře 11 968,89 ha.

Intenzivní ovocné sady podle ovocných druhů a ovocnářských oblastí 2025

Ovocný druh	Ovocnářská oblast							Celkem
	Střední Čechy	Jižní Čechy	Západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	
Angrešt	0,94	0	0	1,28	0,36	0,26	0,2	3,04
Broskvoň	40,21	0,18	0	7,86	8,2	91,16	4,35	151,96
Hrušeň	186,79	24,81	14,74	133,37	114,76	91,05	95,09	660,61
Hrušeň písečná	0,02	0,05	0,62	0	0	0,02	0,85	1,56
Jabloň	1 129,31	297,79	191,47	771,79	881,63	846,17	516,36	4 634,52
Maliník a ostružiník	6,16	0,02	0	0,27	4,64	0,14	1,8	13,03
Meruňka	42,25	2,89	0,84	40,07	34,19	462,34	16,04	598,62
Ořešák vlašský	28,28	0	7,04	10,1	3,03	1,28	0,61	50,34
Rybíz bílý	0,18	0	0	0	0	0	0	0,18
Rybíz černý	26,16	13,85	13,04	58,49	66,34	2,32	137,18	317,38
Rybíz červený	0,45	37,6	0	61,82	52,42	34,5	76,01	262,8
Slivoň	120,86	143,24	33,84	88,61	248,99	783,68	390	1 809,22
Třešeň	188,05	57,07	24,36	112,85	167,31	78,93	27,71	656,28
Višeň	415,26	139,19	1,02	157,36	162,59	159,86	37,05	1 072,33
Ostatní ovocné druhy	9,74	6,97	14,52	20,32	0,19	58,68	4,14	114,56
Celkem	2 194,66	723,66	301,49	1 464,19	1 744,65	2 610,39	1 307,39	10 346,43

Ostatní ovocné druhy: mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, jeřáb oskeruše, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný. Zdroj: RS – ÚKZÚZ – k 24. 2.2026.

Jak je zjevné z tabulky, tak největší koncentraci intenzivně pěstovaných sadů se nachází v oblasti Jižní Moravy s 2 610,39 ha, která je následována Středními Čechami s 2 194,66 ha, stejně jako v minulých letech, avšak výměry mají i nadále sestupnou tendenci. Z hlediska výměr jsou největší výsadby v rámci ovocnářství již tradičně výsadby jableoní (4 634,52), následně slivoní (1 809,22 ha) a višní (1 072,33 ha). Pokles výměry je zaznamenáván i v rámci vysazených ovocných druhů.

Věková struktura hlavních ovocných druhů v ovocných intenzivních výsadbách v ČR 2025

Ovocný druh	Neploidné výsadby	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Staré výsadby	Celkem
Angrešt	-	1,16	1,47	0,41	3,04
Broskvoň	13,4	15,71	33,9	88,95	151,96
Hrušeň	12,6	29,95	226,97	391,08	660,6
Hrušeň písečná	0,02	0,01	1,45	0,08	1,56
Jabloň	65,03	257,9	1 900,18	2 411,41	4 634,52
Meruňka	21,56	44,11	382,76	150,18	598,61
Rybíz bílý	0,18	-	-	-	0,18
Rybíz černý	9,49	34,7	94,48	178,71	317,38
Rybíz červený	4,29	18,69	33,16	206,65	262,79
Slivoň	164,41	171,48	947,07	526,27	1 809,23
Třešeň	30,5	51,16	416	158,61	656,27
Višeň	62,63	115,75	512,49	381,46	1 072,33
Celkem	384,11	740,62	4 549,93	4 493,81	10 168,47

Zdroj: RS – ÚKZÚZ – k 24.2.2026

Ze součtů sloupců v tabulce by se mohlo zdát, že se výrazně zlepšuje věková struktura hlavních ovocných druhů v produkčních výsadbách. Efekt zlepšení však způsobují zejména jabloně, slivoně, hrušně, třešně a višně, které byly v minulých letech i nyní předmětem restrukturalizace. V případě jiných druhů jako jsou např. broskvoně, rybíz a angrešt, je situace opačná, jak je zřejmé při podrobnější pohledu, převážnou část tvoří staré výsadby s nízkým produkčním potenciálem, a naopak nově vysazených či mladých výsadeb je podstatně méně než plodných a starých výsadeb, což značí do budoucna ne příliš příznivý výhled. Dalším fenoménem je klučení relativně mladých výsadeb do věku desíti let z důvodu nízké rentability produkce. Jedná se zejména o jabloně, kde může z tohoto důvodu dojít v blízké budoucnosti k propadu produkce.

Certifikace rozmnožovacího materiálu

V roce 2025 bylo přijato 548 žádostí o uznání rozmnožovacího materiálu chmele, révy a ovocných rodů a druhů a oznámení o rozsahu výroby rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů.

V případě uznávaného rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů dle certifikačního schématu to představuje 5 015 množitelských porostů a v případě konformního rozmnožovacího materiálu (tzv. CAC materiál) bylo přihlášeno 13 422 množitelských porostů.

Množitelských porostů přihlášených o uznání rozmnožovacího materiálu révy bylo v loňském roce přijato 419.

Certifikovaných množitelských porostů chmele bylo přihlášeno 81 a standardních množitelských porostů chmele bylo 50.

Z dat evidovaných v registru množitelských porostů a rozmnožovacího materiálu je zřejmé, že u druhů, které jsou nejvíce vysazovány v produkčních sadech v rámci restrukturalizace, stále převažuje podíl matečných rostlin vycházejících z certifikačního schématu.

V případě druhů, kterých výpěstky jsou vyráběny zejména za účelem prodeje drobným hobby pěstitelům, je znatelný opačný trend. Jedná se zejména o drobné ovoce, jako jsou rybíz či angrešt, v případě borůvek jde o stoprocentní zastoupení CAC materiálu, v tomto případě jde o absenci certifikačního schématu v předchozích letech.

Vyprodukované množství výpěstků k expedici ve 3-letém porovnání

Druh	Rok		
	2023	2024	2025
Angrešt	275 566	219 667	319 141
Broskvoň	95 006	53 946	78 592
Brusnice sp.	1 108 898	686 191	650 404
Hrušeň	204 548	212 915	223 227
Jabloň	1 300 040	988 943	1 060 975
Jahodník	10 603 817	7 777 120	8 658 979
Kaštanovník jedlý	2 125	1 100	1 606
Kdouloň	3 202	4 053	5 074
Líska obecná	148 512	11 580	23 863
Maliník	341 247	345 805	426 758
Mandloň	5 473	3 414	6 238
Meruňka	147 132	86 247	132 901
Meruzalka zlatá – plodová	120	0	50
Myrobalán – plodový	86 567	1 415	1 080
Ořešák vlašský	25 328	42 360	61 945
Ostružiník	5 734	18 887	46 760
Prunus x (mezidruhoví kříženci)	112	4 515	8 542
Ribes x (mezidruhoví kříženci)	1 051	19 073	30 193
Rubus x (mezidruhoví kříženci)	27 207	6 820	15 666
Rybíz bílý	7 242	61 200	98 406
Rybíz černý	65 996	137 162	170 058
Rybíz červený	187 158	213 363	274 343
Slivoň švestka	292 192	261 004	234 391
Slivoň vrbová (japonská)	299 445	176	168
Třešeň	159 207	135 406	130 626
Višeň	42 871	53 946	48 002
Réva vinná	138 332*	98 395*	43 246*
Chmel otáčivý	1 186 852	1 230 500	1 314 510
Celkem	16 760 980	12 675 203	14 065 744

*dosud nebylo ukončeno uznávací řízení – data jsou nekompletní; Zdroj: Registr množitelských porostů – ÚKZÚZ – k 17. 2. 2026.

V roce 2025 došlo po poklesu výroby v roce 2024 k navýšení celkové školkařské produkce. Ke zvýšení došlo nejen díky nárůstu výroby kontejnerované sadby jahodníku, ale i navýšení produkce velkého ovoce, kde největší skok zaznamenaly meruňky. Z dlouhodobého hlediska je produkce spíše ustálená s menšími a většími meziročními výkyvy.

Za zvýraznění však stojí klesající výroba rozmnožovacího materiálu révy, která je na třetinových hodnotách oproti výrobě z roku 2023. Většinu výroby sazenic přesunuly tuzemské podniky formou zakázek do zahraničí, kam dodávají rouby a řízky z podnožových a selektovaných vinic.

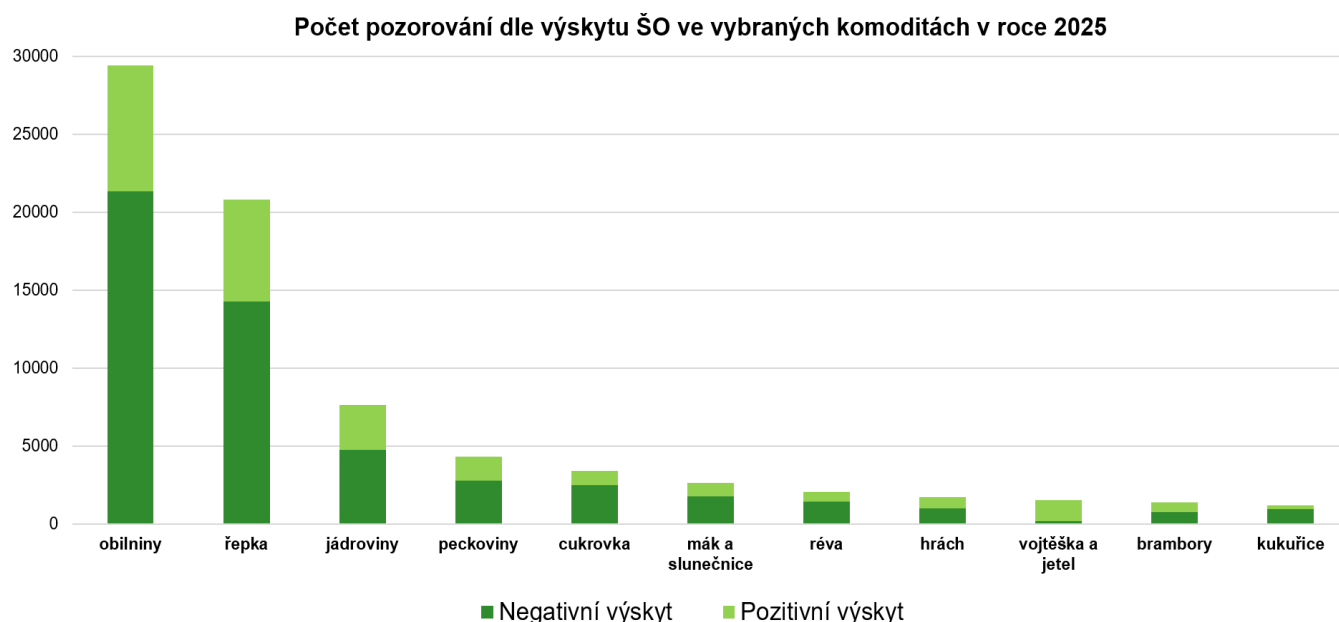
**OCHRANA PROTI ŠKODLIVÝM
ORGANISMŮM**

OCHRANA PROTI ŠKODLIVÝM ORGANISMŮM

Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů (ŠO)

Inspektoři terénní inspekce ÚKZÚZ sledovali v roce 2025 více než 200 druhů ŠO rostlin; přes 130 druhů běžných a 76 druhů karanténních a jiných rizikových ŠO. V roce 2025 bylo provedeno více než 78 000 pozorování běžných ŠO a přes 4 700 detekčních průzkumů na karanténní a jiné rizikové ŠO.

Množství provedených pozorování výskytu ŠO podle komodit v roce 2025

Rok 2025 se nevyznačoval co do výskytu běžných škodlivých organismů žádnými abnormálními výkyvy. Relativně chladný průběh května s nízkými jarními srážkami omezil nebo opozdil nástup většiny chorob polních plodin. Výskyty hmyzích škůdců se během sezóny pohybovaly na úrovni srovnatelné s roky předchozími.

Červnové extrémy počasí napáchaly škody nejen na civilním majetku, ale i na polích a v sadech. Silné úhrny srážek navíc způsobily na mnoha místech lokální povodně a řada obydlí byla zavalená bahnem z polí. Sklizeň 2025 však byla příznivá. Po slabším roce 2024 (sucho, mrazy a srážková nerovnoměrnost) byly zaznamenány vyšší výnosy všech pěstovaných plodin (především obilnin i řepky).

V roce 2025 se pokračovalo v detekčním průzkumu výskytu těch karanténních ŠO, pro které fytosanitární předpisy EU stanovují povinnost provádět průzkum každoročně. Patří sem jednak tzv. prioritní škodlivé organismy jako např. háďátko borovicové (*Bursaphelenchus xylophilus*) nebo bakterie *Xylella fastidiosa*, jednak organismy podléhající specifickým opatřením EU jako např. bakterie *Clavibacter sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum*. Obě skupiny zahrnují celkem 34 ŠO a jejich průzkum byl podpořen finančním příspěvkem EU.

Z ostatních karanténních a jiných rizikových ŠO bylo sledováno 42 ŠO vázaných na jehličnany, ovocné dřeviny i další skupiny rostlin; tyto ŠO byly v roce 2025 zařazeny ke sledování v souladu s tzv. víceletým programem průzkumu, zpracovaným pro ČR pro období od roku 2023 do roku 2029. Pokračoval průzkum výskytu síťnatky dubové (*Corythucha arcuata*), nového neregulovaného invazního druhu škodícího na dubech, s cílem zjistit postup jeho šíření na území ČR. Od prvního výskytu na jižní Moravě v roce 2019 se síťnatka dubová rozšířila na velkou část Moravy a do východních a středních Čech.

Výskyt karanténní bakterie *Ralstonia solanacearum* byl potvrzen ve 4 vzorcích říční vody odebraných ze 3 lokalit. Jednalo se o nové i opakované výskyty. Výskyt karanténního hádátka bramborového *Globodera rostochiensis* byl potvrzen v půdních vzorcích odebraných z 1 pozemku určeného k množení brambor v uzavřené pěstební oblasti. Výskyt byl zjištěn ještě před samotnou výsadbou bramboru. V roce 2025 byl na ohlášení potvrzen i výskyt karanténní rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum* mimo zemědělskou půdu, na soukromé zahrádce ohlašovatele v intravilánu obce.

V rámci průzkumu výskytu fytoplazmového zlatého žloutnutí révy (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*), provedeného v roce 2025 v obou stávajících vymezených územích, byly všechny odebrané vzorky testovány s výsledkem negativním. Průzkum bude v roce 2026 pokračovat.

Celkem 84 průzkumů výskytu ŠO vázaných na dřevo bylo provedeno ve dřevařských závodech nebo u dovozců zásilek z rizikových třetích zemí a k tomu instalováno 13 feromonových lapačů. Nebyl zjištěn výskyt žádného karanténního škodlivého organismu.

Rozsah a výsledky detekčních průzkumů vybraných ŠO rostlin v roce 2025

Škodlivý organismus rostlin	Počet průzkumů	Počet vzorků	Počet pozitivních vzorků
<i>Agrilus planipennis</i>	539	1	0
<i>Anoplophora glabripennis</i>	1 278	0	0
<i>Anoplophora chinensis</i>	1 056	0	0
<i>Aromia bungii</i>	572	0	0
<i>Bactericera cockerelli</i>	100	224	0
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	709	159	0
<i>Clavibacter sepedonicus</i>	118	166 (+2 344) ¹⁾	0
<i>Corythucha arcuata</i>	274	52	49
<i>Epitrix</i> spp.	319	1	0
<i>Fusarium circinatum</i>	540	8	0
<i>Globodera pallida</i>	459	549	0
<i>Globodera rostochiensis</i>	461	552	22
<i>Grapevine flavescence dorée phytoplasma</i>	130	181	0
<i>Popillia japonica</i>	651	2	0
<i>Ralstonia solanacearum</i>	237	218 (+471) ²⁾	4
<i>Synchytrium endobioticum</i>	155	134	3
<i>Xylella fastidiosa</i>	1 862	248	0

¹⁾ Počet vzorků hlíz odebraných ze všech partií tuzemského rozmnožovacího materiálu bramboru a otestovaných ve Výzkumném ústavu bramborářském Havlíčkův Brod, s.r.o. (2 344 vzorků).

²⁾ Počet vzorků hlíz odebraných z partií tuzemského základního rozmnožovacího materiálu bramboru a otestovaných ve Výzkumném ústavu bramborářském Havlíčkův Brod, s.r.o. (471 vzorků).

Srovnání rozsahu činností spojených se sledováním výskytu ŠO rostlin za období 2023–2025

Tabulka: Sledování výskytu ŠO 2023-2025	2023	2024	2025
Provedená pozorování výskytu ŠO	81 379	79 348	78 307
Detekční průzkumy ŠO	4 726	4 509	4 755

Kontroly a opatření v oblasti zdraví rostlin

V roce 2025 provedli inspektoři terénní inspekce ÚKZÚZ 4 875 kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru nad dodržováním rostlinolékařských povinností v oblasti ochrany před šířením škodlivých organismů rostlin, z toho ve dvou případech byla zjištěna závada.

Tabulka: Počet rostlinolékařských kontrol 2023-2025	2023	2024	2025
Kontroly v rámci provádění rostlinolékařského dozoru	3 819	5 221	4 875

V návaznosti na výsledky rostlinolékařských kontrol bylo v roce 2025 dle zákona o rostlinolékařské péči uloženo 13 úředních opatření a nařízeno či zrušeno 32 mimořádných rostlinolékařských opatření formou rozhodnutí ve správním řízení a formou Nařízení ÚKZÚZ blíže neurčenému množství osob.

Tabulka: Počet opatření vydaných z důvodu výskytu původce			
Původce	2023	2024	2025
<i>Tomato brown rugose fruit virus</i>	3	8	6
<i>Ralstonia solanacearum</i>	2	2	3
<i>Globodera rostochiensis</i>	1	3	3
<i>Globodera pallida</i>	-	-	-
<i>Cotton leaf curl Gezira virus</i>	-	-	-
<i>Grapevine flavescence doreé phytoplasma</i>	6	12	2
<i>Cryphonectria parasitica</i>	-	-	-
<i>Clavibacter sepedonicus</i>	-	1	16
<i>Meloidogyne chitwoodi</i>	-	3	-
<i>Verticillium nonalfalfae</i>	-	1	-
<i>Bactrocera dorsalis</i>	-	-	2

V roce 2025 bylo vydáno 80 povolení pro dovoz karanténního materiálu pro úřední testování a k vědeckým nebo vzdělávacím účelům, 3 rozhodnutí o povolení provozovat izolační zařízení a 5 potvrzení, že dovoz určitých organismů neodporuje české fytosanitární legislativě.

**PŘÍPRAVKY NA OCHRANU
ROSTLIN**

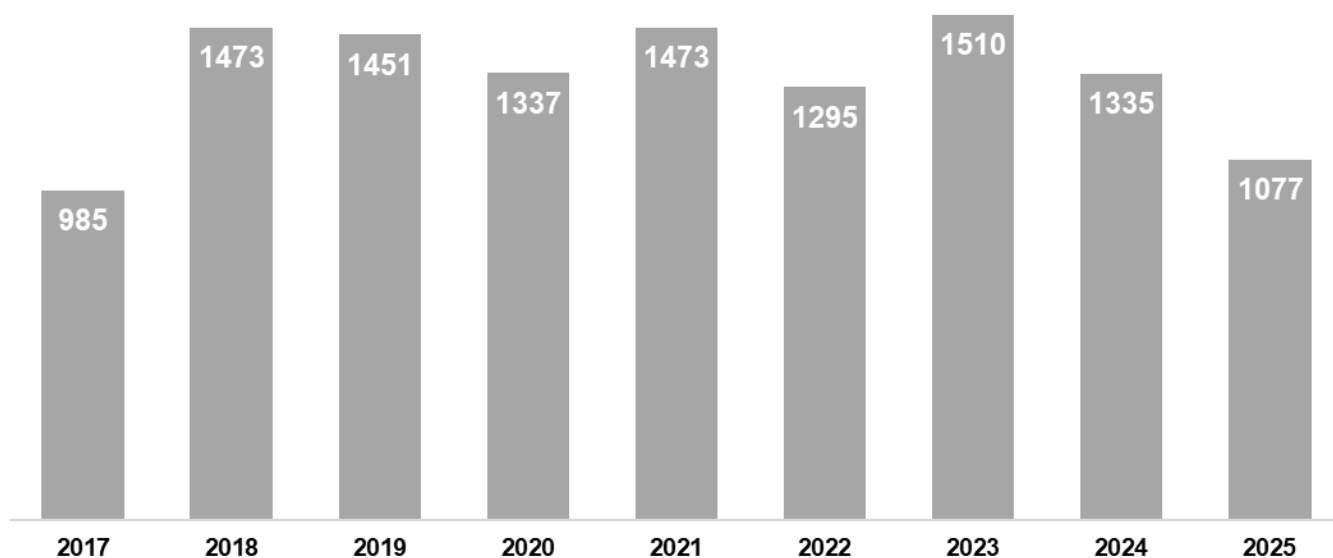
PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN

Povolování POR

Povolovací proces má dva stupně, schválení účinné látky Evropskou komisí (EK) a povolení přípravku v jednotlivých členských státech. Aby mohl být přípravek v ČR prodáván a používán, musí být, stejně jako ve všech ostatních zemích EU, povolen národním registračním úřadem, kterým je ÚKZÚZ, Odbor přípravků na ochranu rostlin (OPOR).

V roce 2025 se v důsledku legislativních opatření, která inicioval ÚKZÚZ, snížil počet tzv. administrativních žádostí, tedy žádostí, jejichž vyřízení nevyžaduje odborné hodnocení. Naopak celkový počet podaných žádostí o povolení, změnu nebo obnovu povolení přípravku oproti posledním pěti rokům vzrostl. K výraznějšímu zvýšení oproti roku 2024 došlo u případů nejnáročnějších na kapacitu hodnotitelského úseku, což zahrnuje zejména hodnocení, která ČR prováděla jako zpravodajský stát i pro další země Střední zóny.

Počet zahájených řízení

Nízký počet žádostí o povolení nového pomocného prostředku v roce 2023–2025 (v roce 2023 byly podány pouze 2 žádosti, v roce 2024 žádná, v roce 2025 2 žádosti) je dán využíváním nařízení EP a Rady 2019/515 o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008, pod které lze pomocné prostředky spadající pod § 54 zákona č. 326/2004 Sb. zahrnout.

Od roku 2021 klesal počet podaných žádostí o změnu klasifikace a označování dle nařízení CLP, a naopak se výrazně zvýšil počet oznámení těchto změn držiteli povolení. Tato oznámení ÚKZÚZ od r. 2023 zveřejňuje v on-line registru formou příloh k vydaným povolením, čímž je informace o změnách podstatně dříve k dispozici zemědělské praxi.

V roce 2022 ÚKZÚZ obdržel 32 ohlášení, v roce 2023 42 ohlášení, v roce 2024 202 ohlášení a v roce 2025 341 ohlášení této změny. Počty dalších ohlášení podávaných držiteli povolení dle § 35 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb. a zpracovávaných OPOR je meziročně více méně stejná (viz tabulka).

Tabulka: Ohlášení změn dle § 35 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb.	2023	2024	2025
Ohlášení změny právního zástupce držitele povolení, změny názvu nebo adresy držitele povolení	34	34	20
Ohlášení změny výrobce/výr. závodu POR	54	53	38
Ohlášení změny výrobce/výr. závodu úč. látky*	117	120	114
Ohlášení alternativního koformulantu*	55	62	41

*vyžaduje i posouzení hodnotitelem fyzikálních a chemických vlastností

V důsledku vývoje nových odborných metodik, připravovaných Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) stále vzrůstá vnitřní pracnost a náročnost hodnocení jednotlivých oblastí POR. Proto bude třeba i v roce 2026 zajistit dostatečnou personální kapacitu v jednotlivých členských zemích, včetně ČR, aby bylo zejména možno zajistit včasné posouzení účinných látek v procesu obnovy jejich schválení. Komise na konci roku 2025 představila návrh na zjednodušení procesu uvádění na trh POR na bázi nízkorizikových a nechemických látek. Ty ale v současné době tvoří jen malý podíl z celkového počtu podaných žádostí, avšak přesto je patrný pozvolný nárůst.

Od 1. července 2023 je aplikována novela zákona č. 324/2004. Tato novela při vzájemném uznávání povolení z téže zóny zavedla pro ÚKZÚZ povinnost převzít závěry hodnocení a opatření k ochraně lidského zdraví bez posouzení ze strany resortu zdravotnictví. Nová úprava přinesla zvýšený počet podnětů k povolení ze strany zemědělské praxe, který se v roce 2025 oproti roku 2024 ještě zvýšil. V roce 2025 bylo vydáno více než 100 rozhodnutí ve věci menšinových použití. ÚKZÚZ aktivně komunikoval se zástupci pěstitelských sdružení i s jednotlivými pěstiteli na vyjasnění potřeb zemědělské praxe a podařilo se výrazně zvýšit počet úspěšně vyřešených podnětů.

Kontrola uvádění POR na trh

Předmětem je zejména kontrola plnění povinností distributorů POR a kontrola složení, označování a balení POR. V roce 2025 bylo v rámci ČR odebráno 48 vzorků POR k laboratorním analýzám. Inspektoři SZV, zejména Odboru kontroly zemědělských vstupů, v roce 2025 provedli 662 kontrol distributorů POR. Porušení požadavků bylo zjištěno u 102 kontrol. Při kontrolách bylo vydáno celkem 45 písemných opatření k nápravě v návaznosti na protokol o kontrole.

Tabulka: Kontroly uvádění POR na trh 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly výroby, uvádění POR na trh (distribuce) a jejich označování, balení a propagace	648	662	102

*plánované, následné, mimořádné (na podnět), •porušen minimálně jeden požadavek, včetně marginálních závad

Kontrolní testování aplikační techniky

Kontrolní testování (KT) spočívá v přezkoumání způsobilosti profesionálních zařízení pro aplikaci přípravků (ZAP) pro správnou aplikaci POR a je prováděno provozovny KT jejichž seznam je dostupný na webu ÚKZÚZ. V roce 2025 byla řešena 2 posouzení provozovny za účelem změny koncesní listiny pro provádění KT a bylo dokončeno 12 kontrol stávajících provozoven KT. Kontroly byly zaměřeny především na správnost postupu při provádění vlastního KT, používání odpovídajících zkušebních pomůcek a vedení evidence zařízení podrobených KT.

Obrázek: KT ZAP pro polní plodiny (autor - Tomáš Jedlička)

Registr POR a registr distributorů POR

Na webových stránkách ÚKZÚZ je dostupný tzv. Registr přípravků na ochranu rostlin, který zpřístupňuje veřejnosti data týkající se povolených POR a pomocných prostředků (PP), základních látek a vzájemně uznaných PP oznámených ÚKZÚZ. Dále je na webu ÚKZÚZ i tzv. Registr distributorů přípravků, což je seznam subjektů a jejich provozoven, kde mohou zemědělci a další uživatelé získávat POR určené pouze pro profesionální uživatele. Během roku 2025 bylo řešeno 15 žádostí o změnu registrace (změna údajů, pozastavení registrace, zrušení registrace) a 9 žádostí o první zápis do registru distributorů. V registru distributorů je zapsáno zhruba 300 subjektů s celkem asi 440 provozovnami.

Kontroly nakládání s POR

Kontroly u profesionálních uživatelů POR a PP provádí ÚKZÚZ nejen podle plánů kontrolní činnosti pro daný rok, ale také na základě zaslaných podnětů zejména v souvislosti s prošetřováním úhynů včel, suchozemských obratlovců, zasažením necílové plochy při aplikaci POR a podezřením z nesprávné aplikace POR.

Kontroly nakládání s POR a PP u profesionálních uživatelů jsou zaměřeny zejména na níže uvedené oblasti:

- Dodržování požadavků na skladování POR a PP
- Používání POR, PP, které jsou povoleny ÚKZÚZ
- Používání POR, PP do povolené plodiny, popř. k účelu, který je ÚKZÚZ povolen
- Používání POR, PP tak, aby nebylo překročeno dávkování POR, PP
- Používání POR v souladu s požadavky na ochranu zdraví lidí, zdrojů pitné vody, včel, zvěře, vodních a dalších necílových organismů
- Dodržování požadavků na vedení záznamů o použitých POR a PP
- Nakládání s POR osobou odborně způsobilou
- Dodržování požadavků v souvislosti s používáním ZAP

S ohledem na nové období Společné zemědělské politiky jsou od roku 2023 požadavky podmíněnosti rozděleny do dvou Podoblastí EU (vycházející ze dvou právních předpisů EU), a proto byly prováděny kontroly požadavků na používání POR v rámci kontroly typu PPH 7 a požadavky na skladování POR, ZAP a nakládání s POR odborně způsobilou osobou v rámci kontroly typu PPH 8.

Tabulka: Kontroly používání přípravků na ochranu rostlin v roce 2025			
Typ kontroly	Kontroly plánované (řádné)	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly podmíněnosti PPH 7	200	216	11
Kontroly podmíněnosti PPH 8	200	216	0
Národní kontroly PPH 7	460	548	25
Národní kontroly PPH 8	338	409	2

*plánované, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek

V roce 2025 bylo provedeno 216 kontrol podmíněnosti PPH 7, z toho 200 plánovaných a 16 mimořádných. Z celkového počtu 216 kontrol podmíněnosti PPH 7 bylo zjištěno porušení požadavků pro používání POR (PPH 7) při 11 kontrolách, z toho ve 3 případech také porušení národních požadavků. V rámci kontrol podmíněnosti PPH 7 (plánovaných a mimořádných) bylo zaznamenáno nejčastější porušení požadavku PPH 7.8 (zasažení rostlin mimo cílovou plochu, na níž se prováděla aplikace POR), PPH 7.11 (nedodržení ochranné vzdálenosti od oblastí využívaných zranitelnými skupinami obyvatel) a PPH 7.13 (nedodržení maximálního počtu ošetření v plodině).

Dále bylo provedeno 216 kontrol podmíněnosti PPH 8, z toho 200 plánovaných a 16 mimořádných, při nichž nebylo zjištěno porušení kontrolovaných požadavků.

V roce 2025 bylo provedeno celkem 957 národních kontrol PPH 7 a PPH 8 u žadatelů i nežadatelů o dotace, z toho 798 plánovaných. Ve 27 případech bylo zjištěno porušení povinností při nakládání s POR. Z celkového počtu 25 národních kontrol PPH 7 s porušením bylo ve 14 případech zjištěno nedodržení podmínek nařízení ÚKZÚZ vydaného pro omezené a kontrolované použití POR Reglone. Při kontrole jednoho subjektu bylo zjištěno používání neotestovaného profesionálního zařízení k aplikaci POR, nakládání s POR osobou bez osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s POR a nedostatky ve vedení záznamů o použití POR.

V roce 2025 byly provedeny kontroly s odběry vzorků rostlin a půdy k ověření toho, zda jsou dodržována omezení POR z hlediska ochrany zdrojů pitné vody a zda nejsou používány nepovolené POR v řepce ozimé. V rámci jedné kontroly bylo v roce 2025 na základě vyhodnocení výsledků analýz vzorků rostlin řepky ozimé zjištěno množství reziduí nepovoleného POR s thiaklopridem odpovídající aplikaci, ale v záznamech nebylo použití POR uvedeno. POR s thiaklopridem nejsou povoleny k používání od roku 2021. Dále byl v roce 2025 zjištěn u dvou subjektů nálezy reziduí metazachloru v odebraných vzorcích rostlin řepky ozimé a půdy odpovídající aplikaci POR, ale bez uvedení aplikace v záznamech. Vzorky byly odebrány na pozemcích v II. stupni ochranného pásma vodních zdrojů (OPVZ). Použitím POR na pozemku v II. stupni OPVZ došlo k nedodržení požadavků na ochranu vod. ÚKZÚZ již v roce 2024 zjistil analýzou odebraných vzorků, že byla provedena aplikace POR, i když v záznamech nebylo použití POR zaevidováno, a to při prověřování tří podniků. V jednom případě se jednalo o použití POR na pozemku v II. stupni OPVZ, i když je použití POR dle etikety v návaznosti na rozhodnutí o povolení ÚKZÚZ z použití v OPVZ vyloučeno.

Obrázek: Odebrané vzorky rostlin řepky ozimé k analýzám na rezidua použitých POR (autor – Marie Suchánková)

Odborná způsobilost pro nakládání s POR

ÚKZÚZ zajišuje v souladu se zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon”) konání zkoušek odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin. ÚKZÚZ ve spolupráci s místně příslušnými orgány ochrany veřejného zdraví v rámci těchto zkoušek ověřuje znalosti a vydává „Osvědčení o odborné způsobilosti III. stupně“. V roce 2025 ÚKZÚZ uspořádal 66 zkoušek, během kterých bylo vyzkoušeno celkem 410 žadatelů o III. stupeň odborné způsobilosti. Na základě úspěšně vykonané zkoušky bylo v roce 2025 vydáno 408 „Osvědčení III. stupně“.

V oblasti odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin ÚKZÚZ uznává odbornou způsobilost osob, které ji získaly na základě dosaženého vzdělání podle § 86 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tyto osoby jsou následně zaevidovány v registru osob odborně způsobilých (SOM OZO). V roce 2025 bylo do tohoto registru na základě dosaženého vzdělání zaevidováno 24 držitelů osvědčení I. stupně, 161 držitelů osvědčení II. stupně a 28 držitelů osvědčení III. stupně.

Tabulka: Počet vykonaných zkoušek a vydaných osvědčení III. Stupně odborné způsobilosti v letech 2023 - 2025

Rok	Počet uskutečněných zkoušek	Počet vydaných osvědčení
2023	136	1 300
2024	50	258
2025	66	408

Na webových stránkách ÚKZÚZ je k dispozici „Registr držitelů osvědčení o odborné způsobilosti osob pro nakládání s přípravky II. a III. stupně“.

Statistika spotřeby POR

Inspektoři ÚKZÚZ prováděli sběr a zpracování dat o spotřebě POR za hospodářský rok 2025 od 3 612 subjektů vybraných ČSÚ. Data o spotřebě POR slouží ke zpracování statistiky spotřeby POR pro účely Ministerstva zemědělství (MZe), Ministerstva životního prostředí (MŽP), Českého statistického úřadu (EUROSTAT), Českého hydrometeorologického ústavu a pro účely poskytování informací na žádost držitelů povolení POR, KHS, obcím atd. Data jsou následně zveřejňována na webových stránkách ÚKZÚZ.

DOVOZ A VÝVOZ

DOVOZ A VÝVOZ

Dovozní kontroly

Dovozní fytosanitární kontroly chrání zemědělství a ekosystémy před zavlečením škodlivých organismů. Prověřují, zda dovážené rostliny a rostlinné produkty splňují všechny fytosanitární požadavky. Kontrolní proces zahrnuje:

- Dokumentační kontrolu – ověření fytosanitárních certifikátů a ostatních dokladů.
- Kontrolu identity – porovnání údajů v dokumentech se skutečnou zásilkou.
- Fyzickou kontrolu – prohlídku zboží a laboratorní testy na přítomnost škodlivých organismů.
- Karanténní opatření – izolaci či likvidaci zboží při zjištění rizik.
- Uvolnění zboží – zpřístupnění zásilky na trh po splnění všech požadavků.

Proces je průběžně aktualizován dle vědeckých poznatků a mezinárodních standardů. Došlo k plnému propojení systému TRACES NT s informačními systémy Celní správy a k zavedení nových předpisů pro dovoz rostlin a rostlinných produktů. TRACES NT nyní zahrnuje povinnou registraci dovozců, kontrolu ekologických zásilek, nové kontrolní body, aktualizovaný způsob přihlašování, doplnění záznamů CHED-PP a jejich vzájemné propojení.

Zvyšuje se počet předkládaných elektronických fytosanitárních dokladů (ePhyto) a byla vydána metodika pro postup při nálezů neregulovaného škodlivého organismu, včetně rychlé analýzy rizik (PRA). Všichni inspektoři využívají eSeal pro digitální podpisy, takže celý systém kontrol je plně digitalizován.

Vstupními místy pro rostlinolékařskou kontrolu jsou letiště Praha, Brno a Ostrava, u poštovních zásilek pouze vyclívací pošta Praha. Přibližně 95 % zásilek vstupuje do ČR přes vstupní místa, zásilky kontrolované ve schválených místech vstupují obvykle přes Německo, Polsko, Francii a Slovensko. Pokud je to vhodné nebo pokud požádá dovozce, mohou být zásilky směřovány ke kontrole do schválených míst určení (control point).

Na všech letištích se ve spolupráci s Celní správou provádí i namátkové kontroly osob v cestovním styku a v omezeném počtu i kontroly vstupujících zásilek, které nepodléhají povinné fytosanitární kontrole. Kontroly byly prováděny z důvodu podezření na výskyt škodlivých organismů, tak i z důvodu ověření podmínky zásilky opatřit rostlinolékařským osvědčením. Požadovaný limit 1 % těchto zásilek byl plněn.

V případě zjištění nelegálně dovážených rostlin a rostlinných produktů je cestující vyzván k odložení tohoto materiálu do připravených kontejnerů. Celkové zadržené hmotnost zásilek v cestovním styku činila 975 kg, veškeré zadržené rostliny a rostlinné produkty byly zlikvidovány.

Dovozní kontrola byla prováděna v 95 % případů ve vstupních místech ČR, část zásilek byla odbavována ve schválených místech, kam zásilky směřovaly ze vstupních míst EU – nejčastěji Hamburk, a Bremerhaven. Důvodem bylo provedení detailních dovozních kontrol a odběry vzorků. Část tvoří i dovážený dřevěný obalový materiál (DOM), resp. zásilky na něm ložené. Místa jsou schválena přímo u dovozců (control point). Pro dřevěný obalový materiál jsou nadále využívány veřejná místa pro kontroly zásilek, jde především o celní prostory. V průběhu roku byly dvě nová místa schválena a zapsána do systému TRACES NT.

Jednalo se o prostory pro kontroly zemědělské mechanizace. Nadále počítáme s rozšiřováním počtu těchto míst.

Na plnění povinností spojených se vstupními místy, předkládáním zásilek a propojení jednotlivých dozorových úřadů byl v listopadu 2025 proveden ze strany DG SANTÉ audit, jehož výsledek bude k dispozici až na počátku roku 2026. Dle prvotních závěrů však audit nezjistil žádné nedostatky.

Systém dovozních kontrol fungoval stabilně a plně v souladu s novou legislativou EU (2016/2031, 2017/625, 2018/2019 a 2019/2072). Prováděcí nařízení 2019/2072 se v průběhu roku měnilo (změna některých částí) a byla přijata další nařízení upravující podmínky dovozu vybraných komodit.

Všechny kontrolované zásilky byly povinně evidovány v systému TRACES NT, což vyžadovalo průběžné zakládání a úpravy registrací dovozců, konzultace a pomoc při zadávání zásilek (CHED-PP). Některé státy navíc vyžadovaly registraci i při dovozu zboží na DOM, což znamenalo provádět desítky úprav záznamů.

Významnou část tvořily kontroly rizikových komodit přepravovaných na DOM. Od 1. 1. 2024 začalo platit nové nařízení nahrazující EU 2021/127 pro dovozy z Běloruska, Číny a Indie. Přestože mělo omezit šíření škodlivých organismů, v praxi způsobilo zpočátku značné komplikace při odbavování zásilek. V roce 2025 však již značně ubylo problémů v předkládání a dokladování zásilek. V roce 2026 bude toto nové nařízení vyhodnoceno a zvolen další postup. Problematických zásilek z Číny ubylo, u Indie zůstává nadále mnoho zásilek problematických.

Výstupem kontrol je doklad SZVD-PP (CHED-PP), povinná příloha celní deklarace. Celkem bylo v ČR vydáno 3 813 těchto dokladů. V rámci dozorové činnosti bylo transferováno do ČR 356 zásilek ložených na dřevěném obalovém materiálu z Indie a Číny. Z Běloruska nebyly předloženy žádné zásilky. Celkem bylo do ČR transferováno 530 zásilek (14 %).

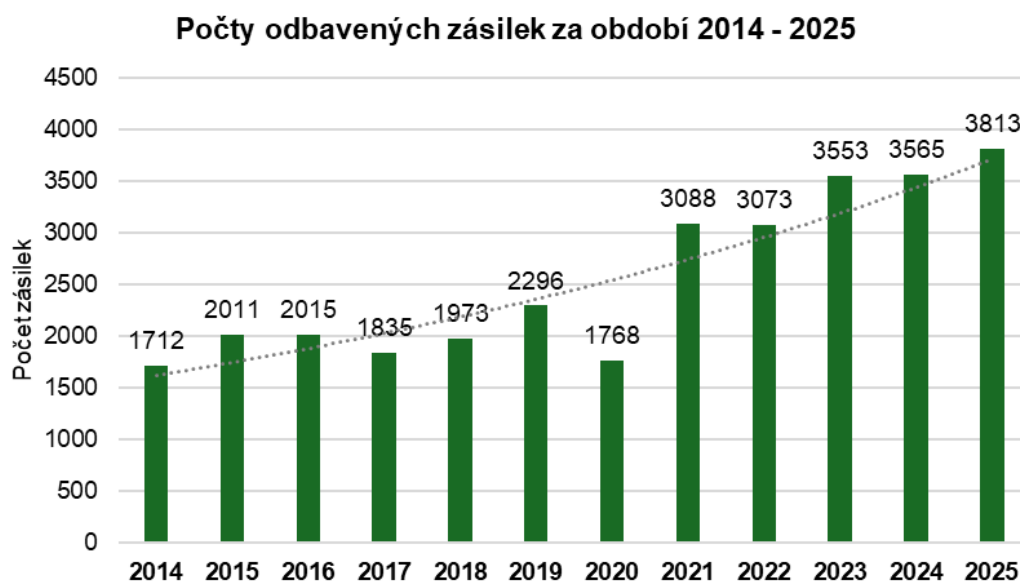
V rámci dovozu všech komodit do ČR přes všechna vstupní EU bylo provedeno:

- 15 293 kontrol zboží určených pro ČR
- 1 316 kontrol provedeno v Německu, 1 454 v Bulharsku, 938 v Maďarsku, 193 v Pobaltí, 24 ve Francii, 32 v Chorvatsku, 4079 na Slovensku, 15 zásilek v Itálii (brambory Egypt) atd.
- 726 kontrol pro české dovozce, ale s vykládkou mimo ČR (511 DOM)

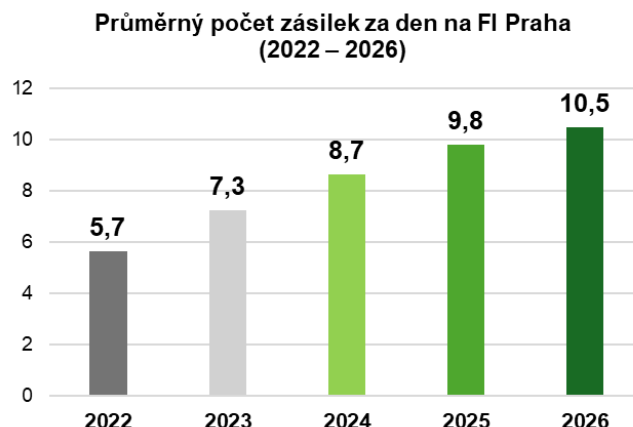
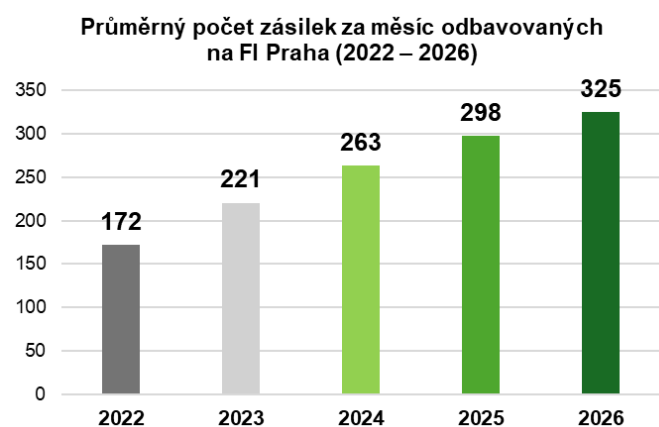
Pokračovala dobrá spolupráce s Německem (transfer 489 zásilek), Slovenskem, Polskem (22 zásilek), Francie (2 zásilky), Litvou a Lotyšskem v oblasti kontrol dřevěného obalového materiálu, stejně jako se státy, přes které vstupuje použitá zemědělská technika (Německo, Francie, Polsko).

ÚKZÚZ nově zajišťuje i kontroly zásilek spadajících do kategorie ekologické produkce. V rámci dovozních kontrol se provádí kontrola COI certifikátu a potvrzuje se provedení kontroly v systému TRACES NT. Žádná zásilka spadající do kategorie rostlin nebyla ÚKZÚZ předložena, byly však předloženy zásilky krmiv spadající pod COI.

Celkem byl doklad CHED-PP vydán v roce 2025 pro 3 813 zásilek (započítány i náhradní doklady). Objem dovážených zásilek se oproti roku 2024 zvětšil, objem kontrolovaných zásilek ložených na DOM je prakticky totožný s rokem 2024.

Spektrum dovážených zásilek zachovává rozložení roku 2024. Největší podíl zaujímá dovoz ovoce a zeleniny, osiva, mechanizace a rozmnožovacího materiálu rostlin. Země, ze kterých se nejčastěji dováželo jsou Argentina, Austrálie, Brazílie, Čína, Filipíny, Ghana, Guinea, Chile, Indie, Indonésie, Izrael, Kambodža, Keňa, Japonsko, Jihoafrická republika, Laos, Madagaskar, Malajsie, Mexiko, Moldávie, Senegal, Severní Makedonie, Srí Lanka, Tanzanie, Thajsko, Tchaj-wan, Ukrajina, Uganda a Vietnam. Nadále platí, že byl výrazně omezen přímý dovoz dřeva z Ruské federace, zásilky jsou však dováženy prostřednictvím jiných států. Největší podíl tvoří zásilky ovoce a zeleniny, dále rostlin určených k pěstování a osiv. Další zásilky zahrnují pelety, semena rostlin neurčená k pěstování a výrobky ze surového dřeva.

Závady byly zjištěny u 45 zásilek, které bylo nařízeno vrátit do země původu nebo zničit. Závady zahrnovaly výskyt ŠO, nesplnění dovozních fytosanitárních podmínek nebo chybějící doklady. S ohledem na polohu ČR uvnitř EU se upřednostňovala likvidace zásilky, ale vždy záleží na vyhodnocení rizika, které ze zjištění plynou a dohody s dovozcem. Nově likvidaci zásilek zajišťuje i přímo ÚKZÚZ.

Tabulka: Přehled o zadržených zásilkách při dovozu v roce 2025

Stav	Stanoviště hraniční kontroly (Země)	Stanoviště hraniční kontroly	Datum rozhodnutí	Odesílatel/ vývozce (Země)
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	14.01.2025	Srbsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	14.01.2025	Srbsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	22.01.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	13.02.2025	Indie
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	06.03.2025	Japonsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	13.03.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	18.03.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	15.04.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	23.04.2025	Laos
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	23.04.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	24.04.2025	Malajsie
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	30.04.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	02.05.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	02.05.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	23.05.2025	Španělsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	03.06.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	03.06.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	04.06.2025	Uganda
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	11.06.2025	Malajsie
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	16.06.2025	Uganda
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	18.06.2025	Uganda
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Vyclívací pošta Praha 1	18.06.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	24.06.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	04.07.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	07.07.2025	Spojené státy
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	07.07.2025	Srbsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	08.07.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	13.07.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	28.07.2025	Uganda
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, odbor dovozu a vývozu	13.08.2025	Čína
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	20.08.2025	Thajsko
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	05.09.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	24.09.2025	Vietnam
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	26.09.2025	Malajsie
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	24.11.2025	Laos
Odmítnuto	Česko	ÚKZÚZ, Letiště Praha - Ruzyně	03.12.2025	Uganda

V rámci dovozu bylo odebráno 196 vzorků, z nichž 44 bylo pozitivně testováno na některý ŠO, což činí 22,4 % pozitivních vzorků.

Tabulka: Záchyty škodlivých organismů v dovážených zásilkách v roce 2025

Škodlivý organismus	Počet záchytů	Škodlivý organismus	Počet záchytů
PSTVd	2	<i>Leucinodes orbonalis</i>	2
<i>Tomato brown rugose fruit virus</i>	14	<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	1
<i>Curtobacterium flaccumfaciens pv. flaccumfaciens</i>	1	<i>Bostrichidae</i>	2
<i>Pluxioparpa adrasta</i>	1	<i>Sternochetus mangiferae</i>	1
<i>Liriomyza sp.</i>	1	<i>Bursaphelenchus saudi</i>	1
<i>Bactrocera latifrons</i>	4	<i>Neolecinodes elegantalis</i>	1
<i>Bactrocera dorsalis</i>	4	ToMMV	1
<i>Cactodera cacti</i>	1	<i>Ceratitis cosyra</i>	1
<i>Diaphorina citri</i>	1	<i>Paracoccus marginatus</i>	1

V rámci dozoru nad plněním karanténních opatření po dovozu bylo provedeno 6 kontrol (dozor mezinárodní obchod), jednalo se především o kontroly rostlin určených k dalšímu pěstování, tj. kontroly zásilek umístěných do izolačního zařízení (dovoz Japonsko a Jižní Korea).

Nadále platí, že největším rizikem pro zavlékání ŠO je dovoz osiv a rostlin určených k pěstování. U množitelského materiálu nebyl žádný vzorek testován pozitivně. U dovozu osiv byla plně využívána metodika pro vzorkování, která je platná od roku 2022, u množitelského materiálu potom postupy zpracované v dubnu 2023 a pro množitelský materiál dřevin v říjnu 2023. Cílem je zabezpečit testování karanténních ŠO s nejvyšším rizikem, u důležitých komodit se zaměřit i na regulované nekaranténní organismy a rovněž i na průzkum výskytu ostatních ŠO. Nově byl stanoven postup při výskytu organismů, které sice nejsou regulované, ale nevyskytují se na našem území. Takové zásilky budou propuštěny až po provedené rychlé analýze rizika (Pest Risk Analysis).

V průběhu roku se řešilo mnoho dalších záležitostí, které souvisí s dovozem zásilek a provozem vstupním míst – likvidace zásilek, údržba budovy FI (fytosanitární inspekce), proběhla jednání na MŽp, se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí (SZPI), ČIŽP, Agenturou ochrany přírody a krajiny a Celní správou (GŘC), došlo k úpravě letáků, které informují cestující o podmínkách dovozu rostlin, a jsou k dispozici rovněž na letištích.

Vývozní šetření

Vývozní fytosanitární kontroly

V globalizovaném prostředí, kde roste objem obchodu s rostlinami a rostlinnými produkty, představují vývozní fytosanitární kontroly zásadní nástroj pro ochranu zemědělství a ekosystémů cílových zemí. Jejich cílem je zabránit zavlečení ŠO a zajistit, aby vyvážené komodity splňovaly požadavky zahraničních partnerů.

Proces vývozních fytosanitárních kontrol

Vývozní kontroly zahrnují několik navazujících kroků:

- **Inspekce v místě původu:** Ověření zdravotního stavu komodit a splnění všech zvláštních dovozních požadavků.
- **Dokumentační kontrola:** Každá zásilka musí být doprovázena fytosanitárním certifikátem potvrzujícím splnění fytosanitárních požadavků zásilky. Tento dokument je nezbytnou součástí mezinárodního obchodu.
- **Fyzické šetření zásilky:** Odběr vzorků, laboratorní testy a kontrola přítomnosti ŠO před samotným vývozem.

Význam fytosanitárních kontrol

Tyto kontroly chrání zemědělství a biodiverzitu v cílových zemích, posilují důvěru obchodních partnerů a podporují stabilitu a rozvoj mezinárodního obchodu. Pro exportéry představují záruku, že jejich produkty splňují veškeré požadavky zahraničních trhů.

Aktuální situace českého vývozu

Česká zemědělská produkce se dlouhodobě uplatňuje na světových trzích, avšak v posledních třech letech je patrný pokles agrárního obchodu se zeměmi mimo EU. Struktura vývozu vykazuje silnou koncentraci: 70 % zásilek tvoří několik hlavních komodit:

- dřevo (kmeny i zpracované dřevo),
- osiva polních a speciálních plodin,
- rostlinné suroviny pro potravinářský průmysl,
- zpracované potraviny.

Menší část exportu tvoří živé rostliny k pěstování (158 zásilek ročně), nadále je ČR významným exportérem akvarijních rostlin. Vývoz dřeva zůstává stabilní, dominují destinace Austrálie, Čína a Vietnam. Ostatní komodity si zachovávají srovnatelný objem jako v předchozích letech.

Digitalizace procesů a nové služby

Významným posunem je možnost elektronického podání žádostí přes portál eAgri („Portál farmáře“). V roce 2025 byla plně dokončena digitalizace oblasti poplatků:

- automatizované vystavování faktur,
- rozšíření o platby převodem (využívá 100 % vývozců),
- příprava plateb přes platební bránu ÚKZÚZ (v blízké budoucnosti).

Posun nastal i v oblasti elektronických rostlinolékařských osvědčení ePhyto. V roce 2025 byli všichni inspektoři vybaveni eSeal a prošli školením, mohou tak vystavovat tuto formu rostlinolékařského osvědčení.

Vyjednávání podmínek dovozu a tržní přístupy

ÚKZÚZ se dále věnuje podkladům pro uplatnění české produkce na zahraničních trzích. Přesto, že je tato činnost pro exportně orientovanou ČR zásadní, dochází jen k omezenému pokroku. Některé procesy zůstávají dlouhodobě zablokované a řada pěstitelů není schopna realizovat dodávky.

V posledním období byla řešena například možnost exportu:

- brambor do Turecka,
- pšenice do Egypta,
- osiv do Vietnamu, Indie, Ekvádoru, Peru
- rostlin do Bolívie

Vývoz do Ruské federace zůstává nadále výrazně omezen kvůli specifickým ruským podmínkám.

Rozvoj informovanosti a komunikace

Došlo k úplné modernizaci webových stránek věnovaných dovozu a vývozu komodit:

- lepší struktura,
- vyšší přehlednost,
- průběžná aktualizace včetně záchytů ŠO

Role vývozního rostlinolékařského šetření

Vývozní šetření zahrnuje nejen samotné kontroly a vystavování dokumentů, ale také:

- aktualizaci dovozních podmínek,
- sledování nových ŠO,
- spolupráci s laboratořemi na zavádění nových metod,
- odbornou osvětu
- v některých případech slouží rostlinolékařské osvědčení i jako CITES permit.

Tabulka: Přehled vystavených vývozních dokladů k zásilkám v roce 2025

Typ dokladu	Počet vydaných dokladů
Export	9 343 (8 990 uzavřeno)
Re-export	1
Pre-export	273
ePhyto	10
Export + CITES	696

Rozsah vyvážených komodit se ustálil na standardním rozvržení, vývoz kmenů těžených v rámci kůrovcové kalamity výrazně poklesl a tvoří již jen menší část celkových vývozu. V průběhu roku bylo vystaveno na tuto komoditu 1 038 rostlinolékařských osvědčení a 241 pre-exportních osvědčení.

Podobně jako v roce 2024 byly vydány přesné podmínky pro realizaci vývozů v zimním období (od 20.11.), kdy není možno kompletně využívat pro ošetřování POR. Spektrum používaných přípravků pro ošetření kulatiny nebylo rozšířeno.

Vývoz ostatních komodit byl značně ovlivněn konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou, došlo k dalšímu snížení objemu vyvážených komodit do těchto zemí. Vývoz do Ruska je značně omezen i omezeními ze strany Ruska a EU. Audit za účelem schválení laboratoře pro ISTA certifikaci nebyl proveden s ohledem na bezpečnostní rizika.

Z ČR jsou vyváženy tradiční komodity jako potravinové suroviny, zpracované dřevo a osivo. Nadále je pouze v omezené míře vyvážen školkařský materiál a brambory.

Tabulka: Přehled vyvážených komodit v roce 2025

Skupina komodit	Počet zásilek
dřevo hraněné	2 476
dřevo surové	1 038
- odkorněné	53
- surové kmeny	1 038
- ostatní dřevo	16
půda a substráty	31
stroje	47
osiva	1 085
brambory – sadba + konzum	19
štěpka a třísky	1
potravinové suroviny	119
mladé rostliny a rostliny určené k pěstování	146
rostlinné produkty	1 063
ovoce	14
obaly (různé)	1 936
akvarijní rostliny	771
cibule, hlízy, řízky	12
zpracované potraviny a polotovary	712

Tabulka neuvádí všechny vyvážené komodity.

Součástí vývozního šetření je i provádění šetření v místech produkce vyváženého materiálu. Od roku 2021 jsou semenářské porosty, jejichž produkce je určena k vývozu, a zároveň spadají pod uznávací řízení, kontrolovány na splnění dovozních podmínek v rámci uznávacího řízení. To samozřejmě bylo ošetřeno. Žadatel podává žádost v rámci uznávacího řízení, do které uvede i požadavek na provedení kontroly před vývozem komodity. V roce 2025 nebyla žádná změna realizována. Porosty nepodléhající uznávacímu řízení, jsou kontrolovány v režimu, který žadatelé znají z předešlých let.

Celkem bylo provedeno 177 šetření v porostech (uvedeny jen kontroly provedené Oddělením dovozu a vývozu) nebo v místech výroby či skladování vyváženého zboží (záznam s protokolem). U „semenářským“ porostů, které zároveň byly přihlášeny do uznávacího řízení, jsou výsledky kontroly uvedeny v záznamu o uznání porostu. Celkem bylo provedeno šetření ve 186 porostech. Na skládkách dřeva bylo provedeno několik desítek šetření a další kontroly probíhaly přímo před vývozem zásilky, záznamem je vystavení rostlinolékařského dokladu.

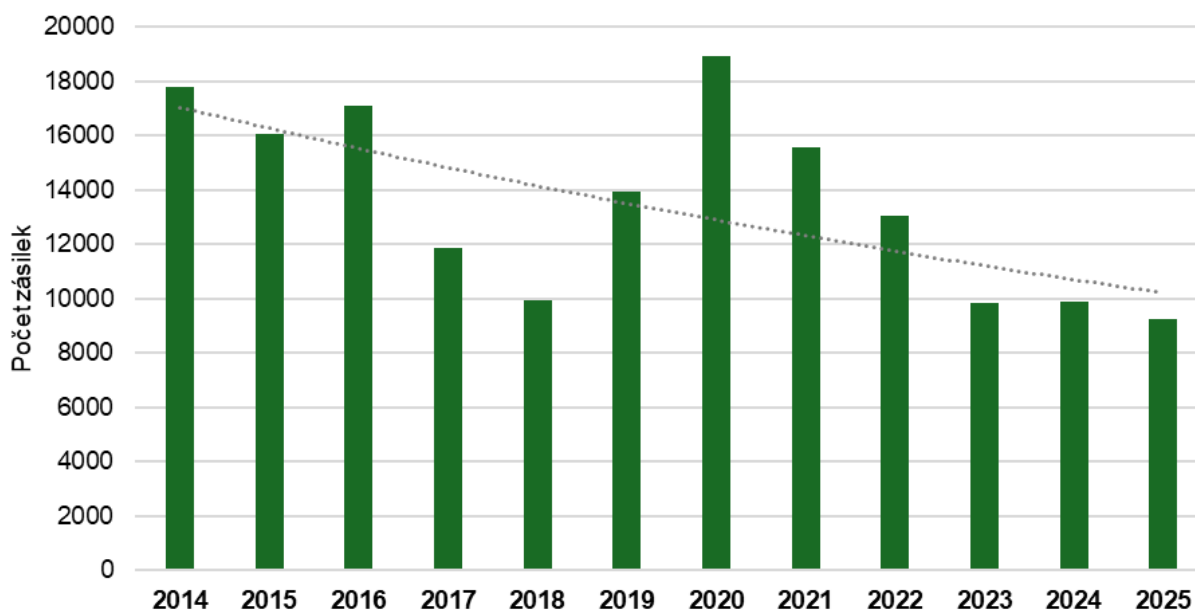
Řádově se jedná o tisíce šetření (roślinolékařské osvědčení znamená obvykle jedno šetření). Závady v porostech byly zjištěny ve 13 případech (výskyt hádátka zhoubného, virů v porostech hrachu, obilovin, zelenin apod.).

Z porostů byly odebrány vzorky k rozborům na celé spektrum ŠO - *Pseudomonas sp.*, *Pseudomonas syringae*, *Xanthomonas sp.*, *Pea seed borne mosaic virus*, *Pea enation virus*, *Pea enation mosaic virus-1*, *Ditylenchus dipsaci*, ToMoMV, PSTVd, ToBRFV, *Tilletia sp.*, OYDV, viry na konopí, hádátka v substrátech a půdě, *Fusarium spp.*, CaLsol, viry na rodu *Prunus sp.* a mnoho dalších.

Vývoz zboží přepravovaném prostřednictvím DOM z ČR do většiny třetích zemí byl možný pouze při použití ošetřeného a označeného DOM. Roślinolékařské osvědčení na DOM vyvážený se zásilkami je vyžadováno nadále jen do několika států - Indie, Indonésie, Vietnam, Malajsie, Maroko, Rusko, Kazachstán. Obecně se požadavek na vystavení roślinolékařského osvědčení pro DOM nadále snižuje. Pokud je certifikát požadován, tak se vystaví na základě kontroly DOM inspektory.

Při své činnosti se odbor často obracel s požadavkem na diagnostický rozbor vzorků. V roce 2025 byly zaznamenány případy, kdy dovážející stát požaduje i rozbor konkrétní metodou, což zvyšuje nároky na diagnostické laboratoře. V rámci odboru bylo celkem (všechny činnosti) odebráno 513 vzorků, z nichž 82 bylo pozitivně testováno na některý ŠO (veškeré ŠO). V rámci vývozu bylo odebráno 229 vzorků (38 pozitivních), v rámci dovozu 196 vzorků (44 pozitivních). V roce 2025 byl zastaven odběr vzorků a jejich rozbor z vyvážené kulatiny s ohledem na negativní výsledky testování v předcházejících dvou letech. Žádný vzorek nebyl pozitivně testovaný na výskyt hádátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*). Další vzorky byly odebrány a diagnostikovány v terénu v rámci prováděných šetření v místě uskladnění nebo zpracování komodit. Nadále byla prováděna úzká spolupráce s diagnostickou laboratoří na rozšiřování počtu diagnostikovaných ŠO (zavedení nových metod, zavedení validovaných rozborů - viry a bakterie).

Počty odbavených zásilek při vývozu za období 2014 - 2025

Z důvodu zlepšování činnosti a vývoje na úseku vnější karantény bylo přistoupeno k rozvoji informačního systému „Vnější karanténa“, která zahrnovala úpravy propojení s ostatními systémy, řešení exportu CITES údajů pro MŽP, nápovědu podmínek, úpravu a propojení s dalšími informačními a účetními systémy ÚKZÚZ.

Dozorové kontroly

Dozorové kontroly DOM

Kontroly dovážených zásilek ložených na DOM zaměřené na omezování šíření škodlivých organismů vázaných na dřevo – *Monochamus* spp., *Anoplophora glabripennis*, *Bursaphelenchus xylophilus* se zaměřením na dovoz zboží z rizikových zemí, především pak z Číny a Indie. Pro zásilky, které vstupují na území EU v německých přístavech to znamenalo, že dovozci museli dovážené zásilky zapsat do systému TRACES NT, protože spadají pod dovozní rostlinolékařskou kontrolu se sníženou četností kontrol (min. 15 %).

Celkem bylo za rok 2025 provedeno 105 dozorových kontrol u zásilek původem ze třetích zemí (nešlo o dovozní kontrolu). Výsledkem kontroly byl dozorový protokol a v několika případech zjištěné závady. U zásilek, které nesplňovaly podmínky pro dovoz byla nařízena jejich likvidace. V rámci unijního oběhu DOM byla kontrolována jedna zásilka z Portugalska, včetně odběru vzorků. Při kontrolách bylo odebráno 61 vzorků dřeva k rozborům na háďátka borovicové (*Bursaphelenchus xylophilus*). Háďátka borovicové nebylo v žádném vzorku zjištěno, byla však zjištěna přítomnost háďátka ze stejného rodu, a to *B. saudi* (první záchyt v ČR).

V šesti případech bylo nařízeno úřední opatření za účelem zničení nevyhovujícího DOM – chybné značení, chybějící značení, nadlimitní množství kůry, výskyt škůdců.

Další kontroly byly provedeny Celní správou ČR, která na kontrolách s ÚKZÚZ úzce spolupracuje. Celkem bylo provedeno Celní správou opět několik desítek kontrol. Je nutné zmínit, že nadále funguje výborná spolupráce s poukazováním zásilek přepravovaných pomocí DOM se státy, kudy zásilky vstupují na území EU. Tento způsob je plně automatizován prostřednictvím unijního systému TRACES NT. Zásilky se sníženou četností kontrol jsou často zaslány ke kontrole do míst určených přímo vstupním místem, to platilo i pro zásilky, u kterých se těžko zajišťuje provedení kontroly v místě vstupu. Největší podíl na poukazování zásilek ke kontrole do ČR má nadále Německo.

Dozorové kontroly u subjektů provozujících zařízení k hubení ŠO a výrobců DOM

Provozování technických zařízení k hubení ŠO (sušáren) za účelem tepelného ošetřování DOM, v souladu s požadavky standardu FAO ISPM 15 a článku 98 nařízení EU 2016/2031. Tyto předpisy stanovují podmínky pro jejich provozování a povinnosti pro jejich provozovatele.

Na opravňování subjektů úzce navazuje i rostlinolékařský dozor, který se zaměřuje na kontrolu dodržování povinností stanovených právníkům a fyzickým osobám na úseku provozování a funkční způsobilosti technických zařízení k hubení ŠO (sušárny) stanovených rostlinolékařským zákonem. Na tomto úseku bylo provedeno 398 kontrol, při kterých bylo zjištěno 63 závad. Závady jsou odstraněny buď ve stanoveném termínu nebo je nařízeno subjektu úřední opatření s cílem napravit nevyhovující stav. Pokud subjekt závady neodstraní do stanoveného termínu, tak je přistoupeno k odebrání oprávnění k provádění ošetřování nebo značení DOM.

Tabulka: Závady zjištěné při dozorových kontrolách v roce 2025

Závada	Počet zjištění
Chybí kalibrace, sondy	11
Chybné značení	12
Chybí záznamy o ošetřování	5
Rozpor s uděleným oprávněním	14
Ošetřování bez oprávnění	0
Ukončení podnikání	21

K provádění kontrol byl zpracován nový metodický pokyn, do kterého jsou zahrnuty veškeré nové legislativní a praktické požadavky na oprávněné subjekty.

Pokuty:

V rámci porušení některého z ustanovení zákona nebo nařízení, byly v rámci správního řízení o uložení pokuty byl řešen jeden případ. V dalších případech zjištění nedostatků při dozorové činnosti byly závady odstraněny na místě nebo ve stanovené lhůtě. Ve dvou případech bylo vydáno mimořádné rostlinolékařské opatření se zákazem provádět činnost.

Průzkumy výskytu ŠO

Odbor se podílí na průzkumu výskytu ŠO. Celkem bylo provedeno 105 průzkumů většinou v dřevařských závodech, u dovozců zásilek z rizikových zemí a v místech vstupu zásilek. Odbor provozoval feromonové lapače na monitoring několika ŠO. V rámci provedených průzkumů nebyl zjištěn výskyt háďátka borovicového a dalších karanténních ŠO.

Tabulka: Přehled provedených průzkumů v roce 2025 (podrobnosti uvedeny v IS MON).

Škodlivý organismus	Typ lapače pro zápis do IS MON	Upřesnění typu lapače	Kódy ŠO pro zápis	ODV	Rozdělení
<i>Agrilus planipennis</i>	lapák - nárazový (feromonový)	trychtýřový, zelený	AGRLPL	1	UH
<i>Anoplophora glabripennis</i>	lapák - nárazový (feromonový)	křížový, černý	ANOLGL	4	Brno, Plzeň, Česká Třebová
<i>Anthonomus eugenii</i> a karanténní vrtule (Tephritidae) na lilkovité zelenině	lapák - optický lepový (barevná lepová deska apod.)	žlutá lepová deska PALz (velká) s návnadou, na výměnu malá deska (v r. 2025 se nepoužívá)	ANTHEU TEPHXX	2	FI - 2 sklady
<i>Aromia bungii</i>	lapák - nárazový (feromonový)	křížový, černý	AROMBU	4	Uhřetěves, Plzeň, Brno, Česká Třebová
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	lapák - lepový s atraktantem (potravním, feromonovým)	stříškový, typ delta	DENDSI	3	UH, TRu - dovozy bonsají
<i>Monochamus</i> spp. (přenašeči <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>) včetně neevropských druhů; karanténní druhy rodu	lapák - MONCXX, PISOXX, BURSY	křížový, černý	MONCXX PISOXX BURSY	3	Brno, Opava, Plzeň - dlouhodobě provozované
<i>Pityophthorus juglandis</i>	lapák - nárazový (feromonový)	trychtýřový, černý	PITOUJ	1	Brno
<i>Popillia japonica</i>	lapák - nárazový (feromonový)	lapač Pherocon Japanese Beetle, popř. podobný typ	POPIJA	3	Praha, Česká Třebová, Plzeň
<i>Rhagoletis pomonella</i> a další karanténní vrtule (Tephritidae) na ovocných dřevinách	lapák - lepový s atraktantem (potravním, feromonovým)	žlutá lepová deska PALz (velká) s návnadou, na výměnu malá	RHAGPO TEPHXX	2	FI - 2 sklady
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	lapák - lepový s atraktantem (potravním, feromonovým)	stříškový, typ delta	ARGPLE	2	FI - 2 sklady

Udělování oprávnění subjektům provozujících zařízení k hubení ŠO a DOM

Co se týká opravňování subjektů, které provozují zařízení k hubení ŠO a označují dřevo, DOM a jiné předměty v souladu se standardem ISPM č. 15, bylo nově oprávněno 13 subjektů, a to 6 subjektů provozujících zařízení k hubení ŠO, 7 subjektů vyrábějících DOM. Na udělené oprávnění navazuje povinná dozorová činnost a řešení zjištěných závad (63). S ohledem na změnu legislativy došlo ke změně přístupu k opravňování subjektů provozujících zařízení k hubení ŠO a označování dřeva, DOM a jiných předmětů. V roce 2025 probíhalo udělování oprávnění již jen novým žadatelům, přeregistrace byla kompletně dokončena. Celkem bylo vedeno 62 správních řízení za účelem udělení oprávnění nebo změny v oprávnění, a to ve 12 případech u výrobců DOM a ve 24 případech pro subjekty provozujících zařízení k hubení ŠO. Dále bylo odebráno oprávnění 16 subjektům a změna byla uskutečněna u 10 subjektů. Tyto subjekty rovněž nebyly vybrány k dozorovým kontrolám z důvodu nově nabytého oprávnění. Celkový počet oprávněných subjektů je 470.

Ačkoliv se v rámci změny legislativy rozšířila možnost používání i jiných způsobů ošetřování, tak je v ČR nadále využívána jen možnost tepelného ošetřování metodou HT. Nebyla podána žádná žádost pro metodu DH nebo SF. Provozovatelé mají k dispozici novelizovanou příručku pro rok 2025 „Jak správně ošetřovat dřevo, dřevěný obalový materiál a jiné předměty“, do které byly zařazeny všechny dostupné metody, pravidla a doporučení, jak správně ošetřovat a označovat obalový materiál, včetně procesu získání oprávnění a informací od organizací udělující licence pro výrobu EPAL a EUR palet.

Na tomto úseku se odbor podílel na úpravách informačního systému pro správu a evidenci udělených oprávnění, který byl zařazen do systému „Registr subjektů“.

Zpoplatnění

Zpoplatnění dovozní kontroly probíhá v souladu s vyhláškou č. 221/2002 Sb., která stanovuje sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ, ve znění pozdějších předpisů. Poplatky jsou účtovány v měsíčních intervalech prostřednictvím faktur. Inspektoři zpracovávají podklady ke zpoplatnění na základě výstupů ze systému TRACES NT.

Zpoplatnění vývozního šetření probíhá v souladu s vyhláškou č. 221/2002 Sb., která stanovuje sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ, ve znění pozdějších předpisů. Poplatek za provedení šetření je stanoven na 310 Kč za šetření. Byla provedena úprava vyhlášky č. 221/2002 Sb., o náhradách nákladů za provedené odborné úkony ÚKZÚZ, ve znění pozdějších předpisů, která se týkala upřesnění některých položek (položky za schválení míst kontroly a šetření rizikových zásilek) a rozdělení poplatků u vývozního šetření podle náročnosti – CITES.

Tabulka: Přehled poplatků (příjmy) za rok 2025

Faktury	7 779 992,02 Kč
Výzvy	4 563 700 Kč

Celkem odbor na náhradách nákladů za odborné úkony a správní poplatky vyúčtoval 12 343 692 Kč.

Další činnosti

- záchranná centra pro rostliny CITES – kontroly umístěných rostlin a zadržených zásilek před vydáním rozhodnutí
- školení pro provádění šetření v porostech – výrobci a inspektoři ÚKZÚZ (jedno školení) vypracování nových metodických pokynů,
- podíl na vypracování souvisejících metodických pokynů pro Celní správu
- informace – pravidelné informace o činnosti, výskytu škodlivých organismů a změn v podmínkách
- BTFS – zástupce odboru je školitelem EU kurzů, účast na BTFS
- nově vytvořený Informační portál Odbor dovozu a vývozu s veškerými potřebnými informacemi k činnosti
- kompletní přepracování webových stránek na úseku dovozu a vývozu
- spolupráce s NPPO – na úseku kontrol dřeva, dřevěného obalového materiálu, poštovních zásilek
- doplnění MAD databáze a její vedení
- PRA – Peru, Filipíny, Ekvádor, Indie
- spolupráce se SZPI, Česká pošta, s.p., Celní správa, MŽp
- aktivní spolupráce s MZe – Čína, Indie, Rusko, Turecko, Peru, Egypt
- příprava stanovisek a pozic za ČR pro jednání pracovních skupin EU
- Noc vědců 2025, Obalová akademie 2025 - přednášky, přednášky pro školy, školení pro vývozce, Mezinárodní den zdraví rostlin - Ostrava
- příprava metodických pokynů a instrukcí
- TV, videa, školení, výstavy, materiály pro vývozce – listovky, materiály pro turisty – letáky, infoplakáty
- záznam karanténních průzkumů v rámci provádění dozorové činnosti

KRMIVA

KRMIVA

V registračním systému bylo k 31. 12. 2025 evidováno 23 301 zemědělských subjektů (33 966 provozů), aktivních v sektoru krmiv. Jejich úřední kontroly ÚKZÚZ provádí formou:

- běžné kontroly výroby krmiv, uvádění krmiv na trh a dodržování platné legislativy,
- cílené kontroly krmiv, zaměřené na nejzávažnější rizika ohrožení jejich bezpečnosti,
- monitoringu krmiv s průběžným sledováním hodnot vybraných parametrů,
- mimořádné kontroly, prováděné po obdržení podnětu k prošetření (např. RASFF).

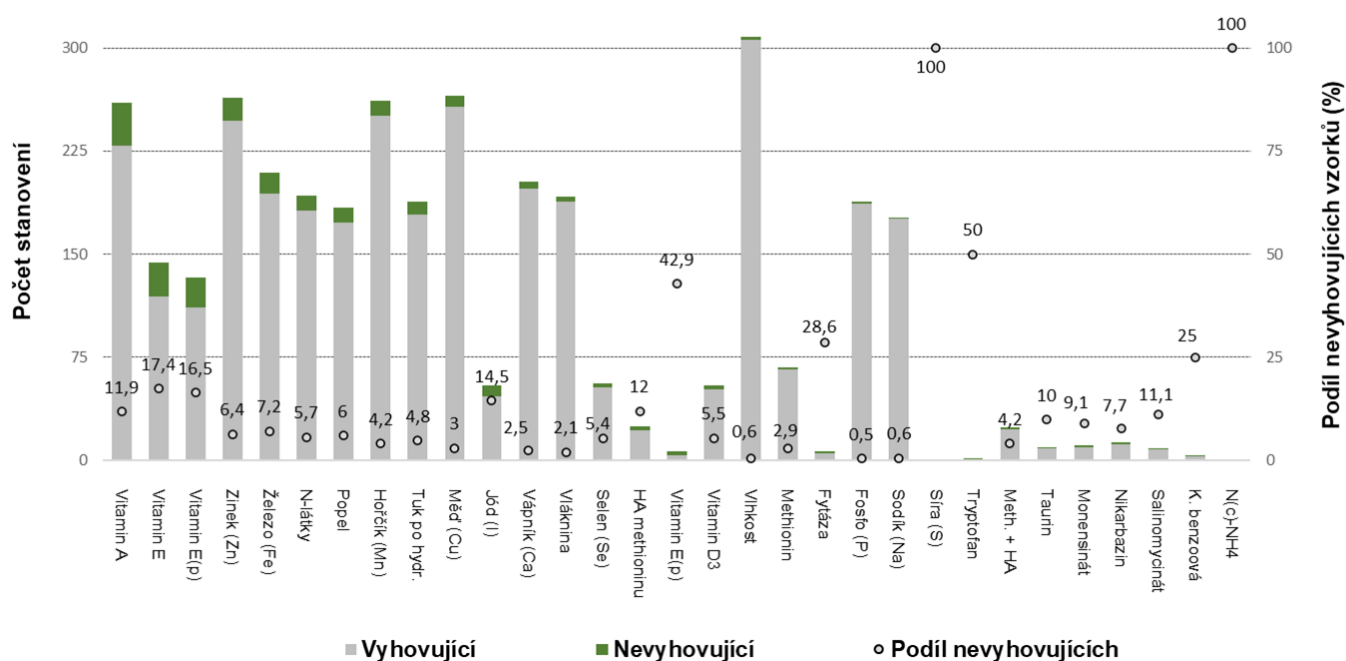
Tabulka: Evidence krmivářských provozů 2025

Typy provozů	Počet
Provozy schválené	303
Provozy registrované	2 470
Provozy evidované	475
Provozy zemědělské prvovýroby	28 973
Dopravci krmiv	1 745

V roce 2025 inspektoři vykonali 1 541 úředních kontrol v provozech výroby a uvádění krmiv na trh, mimo kontrol podmíněnosti v zemědělské prvovýrobě. Bylo zjištěno 8 závažných závad nedodržení platných předpisů a rovněž 39 marginálních závad, které byly neprodleně během kontroly odstraněny. ÚKZÚZ provozovatelům uložil 10 zvláštních opatření pro nápravu zjištěného stavu.

Úřední kontrolou bylo posouzeno 861 vzorků různých druhů krmiv, u kterých byla ověřena bezpečnost a jakost. Požadavkům nevyhovělo 131 vzorků (15,2 %). Zachyceno bylo 7 šarží krmiv s ohroženou bezpečností, které byly neprodleně stahovány z obchodní sítě. V 6 případech byl na základě zjištěného složení zakázán původní účel použití krmiva. Jednomu výrobcí křížově kontaminovaného krmiva bylo uloženo opatření zvýšit účinnost dekontaminačního programu provozu. Dalších 117 porušení se týkalo nedodržení deklarovaného složení krmiva.

Výsledky analýz vzorků krmiv odebraných úřední kontrolou

Kontroly podmíněnosti

V rámci kontrol podmíněnosti ústav provádí kontroly dodržování požadavků na hygienu krmiv u provozovatelů krmivářských podniků.

Tabulka: Kontroly podmíněnosti 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly zásad potravinového práva (PPH 5 CC)	200	200	1
*plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek			

Kontrolovaný subjekt porušil povinnost registrace prvovýroby u ÚKZÚZ, ačkoliv vzhledem k nákupu krmiv, chovu nosnic, uvádění vajec do oběhu a prodeji drůbeže na maso se na něj tato registrační povinnost vztahuje.

Delegované kontroly

Státním úřadem pro jadernou bezpečnost je na ÚKZÚZ delegován odběr vzorků krmiv pro stanovení obsahu radionuklidů v krmivech.

Tabulka: Delegované kontroly v roce 2025	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Vzorky krmiv na stanovení radionuklidů	50 vzorků	50 vzorků	0
*plánované, následné, mimořádné (na podnět), • porušen minimálně jeden požadavek			

Biologické zkoušení krmiv

V dubnu 2025 skončila biologická testace pro společnost DOMINANT GENETIKA s.r.o. Celkem byla v testační stanici Lípa u Havlíčkova Brodu realizována testace chovu nosnic 12 programů DOMINANT. Kuřice byly líhnuty a odchovány společností Líheň Studenec s.r.o., a naskladněny ve věku 19 týdnů již v roce 2024. Cílem testace bylo zjistit hodnoty parametrů užitečnosti nosnic, jako je intenzita snášky a hmotnost vajec, podíl defektních vajec, živou hmotnost slepic a spotřebu krmiva u různých kombinací programu D 853 a DGS 107. Nový, alternativní hybrid Dominant Darkgreenshell DGS 107 vyniká snáškou tmavě až olivově zelených vajec. Testační směs byla navržena ve spolupráci s ČZU a společností MIKROP Čebín a byla vyrobena výrobnou krmných směsí Sehnoutek a synové s.r.o.

Od začátku dubna do konce května 2025 probíhala na základě objednávky společnosti MycoProgress s.r.o., poslední fáze biologické testace u středně rychle rostoucích kuřat Hubbard JA 757, která navazovala na testace z předešlých let. Ověřovaným materiálem byly různé hladiny suroviny Cordyceps military a Pichta v krmných směsích BR1 a BR2. Hlavními sledovanými ukazateli byla spotřeba a konverze krmiva, přírůstky živé hmotnosti a zdravotní stav.

V průběhu roku byly realizovány další dva výkrmové turnusy kohoutů pomalu rostoucího genotypu ISA Dual v rámci projektu „Testovací porážka drůbeže v Biologické testační stanici Lípa u Havlíčkova Brodu“. V červenci byla zahájena odchovem kuřic další biologická testace. Cílem bude ověřit vliv navržené krmné receptury u nosných hybridů vylíhnutých ve společnosti INTEGRA, a.s. Jedná se o tyto genotypy: Bovans Brown, Bovans Sperwer, Isa Dual, Moravia BSL, Isa Sussex, Dekalb White a Moravia Barred.

EKOLOGICKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ

Ekologické zemědělství

Úřední kontroly v EZ

V roce 2025 ÚKZÚZ provedl celkem 209 úředních kontrol EZ. Porušení pravidel ekologické produkce bylo zjištěno u sedmi kontrolovaných subjektů. Pokud jde o povahu zjištěných porušení, jednalo se o použití konvenčního rozmnožovacího materiálu rostlin bez udělené výjimky, nedostatečné množství podestýlky v chovu skotu, nepředložení záznamů o krmení ekologicky chovaných zvířat, nedostatky v záznamech o používaných doplňkových látek ve výživě zvířat a použití účinných látek na ochranu rostlin nepovolených v ekologické produkci.

V rámci úředních kontrol EZ bylo odebráno celkem 112 vzorků z ekologické produkce a dále 16 konvenčních vzorků v rámci tzv. pozitivní kontroly na zkušebních stanicích ÚKZÚZ ve Věrovanech a Oblekovicích. Pro stanovení reziduí pesticidů byly odebírány vzorky na orné půdě (rostlinný materiál, půda), v ekologických sadech (ovoce a listy) a ekologických vinohradech (hrozny a listy). Celkem se jednalo o 72 vzorků. Dále inspektoři ÚKZÚZ odebrali vzorky ekologických krmiv (40 vzorků) na detekci reziduí pesticidů (19 vzorků), geneticky modifikovaných organismů (2 vzorky) anebo z důvodu kontroly a monitoringu mykotoxinů (19 vzorků).

Vzorek jednoho kontrolovaného subjektu (bio surovina – oves nahý) byl na základě nálezu v EZ nepovolené látky herbicidní povahy vyhodnocen jako nevyhovující a případ byl dále šetřen u dodavatele dotčené bio suroviny. Vzorky ode dvou subjektů byly vyhodnoceny jako nevyhovující z důvodu přítomnosti reziduí účinných látek na ochranu rostlin nepovolených v ekologické produkci. Tyto dva případy byly následně předány ministerstvu zemědělství jako podnět pro zahájení správního řízení pro porušení pravidel ekologické produkce.

Školení ekologického zemědělství

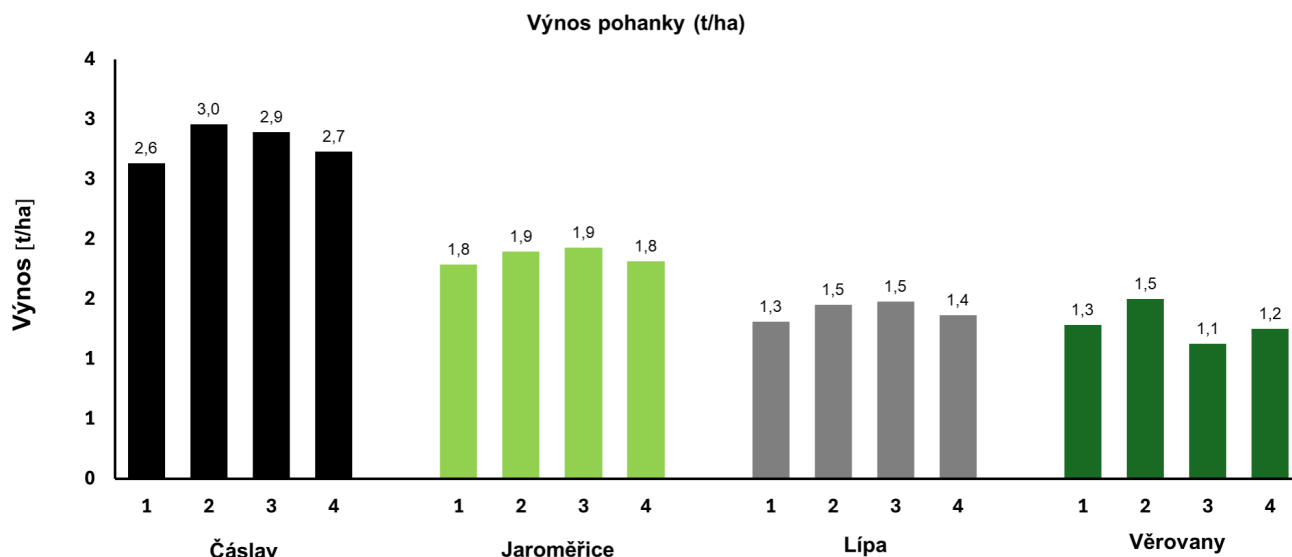
Oddělení ekologického zemědělství za ústav v souladu se zněním nařízení vlády č. 81/2023 Sb. od roku 2023 pro žadatele zařazené do titulu EZ zajišťuje školení EZ, obdobně, jako je tomu v případě integrované produkce. Ústav na základě výběrového řízení formou smlouvy pověřil vlastní organizací školení Bioinstitut o.p.s. Od roku 2025 jsou školení nově pořádána i online formou. V roce 2025 se uskutečnilo 12 těchto školení prezenční formou a dvě školení online formou. Jednotlivá školení byla zaměřena na různá témata z oblasti rostlinné a živočišné produkce, přičemž pracovník oddělení na čtyřech z nich přednášel na téma Nejčastější porušení zjišťovaná při kontrolách ekologického zemědělství.

Dlouhodobý ekologický stacionární pokus

Pokus probíhá v současnosti na čtyřech zkušebních stanicích, a to v Čáslavi, Jaroměřicích nad Rokytnou, Lípě a Věrovanech. Polní pokus je založen na výživářských bázích jako přesný a dlouhodobý. V pokusu se porovnávají dva rozdílné systémy hospodaření, a to systém založený výhradně na rostlinné produkci (varianty 1 až 4) a systém s živočišnou výrobou (varianty 5 a 6).

Rok 2025 byl jedenáctým rokem trvání dlouhodobého ekologického polního pokusu. V předchozím roce byla na pokusných variantách pěstována pšenice ozimá špalda (odrůda Cooper). Po sklizni se sláma na variantách 1-4 podrtla a zapravila podmítkou a na variantách 5 a 6 se odvezla z pokusu (simulace využití slámy jako podestýlky). Následně byla na variantách 2-6 zaseta meziplodina na zelené hnojení (Landsberská směska). Na podzim byla meziplodina zmulčována a zapravena společně s aplikovaným hnojem orbou (hnůj byl aplikován pouze na varianty 5 a 6 v dávce 27 t/ha).

V daném roce 2025 byla na jaře na variantách 1-4 vyseta pohanka (odrůda Zita) a na variantách 5 a 6 kukuřice na siláž (v závislosti na zkušební stanici se jednalo o odrůdu Salamandra nebo Rudolfino). V průběhu vegetace byla ke kukuřici na varianty 5 a 6 aplikována močůvka v dávce 14 t/ha. Jako tzv. intenzifikační vstup byl na variantu 6 aplikován přípravek obsahující bakterie, které zlepšují příjem živin a vážou vzdušný dusík do půdy. V průběhu vegetace byl zdravotní stav pěstovaných plodin dobrý, a proto až na výjimku nebylo potřeba použít POR (výjimkou bylo napadení pohanky mšicemi na zkušební stanici v Jaroměřicích n. R., které bylo následně potlačeno využitím pomocného prostředku na ochranu rostlin (PPOR) s fyzikálním účinkem). V případě kukuřice na siláž bylo proti zavíječi kukuřičnému použito bioagens - parazitoid, a to konkrétně parazitické vosičky rodu *Trichogramma*.

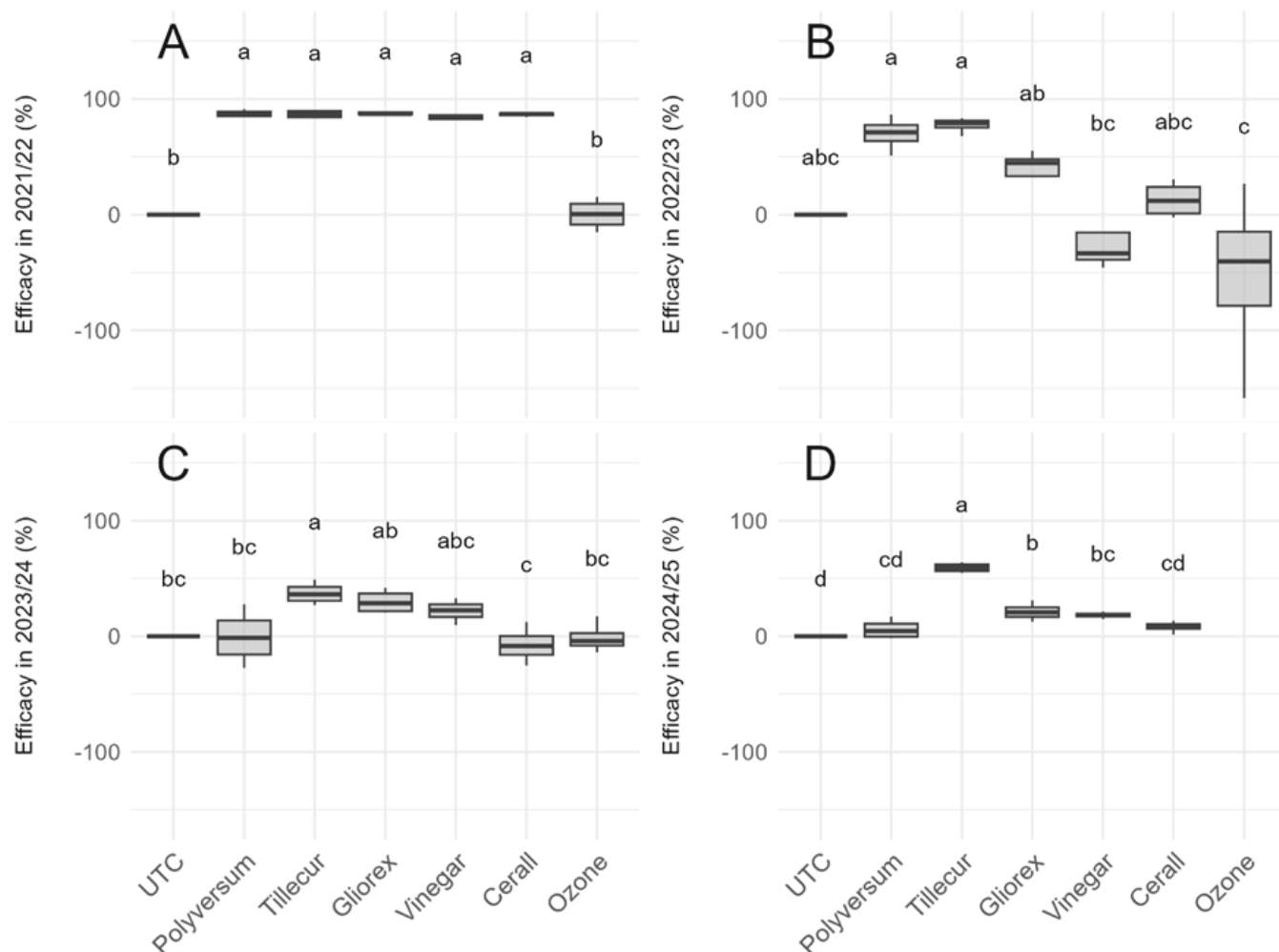
Ověřování účinnosti POR a PPOR

V roce 2025 za metodického vedení ÚKZÚZ pokračovalo ověřování účinnosti POR, PPOR a základních látek, které by mělo vést k hledání nízkorizikových alternativ k přípravkům na chemické bázi, a jež by bylo možné využívat v ekologické, popř. integrované produkci.

V roce 2025 proběhl poslední rok zkoušení nízkorizikových mořidel v ozimé pšenici. Toto zkoušení probíhalo stejně jako v předchozích letech na dvou externích pracovištích, a to zkušební stanici České zemědělské univerzity v Praze-Uhřetěvsi a v Šumperku na zkušební lokalitě společnosti Agritec, výzkum, šlechtění a služby, s.r.o.

Na lokalitě v Šumperku byl zaznamenán tlak obou sledovaných chorob, tedy sněti mazlavé a růžovění klasů (fuzariózy), zatímco v Praze-Uhřetěvsi byla zjištěna a tedy hodnocena pouze prvně jmenovaná choroba. Výsledky zkoušení získané za čtyřleté (Praha-Uhřetěves), resp. tříleté (Šumperk) období budou následně zpracovány a zveřejněny.

Účinnost mořidel proti mazlavé snětivosti pšenice (*Tilletia* sp.) ve čtyřech pokusných letech – lokalita ČZU Praha Uhřetěves

* UTC = neošetřená kontrola

ÚKZÚZ rovněž na svém pracovišti Podpory integrované ochrany rostlin v Olomouci dlouhodobě provádí ověřování účinnosti POR a PPOR. v zelenině a bramborách. V roce 2025 bylo nově zařazeno zkoušení POR a PPOR na vybrané polní plodině, a to na ječmeni. V roce 2025 byla sledována alternáriová skvrnitost u brambor, padlí dýňovitých u cukety, alternáriová skvrnitost na mrkvi, rzivost česnekovitých na póru, padlí na hrachu, cercosporová listová skvrnitost na krmné řepě, plíseň česnekovitých na cibuli a houbové skvrnitosti na ječmeni jarním. V případě alternáriové skvrnitosti na mrkvi, plísní česnekovitých na cibuli a rzivosti česnekovitých na póru nebyl v roce 2025 zaznamenán tlak škodlivého činitele a tyto pokusy tak nemohly být hodnoceny.

Zkoušení POR a PPOR proti obalečům na jabloních, plánované v roce 2025 na zkušební stanici (ZS) ÚKZÚZ v Lysicích, nebylo stejně jako v roce 2024 provedeno vzhledem k pomrznutí značné části násady ovoce a následné absenci tlaku škůdce. Vzhledem k těmto skutečnostem bude na ZS ÚKZÚZ v Lysicích od zkoušení proti tomuto škůdci v budoucnu upuštěno a bude sledována účinnost POR a PPOR proti jinému druhu škůdce na jabloních.

Integrovaná produkce révy, ovoce, zeleniny, víceletých produkčních plodin, jahodníku a brambor

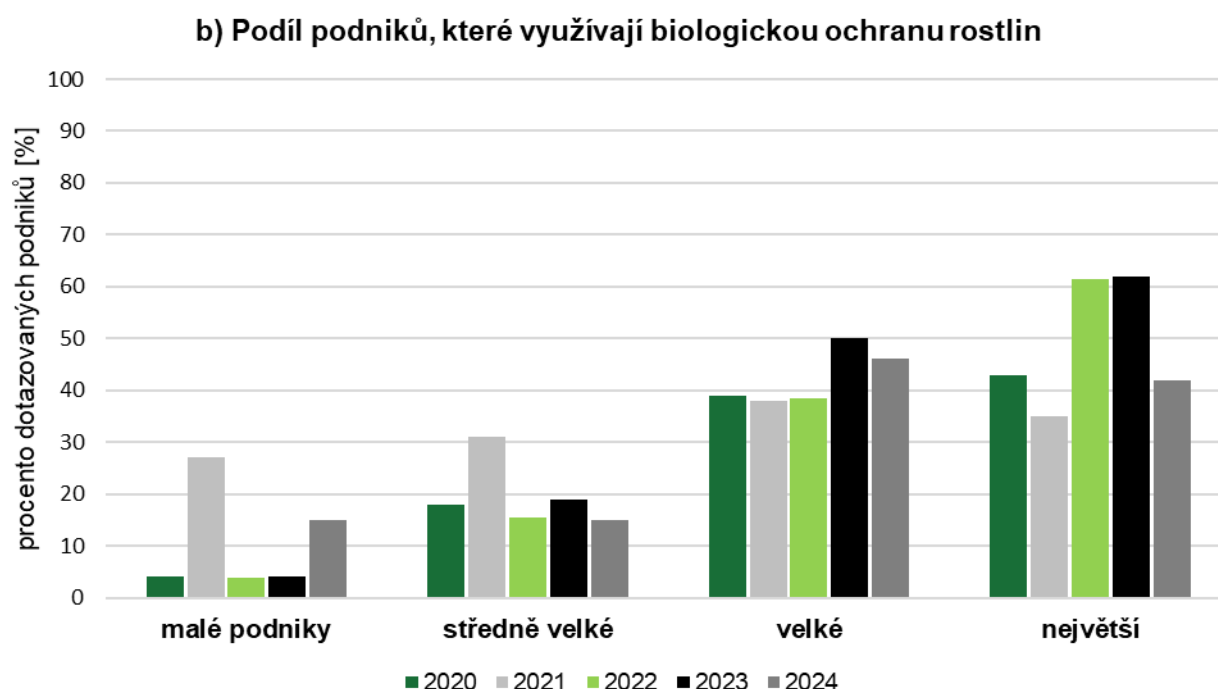
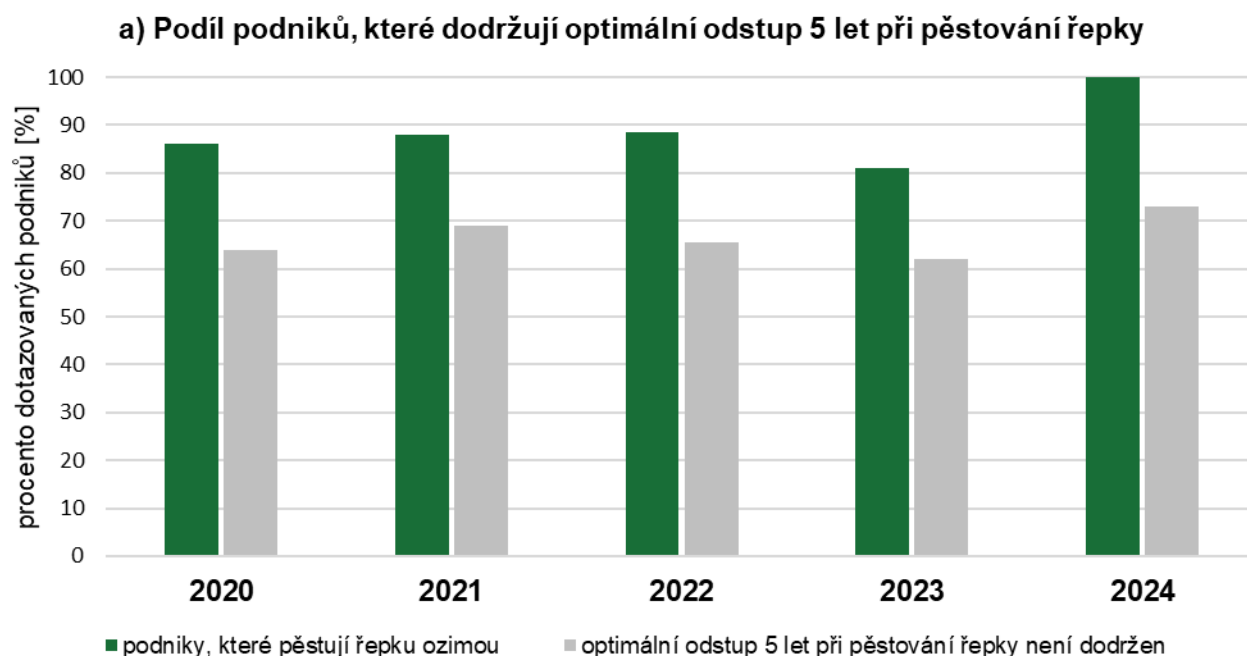
Oddělení ekologického zemědělství v rámci ústavu v souladu se zněním nařízení vlády č. 80/2023 Sb. i nadále zajišťuje povinná školení na integrovanou produkci (IP). Povinná školení IP révy a ovoce jsou oddělením zajišťována od roku 2020. Od roku 2023 jsou nově prováděna povinná školení na IP zeleniny, víceletých produkčních plodin, jahodníku a brambor. Povinné školení je jednou z dotačních podmínek titulu IP. Za splnění této dotační podmínky se považuje účast na školení doložená podpisem na prezenční listině nebo formou čestného prohlášení v případě off-line webináře. Školení v případě IP révy, zeleniny a brambor proběhla prezenční formou. V případě školení IP ovoce se jednalo o kombinaci školení formou off-line webináře a školení prezenční formou.

Integrovaná ochrana rostlin (IOR)

Povinnost dodržovat obecné zásady IOR stanovené v ČR § 5 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcími právními předpisy (vyhláškou č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin a vyhláškou č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin) je sledována prostřednictvím dotazníkového šetření. Toto nastavení vychází ze zkušeností s aplikační praxí. Monitorován je stav zemědělské prvovýroby a míra uplatňování jednotlivých zásad IOR. Výstupy prováděných šetření mohou dále sloužit pro ověření účinnosti nastavení dotační politiky, která cílí na snižování rizik a omezování dopadů používání pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí, včetně alternativních postupů, které mají pomoci snižovat závislost na používání pesticidů.

Od roku 2020 jsou šetření IOR prováděna každoročně u 104 náhodně vybraných podniků.

Ze získaných výsledků je patrné, že v zemědělské praxi je využití IOR ovlivněno zejména tržní ekonomikou, ekonomikou podniku a nastavením právně závazných pravidel pro hospodaření. Šetřením IOR se opakovaně odhalují nedostatky v oblasti prevence a využití nechemických metod ochrany rostlin. Slabým místem zůstává stav zemědělských půd z hlediska jejich degradace, zejména co se týče eroze, utužení a acidifikace, ale také úbytku organické hmoty a poklesu obsahu živin. Dále je to dodržování zásad střídání plodin. V současnosti se setkáváme spíše se sledem plodin vázaným na konkrétní pozemek než s osevním postupem jako takovým. Za problematické lze označit např. dodržování časových odstupů u náročných plodin (graf a) nebo míra pěstování zlepšujících plodin. Z nechemických metod ochrany rostlin je nejméně časté využití biologické ochrany (graf b).

Celková míra využití IOR dosahovala v roce 2024 u malých podniků (velikost 10-60 ha) 48 %, u středně velkých podniků (velikost 60-500 ha) 50 %, u velkých podniků (velikost 500-1 000 ha) 55 % a u největších podniků (velikost nad 1 000 ha) 53 %. Podrobné výsledky šetření je možné nalézt v závěrečné zprávě IOR publikované na stránkách ÚKZÚZ. Výsledky šetření ve formě závěrečné zprávy byly poskytnuty MZe.

NÁRODNÍ REFERENČNÍ
LABORATOŘ

NÁRODNÍ REFERENČNÍ LABORATOŘ

Všechny plánované i mimořádné úkoly požadované v r. 2025 byly splněny navzdory narůstajícím personálním i neočekávaným provozním problémům. V souvislosti s jarní havárií vlaku s nákladem tisíců tun toxického benzenu u Hustopečí nad Bečvou Odbor Národní referenční laboratoř (ONRL) Opava urgentně analyzovalo velký počet vzorků půd na obsah PAHs.

Národní referenční laboratoř (NRL) se opět aktivně podílela na plnění úkolů Národního akčního plánu (NAP) pro snížení používání pesticidů. NRL ÚKZÚZ každoročně zpracovává komentáře k hodnocení analytické části žádostí o autorizaci doplňkových látek. Laboratoř ÚKZÚZ byla za rok 2025 opět mezi nejaktivnějšími laboratořemi z konsorcia NRL.

Specialisté NRL se podíleli na práci v Mezinárodní organizaci pro normalizaci (ISO), Evropském výboru pro normalizaci (CEN), Collaborative International Pesticides Analytical Council (CIPAC), Evropské a Středozemní organizaci ochrany rostlin (EPPO) a dalších organizacích. Pro potřeby Nařízení 1009/2019 byly EK zpracovávány normy a validační studie. Tato činnost je plně financována EK a Evropským sdružením volného obchodu a bude pokračovat i v následujících letech. V roce 2025 bylo zorganizováno plenární zasedání a zasedání všech pracovních skupin CEN 444 ve spolupráci s Českou agenturou pro standardizaci v Praze.

Pracovníci NRL se také aktivně podíleli na organizaci a realizaci výstavy „Příběh půdy“ v Národním zemědělském muzeu (NZM) v Praze. Předpokládá se další využití výstavy v následujících letech na ostatních pracovištích NZM nebo při obdobných příležitostech.

V r. 2025 proběhl audit Českého institutu pro akreditaci (ČIA) za účelem prodloužení platnosti udělené akreditace podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018 se zjištěním – bez neshod. Z auditu ČIA vyplynulo, že lze sloučit tři akreditované objekty 1071 (NRL), 1071.1 (NRL OS) a 1512 (Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin (ODŠOR)) v jeden akreditovaný objekt 1071. Akreditace objektů 1071.1 a 1512 byly poté na jejich žádost zrušeny. Sloučení tří akreditovaných objektů v jeden znamená pro laboratoř významnou finanční úsporu a menší administrativní zátěž.

Odborná činnost

Kontrola vstupů do půdy

Ve všech oblastech činnosti byly úkoly plněny podle požadavků technických útvarů. Na pracovištích v Plzni, Brně a Opavě se provádí agrochemické zkoušení zemědělských půd. U všech vzorků se měří pH a prvky ve výluhu Mehlich 3 metodou ICP-OES (základní parametry P, K, Ca, Mg, S, mikroelementy Cu, Fe, Al, Zn, Mn, B a Cd). Stanovované parametry, které charakterizují kvantitativní obsah organické hmoty v půdě, jsou nyní: oxidovatelný uhlík, glomalin, celkový dusík, barevný kvocient Q4/Q6, celkový organický uhlík (TOC). Pro tato stanovení se využívá metoda NIRS. Agrochemické zkoušení půd zkontrolovalo 59 092 vzorků a 975 699 parametrů. Při analýze půd a podobných materiálů (kaly, sedimenty) se jednalo o 4 756 vzorků a 126 195 parametrů. U analýz rostlinného materiálu o 1 754 vzorků a 36 094 parametrů. Analýzy vod 292 vzorků a 3 260 parametrů a na pracovišti OMB o 190 vzorků a 1 964 parametrů. Analýzy hnojiv zkontrolovaly 545 vzorků s 11 285 parametry.

Bezpečnost potravních řetězců – kontrola krmiv

Podobně jako v předchozích letech, tak i v roce 2025 probíhala na pracovištích NRL analýza vzorků v rámci úředních a cílených kontrol krmiv a surovin pro jejich výrobu, dodávaných převážně technickými odbory ÚKZÚZ. V roce 2025 také proběhla analýza vzorků v rámci monitoringu perfluoroalkylovaných sloučenin a to primárně ve vzorcích rybí moučky, ale také v dalších surovinách pro výrobu krmiv. Jako v předchozích letech patřil velký podíl činnosti analýzám pro potřeby Oddělení mezilaboratorních porovnávacích zkoušek, přičemž dominantní část tvořily vzorky pro testy homogenity materiálů určených pro potřeby organizování mezilaboratorních porovnávacích zkoušek, dále pak testy stability a analýza vzorků z externích laboratoří. Počty vzorků a stanovovaných parametrů ve vzorcích krmiv a surovin pro jejich výrobu pro potřeby SZV a SRV dosáhly v roce 2025 975 vzorků a 26 810 parametrů. Pro jiné účely pak bylo analyzováno ještě 922 vzorků a 92 parametrů.

Kvalita rostlinné produkce a EZ

Na ONRL Brno v Oddělení testování odrůd bylo analyzováno 4251 vzorků. Největší podíl z tohoto počtu představují vzorky pšenice (3 453 vzorků), s velkým rozsahem stanovení. U připravené pšeničné mouky se hodnotí pekařská kvalita metodou RMT (21 stanovení/vzorek) nebo alveografické stanovení (4 stanovení/vzorek).

Na oddělení NIR spektroskopie v Brně, Opavě a Plzni bylo proměřeno pro NOÚ více než 3391 vzorků metodou NIRS a 338 vzorků metodou MIRS. V rámci těchto kontrol bylo analyzováno srovnatelný počet vzorků jako v předchozím roce, a to 131 vzorků rostlinného materiálu, 18 postřikových kapalin a 22 půdních vzorků. Vedle multireziduálního stanovení reziduí pesticidů byla požadována u 15 vzorků analýza růstových regulátorů a u 29 vzorků analýza glyfosátu, což celkově představovalo stanovení 4958 parametrů. 40% navýšení počtu parametrů oproti předchozímu roku souvisí s rozšířenými rozsahy multireziduálních analýz a zvýšeným počtem kontrol zaměřených na přítomnost nepovolených insekticidů a herbicidů v řepce a kukuřici.

Hlavními úkoly Odboru NRL Opava pro NOÚ byly analýzy 1 108 vzorků silážní kukuřice na 11 požadovaných parametrů metodou NIRS. Dále bylo analyzováno metodou NIRS 176 vzorků ovsa pluchatého, 30 vzorků ovsa nahého a 225 vzorků sóji luštinaté.

Stanovení mykotoxinů metodou ELISA pro potřeby odrůdových zkoušek zajišťovalo Oddělení mikrobiologie a biochemie (OdMB) v počtu 272 vzorků analyzovaných na obsah DON. V roce 2025 provedla laboratoř molekulárně-genetické diagnostiky OdMB testování 231 vzorků osiva a 32 vzorků čerstvého rostlinného materiálu za účelem genotypizace odrůd pomocí DNA markerů (viz Tabulka 1.3.3). Interní databáze DNA profilů byla doplněna o alelické profily pšenice (86), kukuřice (106) a ječmene (39).

Laboratorní kontrola přípravků a dalších POR

Do plánu postregistrační kontroly přípravků na ochranu rostlin bylo v roce 2025 zařazeno asi 33 různých účinných látek ve 311 POR (z toho 7 maloobchodních balení). Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin v r. 2025 zkontrolovalo 48 POR.

Diagnostika ŠO rostlin

V rámci diagnostických činností bylo v roce 2025 diagnostikováno celkem 10 885 úředních vzorků. Laboratoře diagnostikovaly vzorky primárně z detekčních průzkumů karanténních a regulovaných nekaranténních ŠO, kontrolní činnosti včetně dovozní a vývozní rostlinolékařské kontroly, monitoringu ŠO rostlin zahrnujících i řadu vzorků ze stacionárních lapačů a pastí, vzorky v rámci biologického testování, kontroly dodržování mimořádných rostlinolékařských opatření a kontroly rozmnožovacího materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů.

Národní referenční laboratoř pro zkoušení osiv a sadby

Laboratoř vydává certifikáty ISTA, v r. 2025 jich bylo 552. Počet žádostí o vydání ISTA certifikátu se pohybuje na vysoké úrovni a každý rok stoupá, v posledních letech je vysledovatelné zvýšené množství ISTA certifikátů vydaných pro osivo zeleniny a trav. Nedílnou součástí práce laboratoře je pořádání školení, workshopů a přednášek jak pro pověřené laboratoře, tak pro odbornou veřejnost. V květnu loňského roku proběhl workshop zaměřený na biochemickou zkoušku životaschopnosti pomocí Topografického Tetrazoliového Testu.

Vývojové úkoly

V roce 2025 bylo zahájeno řešení čtyř vývojových úkolů pro potřeby více technických odborů ústavu a jednoho mimořádného vývojového úkolu pro potřeby zkoušení hnojiv. V r. 2025 byly dokončeny dva vývojové úkoly. Zbývající rozpracované vývojové úkoly budou dokončeny v r. 2026 resp. v r. 2027. Výsledky vývojových úkolů jsou průběžně publikovány v Bulletinu NRL, který je zveřejněn elektronicky na www.ukzuz.gov.cz.

Nové přístrojové vybavení – příklady nákupů v roce 2025

Celkový objem realizovaných investic v roce 2025 byl 19 008 963 Kč. V této sumě je zahrnuta i částka 7 621 483 Kč z NAP, která byla určena na nákup přístrojového vybavení pro plnění cílů NAP. Přidělené investiční prostředky z rozpočtu ústavu ve prospěch NRL byly 11 387 480 Kč.

Zajištění a kontrola kvality

Mezilaboratorní porovnávací zkoušky

V roce 2025 bylo zorganizováno 14 programů mezilaboratorních porovnávacích zkoušek (MPZ ÚKZÚZ), kterých se zúčastnilo celkem 142 laboratoří, z tohoto počtu bylo 11 účastníků z NRL ÚKZÚZ (5 laboratoří ONRL Brno, ONRL Opava, OdNRL Plzeň, OdNRL Praha, OdSARK Lípa u Havlíčkova Brodu, OdMB Brno, 2 laboratoře OdDIA Olomouc a Havlíčkův Brod) a 59 účastníků ze zahraničí (10 ze Slovenska, 8 z Ukrajiny, 5 z Maďarska, 4 z Řecka, 4 ze Srbska, 3 z Itálie, 3 z Litvy, 3 z Vietnamu 2 z Bosny a Hercegoviny, 2 z Bulharska, 2 z Finska, 2 z Chorvatska, 2 z Německa, 2 z Polska a po jednom účastníkovi z Belgie, Černé Hory, Dánska, Estonska, Francie, Kanady, Lotyšska, Rakouska, Ruska, Slovinska, Španělska). Většina subjektů se účastnila více programů.

Akreditace a certifikace

V r. 2025 byly tři akreditované objekty 1071 (NRL), 1071.1 (NRL OS) a 1512 (ODŠOR) sloučeny v jeden akreditovaný objekt 1071. Audit ČIA proběhl v termínu 02-03/2025 za účelem prodloužení platnosti udělené akreditace. Na základě výsledků auditu vydal ČIA Osvědčení o akreditaci č. 175/2025, které platí do 10. 4. 2030 a na žádost NRL bylo vystaveno rovněž v anglickém jazyce. Osvědčení o akreditaci bylo zveřejněno na internetových stránkách ÚKZÚZ.

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní projekty

Projekt "Posílení kontrolní a laboratorní kapacity v oblasti rostlinolékařství v Moldavské republice"

V rámci tohoto projektu byly v roce 2025 připraveny pracovníky Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin dvě studijní návštěvy konané v laboratořích ÚKZÚZ a dvě zahraniční mise v moldavské centrální laboratoři v Kišiněvu.

Projekt „Zlepšení fyto-sanitárního systému v Bosně a Hercegovině“

Nový projekt s Bosnou a Hercegovinou byl zahájen v říjnu 2025 slavnostním podepsáním memoranda o spolupráci v Sarajevu. Projekt je naplánován na tři roky a posílení laboratorních kapacit pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin je jedním z jeho klíčových cílů a výstupů. Na základě získaných dat proběhne plánování misí a studijních návštěv na rok 2026 a 2027.

Požadavek na standardizaci pro zpracování norem pro hnojiva

Tento požadavek se průběžně aktualizuje. Pracovníci NRL Brno, Plzeň, Lípa u Havlíčkova brodu a Opava jsou zapojeni do přípravy norem a validačních studií pro podporu Nařízení 1009/2019 o hnojivých výrobcích.

Evropská a mezinárodní standardizace

Specialisté NRL pracují v několika technických skupinách ISO (190, 34, 134) a CEN (455, 327, 307, 223, 260, 444).

Spolupráce s referenčními laboratořemi Evropských Společenství

NRL ÚKZÚZ je podle nařízení EP a Rady (EU) 2017/625 jmenována jako NRL pro:

• Rezidua pesticidů v obilovinách a krmivech	• Hmyz a roztoče
• Těžké kovy a dusíkaté sloučeniny v krmivech	• Bakterie
• Doplnkové látky v krmivech	• Hlístice
• Mykotoxiny a rostlinné toxiny v krmivech	• Viry, viroidy a fytoplazmy
• Houby a oomycety	

CIPAC a ESPAC

Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin se i v roce 2025 aktivně zapojilo do činností mezinárodních organizací CIPAC a English Speaking Pesticides Analytical Council (ESPAC). Pro CIPAC byly v roce 2025 pracovníky laboratoře testovány a připomínkovány 2 GC/FID metody – metoda pro stanovení obsahu účinných látek přípravku Eucalyptus citriodiol oil (testováno 5 vzorků) a metoda pro stanovení obsahu metalaxylu (testovány 2 vzorky TC, a po 1 vzorku formulací SL, ES a WG). Pro ESPAC byla v roce 2025 testována 1 LC/UV metoda pro stanovení obsahu pydiflumetofenu (testován 1 vzorek TC a po 2 vzorcích formulací SC a EC). Připomínky ČR k těmto metodám byly projednány a obhájeny na pracovním jednání CIPAC.

EPPO

Pracovníci laboratoří ODŠOR jsou aktivně zapojeni do pěti diagnostických panelů (bakteriologický, entomologický, mykologický, nematologický a virologický) a panelu kvality práce v laboratoři EPPO, kde se podílí na vytváření, připomínkování a pravidelné revizi diagnostických protokolů. V roce 2025 proběhlo za účasti zástupců ODŠOR zasedání bakteriologického, mykologického, nematologického a virologického EPPO panelu. Pracovníci ODŠOR se aktivně zúčastnili také řady online meetingů k celkem 17 revidovaným protokolům za účelem jejich revize a vypořádání připomínek ČR a ostatních členských států. Ve dnech 21.-23. října letošního roku bylo v Olomouci úspěšně zorganizováno zasedání entomologického EPPO panelu.

Vzdělávání a publikační činnost

Vzdělávání pracovníků NRL

Několik pracovníků se aktivně účastnilo významných domácích (např. Půdafest v NZM v Praze) i zahraničních odborných akcí. Ze zahraničních akcí se jednalo např. o pracovní zasedání EU-RL a konsorcia národních referenčních laboratoří pro doplňkové látky, pesticidy, kovy a dusíkaté sloučeniny, mykotoxiny a rostlinné toxiny v krmivech a virologii. Tři pracovníce Sekce NRL úspěšně složily úřednickou zkoušku, další pracovníce úspěšně složila první část úřednické zkoušky. Jedna pracovníce úspěšně ukončila postgraduální studium na VUT v Brně ve studijním programu Chemie a technologie ochrany životního prostředí.

Publikace a prezentace na odborných akcích

Dvě čísla Bulletinu NRL byla zveřejněna elektronicky na internetových stránkách ústavu. Průběžně byly aktualizovány, doplňovány a revidovány další jednotné pracovní postupy (JPP) ze souborů JPP Zkoušení hnojiv, JPP Zkoušení krmiv a JPP Analýza půd. V průběhu r. 2025 publikovali specialisté NRL v některých odborných časopisech.

MÁK A KONOPÍ

Kontrola ohlašovacích povinností u pěstitelů máku a technického konopí

Kontrolu dodržování podmínek stanovených zákonem o návykových látkách (§ 29 – mák setý a § 29b – rostliny technického konopí) převzal ústav od Celní správy ČR k 1. 7. 2025. Ohlašovací povinnost se vztahuje na osoby pěstující mák setý nebo rostliny technického konopí na celkové ploše přesahující 100 m². U pěstitelů se ústav primárně zaměřuje na administrativní kontrolu spočívající v ověřování obdržení hlášení o osevu, zneškodnění a sklizni. V roce 2025 jsme obdrželi celkem 1 927 hlášení. Kontroly na místě jsou prováděny pouze v omezené míře a slouží zejména k ověření pravdivosti uváděných údajů, zejména způsobu zneškodnění, případně k odběru vzorků.

Tabulka: Ohlašovací povinnosti pěstitelů máku a technického konopí v roce 2025

	Mák	Konopí	Celkem
Pěstitelé	923	39	962

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Udržování kontaktů a spolupráce s orgány EU, mezinárodními organizacemi a zahraničními institucemi obdobného charakteru představovalo nedílnou součást odborných činností ÚKZÚZ v roce 2025.

Tabulka: Příklady spolupráce s mezinárodními organizacemi v roce 2025

CEN	Evropský výbor pro normalizaci	ISTA	Mezinárodní asociace pro zkoušení semen
CPVO	Odrůdový úřad Společenství	OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin	OIV	Mezinárodní organizace pro révu vinnou a víno
EPPO	Evropská a Středozevní organizace ochrany rostlin	UNECE	Evropská hospodářská komise OSN
EURL	Referenční laboratoře Evropských společenství	UPOV	Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin
FAO	Organizace OSN pro výživu a zemědělství	VDLUFA	Svaz německých zemědělských zkušebních a výzkumných ústavů
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci	WTO	Světová obchodní organizace

Zastupování ČR v pracovních orgánech EU

Experti ÚKZÚZ pravidelně zastupují ČR na jednáních pracovních orgánů EU. V roce 2025 se jednalo o 43 expertů EU ve formacích Rady EU a EK. Celkem se experti Ústavu účastnili 93 jednání v pracovních orgánech EU a zpracovali 194 instrukcí a zpráv pracovních orgánů EK a Rady EU, mandátů pro Radu ministrů a stanovisek pro české poslance EP.

Projekty

Posílení kontrolní a laboratorní kapacity v oblasti rostlinolékařství v Moldavské republice

Donor: Česká rozvojová agentura (ČRA)

Období realizace: 1/2024 – 12/2028

Cílem projektu je modernizace rostlinolékařského sektoru v Moldavsku v souladu s požadavky EU, aby byl umožněn přístup bezpečných moldavských rostlin a rostlinných produktů na trh EU; v souladu s DOHODOU o přidružení mezi EU a Moldavskou republikou (kapitola 4).

Projekt napomůže k účinnému uplatňování preventivních a nápravných opatření vedoucích k minimalizaci nebo nápravě negativních dopadů rostlinolékařských problémů včetně snížení rizik šíření a zavlečení škodlivých organismů na území Moldavské republiky. Projekt svými výstupy poskytne cennou podporu rozvoji rostlinolékařské oblasti Moldavské republiky z hlediska moderního vybavení a software, předání know-how a dalších důležitých aktivit.

Výstupy projektu:

- Rostlinolékařský registr
- Posílený systém rostlinolékařské kontroly a kontroly kvality osiva a sadby
- Harmonizované rostlinolékařské právní předpisy s *acquis communautaire*
- Posílení laboratorní kapacity a příprava nových diagnostických metod pro akreditaci podle normy SM SR EN ISO/CEI 17025:2018

Příjemci projektu v Moldavské republice:

- Ministerstvo potravinářského průmyslu a zemědělství
- Národní agentura pro bezpečnost potravin
- Centrální fytosanitární laboratoř

Zlepšení fytoosanitárního systému v Bosně a Hercegovině

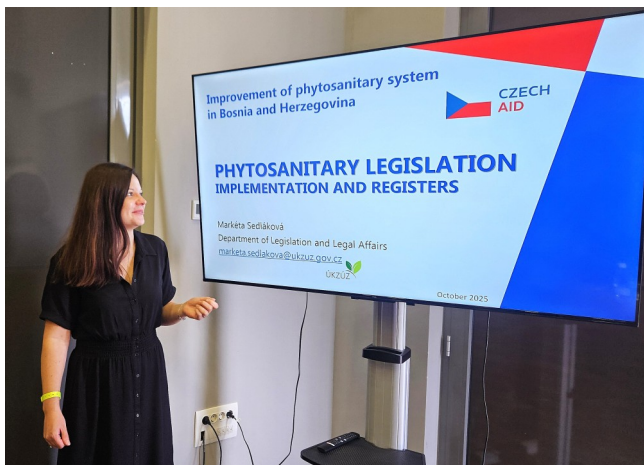
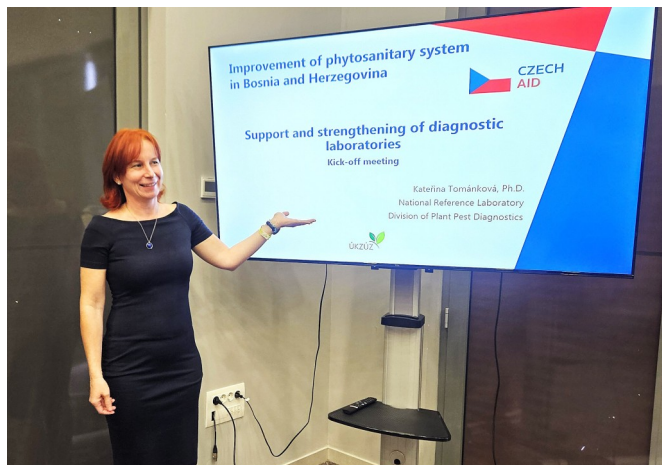
Donor: ČRA

Období realizace: 9/2025 – 12/2028

V roce 2025 proběhlo slavnostní zahájení projektu a podepsání memoranda o spolupráci mezi zúčastněnými institucemi. Projekt je plánován na období tří let a jeho realizace zahrnuje odborná školení, workshopy, studijní cesty a pořízení potřebného vybavení pro posílení technických a odborných kapacit partnerských institucí v Bosně a Hercegovině.

Mezi klíčové aktivity projektu patří:

- posílení laboratorních kapacit pro diagnostiku škodlivých organismů,
- digitalizace fytoosanitárního registru a zlepšení jeho funkčnosti,
- rozvoj systému certifikace osiva a sadby,
- zavádění moderních vědeckých přístupů v oblasti precizního zemědělství,
- zefektivnění systému fytoosanitárních kontrol a dozorových činností.

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

ÚKZÚZ klade zásadní důraz na otevřenou a srozumitelnou komunikaci s odbornou i laickou veřejností a médií. K tomuto účelu využívá provázaný systém komunikačních nástrojů, jejichž společným základem je transparentnost a přehlednost poskytovaných dat.

- **Tiskové zprávy a aktuální sdělení:** O klíčovém dění v oblastech naší působnosti pravidelně informujeme prostřednictvím tiskových zpráv a publikování operativních sdělení.
- **Odborné expertizy a management:** Členové vedení ústavu a specialisté jednotlivých útvarů, v úzké součinnosti s tiskovou mluvčí, aktivně poskytují odborné informace a stanoviska veřejnosti.
- **Polní dny:** Na zkušebních stanicích po celé ČR pořádáme polní dny, které veřejnosti nabízejí možnost seznámit se s novinkami v zemědělství, konzultovat témata s odborníky a absolvovat komentované prohlídky pokusů.

Naším trvalým cílem je, aby veškeré poskytované informace byly aktuální, přesné a snadno interpretovatelné pro všechny cílové skupiny. V roce 2025 jsme veřejnost aktivně informovali prostřednictvím 13 tiskových zpráv a 18 aktualit. Pro efektivní šíření informací a budování vztahů s veřejností spolupracujeme s předními zpravodajskými a publicistickými redakcemi. Tato kooperace zahrnuje:

- **Televize a rozhlas:** Poskytování odborných vyjádření a podkladů do televizních a rozhlasových zpravodajských pořadů.
- **Tištěná média:** Publikování odborných článků a rozhovorů v denících i specializovaných časopisech.
- **Internetové zpravodajství:** Pravidelný servis tiskových zpráv a aktualit pro on-line média.

Díky této spolupráci zajišťujeme, aby se zásadní informace o činnosti Ústavu dostaly k široké veřejnosti prostřednictvím důvěryhodných a respektovaných médií.

V roce 2025 se ÚKZÚZ opětovně zaměřil na propagaci významu zdraví rostlin, a to zejména v souvislosti s Mezinárodním dnem zdraví rostlin (12. května) vyhlášeným Organizací spojených národů. Současně jsme se již druhým rokem aktivně zapojili do celoevropské kampaně #PlantHealth4Life, organizované EFSA. Cílem této iniciativy je zvýšit povědomí veřejnosti o rizicích spojených se zavlečením nepůvodních škůdců a chorob.

Dalším výrazným tématem roku 2025 byla realizace výstav:

„Příběh půdy“, jejímž cílem bylo seznámit návštěvníky prostřednictvím 21 panelů se vznikem půdy, rozmanitostí půdních typů a metodami hodnocení její kvality. Záměrem bylo prezentovat rizika, kterým je tento cenný přírodní zdroj vystaven, a ukázat způsoby jeho nejúčinnější ochrany. Výstava měla za úkol přiblížit veřejnosti mikrosvět půdních organismů i význam větších živočichů, kteří jsou pro zdravý půdní ekosystém klíčoví.

„S rostlinolékařem ve vinohradu“ - Tato výstava měla za účel provést návštěvníky světem révy vinné a představit její užitečné i škodlivé obyvatele. Cílem bylo přiblížit nejčastější choroby a škůdce vinohradů, vysvětlit význam rostlinolékařské prevence a prezentovat odbornou činnost ÚKZÚZ při zajišťování kvality českého vína. Výstava sloužila jako inspirace pro laickou i odbornou veřejnost k pochopení komplexní péče o vinice.

Pozornost si získala také úspěšná panelová expozice s názvem „Invazní škůdci a choroby rostlin kolem nás“, která se v roce 2025 představila jako putovní výstava v prostorách Botanické zahrady Liberec.

ÚKZÚZ nadále rozvíjí aktivní spolupráci s odbornými médii a institucemi. Naši specialisté pravidelně publikují v titulech jako Zemědělec, Úroda či Sadař a vinař. Již pátým rokem rovněž pokračujeme v úspěšné projektové spolupráci s NZM.

Tabulka: Neperiodické publikace s přiděleným ISBN vydané v ÚKZÚZ v období 2025

P.č.	Autor	Vazba	Název	ISBN
1	Ing. Vladimíra Horáková, Ing. Olga Dvořáčková	online	SDO v režimu EZ 2025	978-80-7401-246-4
2	Ing. Tomáš Brom Bc.	brožura	Cukrovka 2024	978-80-7401-247-1
3	Ing. Petr Zehnálek	brožura	Olejniný 2025	978-80-7401-248-8
4	Ing. Václav Čermák	brožura	Brambor 2025	978-80-7401-249-5
5	Ing. František Vytiska	brožura	Luskoviny 2025	978-80-7401-250-1
6	Ing. Vladimíra Horáková, Ing. Olga Dvořáčková	brožura	Obilniny 2025	978-80-7401-251-8
7	Ing. Svatopluk Rychlý, Ing. David Fryč, Olga Škulavíková	brožura	Monitorování letu mšic 2024/2025	978-80-7401-252-5
8	Ing. Ivan Budín Bc.	brožura	Přehled odrůd révy vinné 2025	978-80-7401-253-2
9	Bc. Tomáš Jan, Ing. Dušan Nesrsta	brožura	Přehled odrůd ovoce 2025	978-80-7401-254-9
10	Ing. Michaela Smatanová, Ph.D.	online	AZZP 2019-2024	978-80-7401-255-6
11	Ing. Jakub Beránek, Ph.D. Mgr. Šárka Linhartová, Ph.D. Ing. Martina Jurášková RNDr. Jan Juroch	brožura	GFDP	978-80-7401-256-3
12	Ing. David Fryč	brožura	Mšice a mšičky na ovocných dřevinách	978-80-7401-257-0

K informování veřejnosti a odborné obce využíváme diverzifikované komunikační platformy:

Webové stránky (www.ukzuz.gov.cz):

- Představují klíčový nástroj pro šíření informací.
- ÚKZÚZ zajišťuje jejich průběžnou aktualizaci pro zachování vysoké relevance obsahu.
- Stránky jsou součástí portálu eAGRI MZe ČR a jsou spravovány v rámci publikačního systému MZe.

Sociální sítě:

- ÚKZÚZ využívá platformy Facebook k oslovení širší veřejnosti.
- Prostřednictvím této sítě sdílíme přímé odkazy na zásadní informace zveřejněné na webu.

Věstník ÚKZÚZ:

- V souladu se zákonem č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, vydává Ústav oficiální Věstník ÚKZÚZ.
- Obsahuje zákonem stanovené údaje, oznámení a důležité informace Ústavu.
- Věstník je členěn do odborných řad a je veřejnosti k dispozici v elektronické podobě (PDF) na webových stránkách ÚKZÚZ.

Odborné dotazy:

- Specialisté odborných útvarů průběžně zodpovídají dotazy veřejnosti, a to formou ústních i písemných konzultací.

ÚKZÚZ trvale usiluje o to, aby byly veškeré informace maximálně dostupné a srozumitelné pro všechny naše cílové skupiny.

Žádosti o informace

V roce 2025 jsme opět poskytovali informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Prezentace činnosti ÚKZÚZ na akcích pro veřejnost

V roce 2025 jsme činnost ÚKZÚZ aktivně prezentovali na řadě odborných akcí a zemědělských výstav.

Odborné akce a semináře pořádané ÚKZÚZ

- ÚKZÚZ uspořádal sérii tematických konferencí a seminářů určených pro odbornou i laickou veřejnost.
- Tyto akce sloužily k distribuci odborných poznatků a k diskuzi nad aktuálními tématy současného zemědělství.

Výstavy a veletrhy:

- Ústav se účastnil vybraných zemědělských výstav a veletrhů, kde formou prezentací představil své aktivity a odborné expertízy.
- Účast na těchto akcích nám umožnila přímo oslovit širokou veřejnost a zvýšit povědomí o naší činnosti.

Konkrétní seznam akcí, kterých se ÚKZÚZ zúčastnil, je uveden níže.

Odborné akce a semináře pořádané ÚKZÚZ

• 19. 2. 2025	Integrovaná ochrana rostlin
• 4. 3. - 27. 7. 2025	Příběh půdy
• 13. 5. 2025	Mezinárodní den zdraví rostlin
• 15. 5. 2025	Půda Fest
• 4. 6. 2025	Celostátní polní den ÚKZÚZ
• 27. 8. 2025	Den ve vinohradu
• 9. - 31. 10. 2025 a 4. - 30. 9. 2026	Výstava „S rostlinolékařem ve vinohradu“
• 12. 9. 2025	Vernisáž výstavy "S rostlinolékařem ve vinohradu"

Spoluúčast ÚKZÚZ na odborných akcích

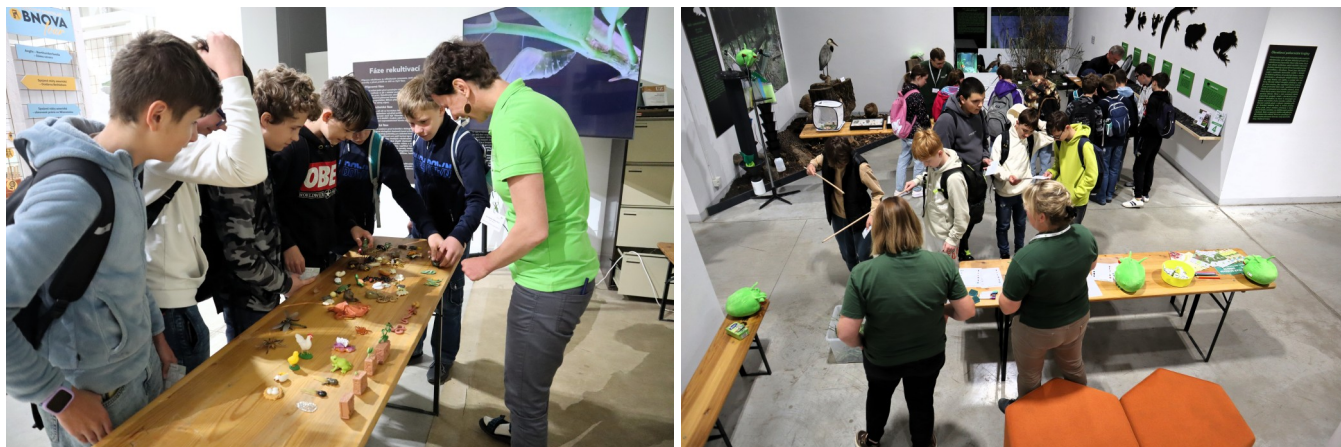
• 23. 4. 2025	Kariérní den Mendelu
• 10. - 11. 6. 2025	Naše Pole, Nabočany
• 21. - 24. 8. 2025	Zahrada Čimelice
• 26. 9. 2025	Noc vědců 2025 (Brno, nově i Ostrava)
• 17. 9. 2025	250 let Botanické zahrady PŘF UK
• 4. 10. 2025	Fajne léto, Ostrava

Účast na tuzemských výstavách a veletrzích pod patronací MZe

• 21. - 26. 8. 2025	Země Živitelka, České Budějovice
• 2. - 5. 10. 2025	Flora, Olomouc

Výběr fotografií z akcí

13. 5. 2025 Mezinárodní den zdraví rostlin – Národní zemědělské muzeum v Ostravě

4. 6. 2025 Celostátní polní den ÚKZÚZ – Zkušební stanice Věrovany

12. 9. 2025 Vernisáž výstavy "S rostlinolékařem ve vinohradu" - Národní zemědělské muzeum ve Valticích

AUDIT

AUDIT

Interní audit

Odbor auditu a řízení kvality (OAŘK) je organizačně i funkčně nezávislý útvar, oddělený od řídicích a výkonných struktur, podřízený přímo řediteli ústavu. Ředitele OAŘK jmenuje a odvolává ředitel ústavu. Působnost OAŘK vymezuje Organizační řád ÚKZÚZ. Vedení OAŘK sídlí v Praze (ředitel, sekretariát), dvě oddělení sídlí v Brně (6 interních auditorů, hlavní metrolog a koordinátor pro Bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP) a požární ochranu (PO)).

Prostřednictvím interních auditů je prověřována zejména shoda s požadavky právních a interních předpisů a shoda s požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2016, dále shoda s požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17065:2013. Systém interního auditu v ÚKZÚZ vychází zejména ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, z Nařízení EP a Rady č. 2017/625, o úředních kontrolách a dalších právních předpisů, které se týkají např. krmiv, hnojiv, rozmnožovacího materiálu rostlin, fytosanitární péče nebo zkušebnictví.

Vlastní výkon interního auditu popisují Pravidla k provádění interních auditů, která vychází jednak z mezinárodního standardu - „Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu“ a z normy ČSN EN ISO 19011:2019. Pravidla celkově popisují proces interního auditu včetně dílčích činností, které je nutné dodržovat (např. zásady, plánování, průběh, komunikaci, strukturu zpráv a související dokumentaci). Na uvedená pravidla navazují Pravidla pro řízení neshod, zjištění a pro nápravná opatření, která definují vztah mezi „neshodou“, „zjištěním“ a „doporučením“ a upřesňují způsob práce s těmito identifikovanými stavy.

Obrázek: Grafické vyjádření vztahu neshoda – zjištění – doporučení

Plán a cíle OAŘK

Ředitel OAŘK každoročně vydává Program auditů na daný rok. Program auditů vzniká ve vzájemné spolupráci ředitele ústavu a ředitelů sekcí a odborů. Jedním z podkladů pro tvorbu ročního programu auditů je Riziková analýza ÚKZÚZ. Program auditů na rok 2025 byl zaměřen zejména na řízení, průběh, plánování a metodickou podporu odborných procesů, plnění požadavků norem ISO (ISO 9001, ISO 17025, ISO 17043, ISO 17065), hlavně na oblasti odrůdového zkušebnictví, administrativních, kontrolních, správních a odborných procesů, účetnictví a vnitřního kontrolního systému. Plány na jednotlivé audity sestavují auditorské týmy, resp. garanti auditovaných oblastí, které stanoví ředitel odboru nařízením.

Hlavní cíle OAŘK jsou součástí přezkoumání managementu kvality na daný rok, kdy jsou cíle hodnoceny a stanoveny cíle pro rok následující. Obecnými cíli jsou zejména objektivita, důvěryhodnost, průkaznost výsledků, všestranná komunikace a vzájemná spolupráce.

Interní audity v roce 2025

Odbor auditu a řízení kvality provádí tyto základní typy interních auditů:

- audity v oblasti finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole (finanční audity)
- odborné audity ve smyslu Nařízení EP a Rady č. 2017/625, (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů atd.)
- systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2016 (audity systémů)

V roce 2025 interní audit prověřoval např.:

- systém kybernetické bezpečnosti ústavu,
- vazby výsledků kontrol a správních řízení v oblasti osiv a sadby,
- systém certifikace konzumních brambor v režimu kvality Q CZ,
- dlouhodobé skladování vzorků osiv v ZS Hradci nad Svitavou,
- systém kontrol Cross-Compliance – vodní rámcovou směrnicí a nitrátovou směrnicí,
- metodickou a materiální podporu odrůdového zkušebnictví z pohledu fytopatologie,
- systém dovozních rostlinolékařských kontrol,
- administrativní procesy související s uznávacím řízením RM ovocných rodů a druhů,
- vypořádání neshod a doporučení z auditu CPVO,
- systém odborného hodnocení a žádostí o nový POR,
- systém oběhu a evidence smluv o dílčích zkušebních úkonech,
- účetnictví (účetní závěrka, vnitřní kontrolní systém),
- veřejné zakázky malého rozsahu (do 500 tis. Kč),
- autoprovoz – nájezdy AUS a AUV.

Činnost OAŘK probíhala i prostřednictvím dálkového přístupu (TEAMS, OneDrive). Audity proběhly v souladu s Programem auditů na rok 2025. Zprávy z auditů jsou k dispozici na sdíleném úložišti OneDrive. Kritéria interních auditů vycházejí z právních a interních předpisů, norem a standardů. Výsledky interních auditů byly součástí zpráv a byly součástí porad vedení ústavu. Výsledky auditů obsažené ve zprávách slouží vedení ústavu jako zdroj informací o stavu uvedených procesů a o případných nedostacích, o nastavení kontrolních a řídicích mechanismů.

Řízení kvality

Řízení kvality procesů, činností a agend ústavu umožňuje funkční systém kvality managementu ústavu, který je zaveden v souladu s normou ČSN EN ISO 9001:2016. Systém zahrnuje především organizaci práce s vymezením kompetencí, pravomocí a odpovědností, procesním řízením, řízeností dokumentace a stanovenými kontrolními mechanismy.

Pro snazší střednědobé plánování interních auditů slouží zpracovaná riziková analýza ústavu, která v obecné rovině konkretizuje souhrnnou SWOT analýzu klíčových oblastí rozvoje ústavu, která je součástí Strategie rozvoje ÚKZÚZ.

Systém kvality managementu ústavu namátkově prověřují systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2016 (audity systémů), které jsou součástí auditů odborných procesů a činností (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů atd.), zároveň systém managementu kvality pravidelně prověřují externí certifikační nebo akreditační autority – v roce 2025 společnost SGS ICS Czech Republic, s. r. o. a Český institut pro akreditaci, o.p.s.

Výsledky interních a externích auditů za rok 2025

Jedná se o objektivně doložitelné skutečnosti, které jsou součástí jednotlivých zpráv. Výsledky interních auditů jsou v souladu s pravidly ve zprávách uváděny jako neshody, zjištění a doporučení.

Interní audity

Interní audity odborných činností a QMS ověřovaly systém QMS a odborné procesy společně. Odborné audity proběhly v souladu s Programem auditů na rok 2025. Interní finanční audity proběhly v souladu s Programem auditů na rok 2025.

Externí audity:

- Dozorový audit SGS ICS Czech Republic s.r.o. – požadavky ISO 9001 srpen/září 2025,
- Pravidelný dozorový audit ČIA – prověření požadavků normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018 – NRL, únor - březen 2025,
- Pravidelný dozorový audit ČIA – prověření požadavků normy ČSN EN ISO/IEC 17065:2013 – OdCHCP, únor 2025.

Zjištění a doporučení:

Během auditů nebyly identifikovány závažné systémové nedostatky, identifikovaná zjištění případně doporučení se týkala hlavně:

- jednotného nastavení některých procesů v rámci ústavu
- administrace procesů
- metodické podpory
- řízení dokumentů

Program auditů byl splněn. Identifikovaná zjištění a většinu doporučení auditované útvary akceptovaly a přijaly opatření k eliminaci problémů.

Konzultace

Jednou z činností interního auditu jsou konzultace, které v roce 2025 proběhly především v oblasti:

- finančních auditů
- aplikace požadavků pro ochranu osobních dat

Souhrn výsledků interních auditů je také součástí každoročního přezkoumání managementu kvality ústavu, který je prezentován na poradě vedení ústavu v I. pololetí následujícího roku.

Metrologie a normalizace

V roce 2025 se Kalibrační laboratoř (KL) připravovala na rozšíření rozsahu akreditace o kalibrace hmotností. KL se rozšířila o dalšího pracovníka, který úspěšně složil zkoušku odborné způsobilosti za oblast hmotností. Akreditace KL umožňuje uznat kontroly teplot a hmotností jako kalibrace a šetří provozní náklady ústavu.

Tabulka: Metrologie

Metrologické kontroly	2025	Poznámka
Plánované/provedené	20/8	V důsledku přípravy rozšíření KL o kalibrace hmotností musí být některé kontroly převedeny na rok 2026
Kalibrace	118/120	
Informace metrologa	12	
Nakoupené/stažené normy	22	
Hlasování o dokumentech CEN a ISO	282	

V oblasti normalizace probíhá v ÚKZÚZ každoročně hlasování k návrhu norem u krmiv, živočišných rostlinných tuků a olejů, hnojiv a biostimulantů v orgánech CEN a ISO, které je vedeno centrálně přes hlavního metrologa, aby byla zaručena jednotnost výstupu směrem k České agentuře pro standardizaci. Hlavní metrolog disponuje souhlasem s rozmnožováním a šířením technických norem ČSN v rámci ústavu.

BOZP a PO

Kontroly BOZP a PO byly provedeny podle plánu. Uložená doporučení (např. zkouška nákladního výtahu, technická prohlídka manipulačního vozíku, periodické lékařské prohlídky) byla provedena. Plánovaná školení probíhala i prostřednictvím aplikace Teams. Počet pracovních úrazů včetně výše odškodnění a externí kontroly jsou uvedeny v tabulce:

Tabulka: BOZP a PO	2025	Poznámka
Úrazy		
Počet úrazů	2	
Koeficient úrazovosti	0,18	
Výše odškodnění v Kč	41 482,-Kč	
Kontrolní činnost (plán/skutečnost)		
Počet kontrol	77/72	1 vnější kontrola HZS JMK 5 kontrol na RZ odloženo na r. 2026. 1 kontrola na OdTK odložena z důvodu PN na r. 2026. Provedena 1 mimořádná kontrola na ZS Jaroměřice
Školení BOZP a PO	60/60	
Počet školených z BOZP, PO, CHLS, PPO a PPH	570/559	2 PPH na TD nebyli školeni z důvodu uzavření TD. 1 PPH nový na RP Opava. 10 zaměstnanců ukončilo PP.

Závěr

Systém interního auditu se stále vyvíjí a díky rostoucím zkušenostem a spolupráci s ostatními útvary ústavu se zlepšuje příprava na jednotlivá témata a důsledkem je vyšší vypovídací hodnota zpráv a z nich plynoucích doporučení. Závěrem lze konstatovat, že systém interního auditu ústavu je funkční a z hodnocení plynou hlavní náměty pro zlepšení:

- spolupráce při identifikaci efektivnějšího využití finančních prostředků pro jednotlivé činnosti vykonávané ústavem
- ve spolupráci s ostatními organizačními útvary, pokud možno přispět ke zjednodušení interních předpisů ústavu a ke snížení interní administrativní zátěže, přispět k elektronizaci dalších dokumentů
- podílet se na dodržování požadavků nařízení o ochraně osobních dat v podmínkách ústavu
- spolupráce při tvorbě nové strategie rozvoje ústavu do budoucna

